

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 206

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

49 tomas
2006 m. rugpjūčio 29 d.

<u>Pranešimo Nr.</u>	Turinys	Puslapis
	I <i>Informacija</i>	
	...	
	II <i>Parengiamieji aktai</i>	
	Regionų komitetas	
	64-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. balandžio 26-27 d.	
2006/C 206/01	Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl teminės oro taršos strategijos ir dėl pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje	1
2006/C 206/02	Regionų komiteto NUOMONĖ dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, nustatančios Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos direktyva) ir dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui – Teminė jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategija	5
2006/C 206/03	Regionų komiteto nuomonės projektas dėl Stichinių nelaimių (gaisrų, potvynių, sausros)	9
2006/C 206/04	Regionų komiteto nuomonė dėl Sanglaudos politikos ir miestų: miestų ir aglomeracijų indėlis skatinant regionų ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą	17
2006/C 206/05	Regionų komiteto NUOMONĖ dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ES ir šalių kandidačių pilietinės visuomenės dialogo	23

LT

2006/C 206/06	Regionų komiteto nuomonė dėl — Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl bendros integracijos darbotvarkės – Trečiųjų šalių piliečių integracijos Europos Sąjungoje programa — Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Migracijos ir vystymosi: konkrečios gairės — Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse	27
2006/C 206/07	Regionų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją dėl tarptautinio mobilumo Bendrijoje švietimo ir mokymo tikslais: Europos mobilumo kokybės chartija .	40
2006/C 206/08	Regionų komiteto nuomonė dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos kultūrų dialogo metų (2008 m.)	44



II

(Parengiamieji aktai)

REGIONŲ KOMITETAS

64-OJOJE PLENARINĖJE SESIJOJE, ĮVYKUSIOJE 2006 M. BALANDŽIO 26-27 D.

Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl teminės oro taršos strategijos ir dėl pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje

(2006/C 206/01)

REGIONŲ KOMITETAS,

remdamasis pasiūlymu priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (COM(2005) 447 final) - 2005/0183 (COD)) ir Komisijos komunikatu Tarybai ir Europos Parlamentui dėl teminės oro taršos strategijos (COM(2005) 446 final);

atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 21 d. Europos Komisijos sprendimą, vadovaujantis Europos bendrijos steigimo sutarties 175 straipsniu ir 265 straipsnio 1 dalimi, pasikonsultuoti su Komitetu dėl pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje;

atsižvelgdamas į 2005 m. liepos 25 d. pirmininko sprendimą pavesti Tvarios plėtros komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Tikslinės miestų aplinkos strategijos link“ (COM(2004) 60 final, CdR 93/2004 fin) ⁽¹⁾;

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl Komisijos komunikato dėl programos „Švarus oras Europoje“ (CAFE) – teminė oro kokybės strategija (COM(2001) 245 final, CDR 203/2001 fin) ⁽²⁾

atsižvelgdamas į Tvarios plėtros komisijos vasario 27 d. priimtą nuomonės projektą (CdR 45/2006 rev. 1, pranešėjas Helmut Jahn, Hohenlohe apylinkės tarybos narys (DE, ELP);

Kadangi

- 1) oro užterštumas daugiausia pasitaiko miestų aglomeracijose, miestai yra labai suinteresuoti išsakyti savo požiūrį dėl Komisijos pateiktos „Teminės oro taršos strategijos“;
- 2) tas pat pasakytina apie pasiūlymą priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje, juo labiau kad šiame pasiūlyme, be kitų dalykų, siūloma persvarstyti smulkių kietųjų dalelių matavimo ir vertinimo standartus;

⁽¹⁾ OL C 43, 2005 2 18, p. 35.

⁽²⁾ OL C 107, 2005 5 3, p. 78.

- 3) miestai gali pasiremdami savo praktine patirtimi daug prisidėti gerinant švaraus oro politikos taikymą ir tuo užtikrinti jos sėkmę.

savo 64-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. balandžio 26–27 d. (balandžio 26 d. posėdis), priėmė šią nuomonę.

1. Regionų komiteto požiūris

daugelis miestų turėtų realias galimybes siekti šių aplinkosaugos tikslų,

Regionų komitetas

— Europos lygiu būtina imtis tinkamų priemonių, padedančių veiksmingai įgyvendinti Europos direktyvas,

1.1 **pritaria** Komisijos požiūriui, jog nepaisant pasiektų laimėjimų, nurodytų „Teminės oro taršos strategijoje“, oro tarša žmogaus sveikatai ir aplinkai kenksmingomis dujinėmis arba kietosiomis dalelėmis turi būti ir toliau mažinama – ir dėl to, kad švaraus oro politikai būdingas tiek vietos, tiek ir tarptautinis aspektas, šį tikslą galima pasiekti tik bendromis visų vietos, regionų, nacionalinio ir Europos lygmens dalyvių pastangomis; **primena**, kad vietos valdžios institucijos miestų statybos priemonėmis (gyvenamųjų ir pramonės teritorijų atskyrimas, transportą nukreipiančios ir mažinančios priemonės, atviros teritorijos ir gyvenamųjų teritorijų apželdinimas, priemonės, skirtos atsižvelgti į mikroklimato ypatumus, oro judėjimui gyvenamosiose zonose gerinti) siekia prioritetinio tikslo – visuomenės sveikatos;

— Europos lygiu būtina gerinti taršos mažinimo technologijas ir sugriežtinti transporto priemonių teršalų išmetimo standartus (pvz., Euro VI standartas sunkiasvorių krovinių transporto priemonėms), kad miestuose būtų galima pasiekti oro kokybės standartų,

— būtina kovoti su PM_{10} dalelių foniniu užterštumu, kuris didele dalimi lemia tai, kad miestų teritorijose viršijamos PM_{10} ribinės vertės, t. y. būtina imtis priemonių Europos mastu, pvz., skubiai persvarstyti direktyvą dėl tam tikrų atmosferos teršalų išmetimo nacionalinių ribų.

1.2 **pritaria** Komisijos dokumentui „Teminė oro taršos strategija“, taip pat tuo pat metu paskelbtam direktyvos projektui, nes jie padeda plėtoti diskusiją dėl strategijos ir atnaujinti tikslus atsižvelgiant į naujausių tyrimų rezultatus;

2. Regionų komiteto rekomendacijos

Regionų komitetas

1.3 **pažymi**, kad miestams taip pat reikia pritaikyti oro taršą mažinančias priemones, visų pirma tam, kad jas būtų galima įgyvendinti vietose;

2.1 Dėl teminės strategijos

1.4 **primena**, kad miestai savo teritorijose turi sukurti įvairių funkcijų pusiausvyrą ir dėl to neišvengiamai apribojamos galimybės siekti atskirų sektorių tikslų;

2.1.1 **laiko** teminę strategiją pamatiniu dokumentu, kuriuo reikia vadovautis kuriant oro taršos mažinimo politiką, ir, įvertinus tikslus ir praktinį taikymą, ragina modeliuoti vertinimus atsižvelgiant ne tik į epidemiologinių tyrimų rezultatus ir visapusiškas technologinių galimybių taikymą, bet ir remiantis prielaidomis apie praktinį standartų įgyvendinamumą miestų aplinkoje;

1.5 **primygtinai reikalauja**, kad Europos teisės aktų leidėjai numatytų lanksčių sprendimų galimybes; **mano**, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms turi būti suteikta galimybė specialias priemones taikyti pirmiausia tose zonose, kuriose daugelis žmonių susiduria su labai didele oro tarša (pvz., gyvenamuosiuose rajonuose);

2.1.2 todėl **reikalauja**, kad pagal bendrąją mokslinių tyrimų programą atliekami moksliniai tyrimai nagrinėtų aktyvios oro taršos mažinimo politikos galimybes bei apribojimus vietos ir teritoriniu lygmeniu (pavyzdžiui, atskirų atvejų tyrimai ir galimybių studijos) ir **prašo** Komisijos papildyti dokumentą šiuo aspektu;

1.6 **ypač pabrėžia**, kad mažinant oro taršą pirmenybė turėtų būti teikiama taršos prevencijai, o imisijos šalinimas gali būti laikomas tik priverstiniu sprendimu; **atkreipia dėmesį** visų pirma į tai, kad:

2.1.3 **apgailėstauja**, kad, jo nuomone, Komisija lig šiol nepaskyrė pakankamai vietos ir regionų valdžios institucijų asociacijų atstovų, svarbiausių oro taršos mažinimo šalininkų, dalyvauti rengiant teminę strategiją ir **mano**, kad būtina numatyti jiems galimybę dalyvauti taip pat ir Komisijos bei regionų ir vietos valdžios institucijų asociacijų struktūriniame dialoge;

— nustatytus aplinkosaugos politikos tikslus būtina suderinti su turimomis teršalų išmetimo mažinimo priemonėmis, kad

2.1.4 mažų mažiausiai **įžvelgia pavojų**, kad teminės strategijos argumentai pernelyg pabrėžia oro taršos mažinimo politikos orientavimą į imisijos šalinimą ir todėl **ragina** Komisiją toliau rengti teminę strategiją ir didžiausią dėmesį skirti prevencinės politikos įgyvendinimui, o ne politikos orientavimui į imisijos šalinimą, kad būtų užkirstas kelias taršos didėjimui;

2.1.5 **konstatuoja**, kad iš esmės sveikintinas siekis į šią veiklą įtraukti kitas specialiąsias politikos sritis paminėtas tik kaip ketinimas, ir todėl reikalauja šioje srityje pateikti kitų paaiškinimų ir patikslinimų;

2.1.6 dėl minėtų priežasčių laiko **būtinu** toliau tobulinti teminę strategiją ir ją papildyti arba išplėsti:

- parengti ambicingą Europos politiką pramonės, energetikos, eismo ir transporto srityse, kuri iš esmės spręstų šią problemą;
- nustatyti tos politikos įgyvendinimo terminus;
- įtraukti kitas politikos sritis į kovą su oro tarša;
- tęsti ir plėsti mokslinius tyrimus, atsižvelgiant į praktinius politikos įgyvendinimo rezultatus.

Be to, į teminę strategiją reikia įtraukti diskusiją apie finansinę paramą vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurioms didžiaja dalimi tenka įgyvendinti prevencinę ir oro taršos mažinimo politiką;

2.1.7 **rekomenduoja** Komisijai ir valstybėms narėms vykdyti aktyvesnę centralizuoto šildymo ir bendros šilumos ir elektros energijos gamybos skatinimo politiką. Tai padėtų mažinti, pvz., nedideliuose kurą deginančiuose įrenginiuose deginamos biomasės keliamą oro užterštumą. Siekiant pagerinti oro kokybę vietos lygiu, būtina pašalinti nacionalinio lygmens kliūtis, pvz., nulemtas konkurencijos teisės aktų, kurios varžo centralizuoto šildymo galimybes. Naujų gyvenamųjų namų teritorijų ir pramonės zonų aprūpinimo šiluma koncepcija turi būti parengta dar prieš pradėdant teritorijos planavimą. Dažnai ši klausimą geriausia spręsti vietos lygiu;

2.2 Dėl direktyvai teikiamo pasiūlymo

2.2.1 **pastebi**, kad Komisijos pasiūlytas Europos teisės aktų atnaujinimas atitinka praktikoje įgyvendinamos oro taršos mažinimo politikos sąlygas ir reikalavimus ir todėl **prašo** nacionaliniu ir Europos lygmeniu svarstymuose dalyvaujančių organizacijų pritariti šiam vertinimui ir visų pirma paremti nuostatas, skatinančias lankstumą ir stiprinančias sąsajas su praktiniu taikymu;

Dėl teršalų sudėtinųjų dalių nepaisymo ir dėl terminų pratęsimo

2.2.2 ypač **pritaria** tam, kad buvo priimtos nuostatos, leidžiančios įvertinti vietos sąlygas, ir **ragina** Europos Parlamentą

ir Tarybą imtis šių žingsnių, net jei pateikiami priešingi argumentai:

- laikytis pasiūlymo išbraukti iš oro kokybės vertinimo poveikį oro užterštumui smulkiomis kietosiomis dalelėmis dėl žiemą smėliu barstomų kelių (13 straipsnio 3 dalis),
- laikytis pasiūlymo iš oro kokybės vertinimo išbraukti gamtinių šaltinių išmetamus teršalus (19 straipsnis) ir **ragina** Komisiją priimti aiškų tokios taršos matavimo vadovą ar gaires,
- ir laikytis pasiūlymo numatyti išimtis dėl ypač sudėtingų sąlygų (pavyzdžiui, topografinių, 20 straipsnio 2 dalis),

taip pat numatyti galimybę pratęsti terminus užduočių įgyvendinimui ne daugiau kaip dešimčiai metų (20 str.), jei prieš tai bus įrodyta, jog buvo imtasi visų tinkamų priemonių mažinti imisiją.

2.2.3 taip pat **siūlo** numatyti direktyvoje teisinę galimybę tam tikroms sritims priimti atskirus vadinamuosius trišalius susitarimus (t. y. ES, atitinkamos valstybės narės ir vienos ar kelių valdžios institucijų susitarimus, skirtus atsižvelgiant į konkrečias vietos sąlygas įgyvendinti integracijos politikos priemones), kai esant nepaprastosioms sąlygoms, (pvz., topografija) praktiškai neįmanoma ilgesnį laiką arba nuolat laikytis tokių nuostatų, ir įrodoma, jog buvo imtasi visų tinkamų priemonių mažinti imisiją;

2.2.4 **pagrindžia** šį pasiūlymą, kad vietos ir regionų valdžios institucijos išvengtų teisinio netikrumo ir kad būtų pasiektas susitarimas esamomis sąlygomis sumažinti teršalų kiekį, ir siekdamas pritariti šiam pasiūlymui **primena**, kad dalis mokslininkų ir kompetentingų institucijų mano, jog siektinų verčių neįmanoma pasiekti praktikoje net ir dedant didžiausias pastangas.

Smulkių kietųjų dalelių matavimas ir vertinimas

2.2.5 **pastebi**, kad direktyvoje smulkioms kietosioms dalelėms yra numatomos trys ribinės vertės ir vienas tikslas mažinti jų koncentraciją. Greta ligšiolinių oro kokybės standartų smulkioms kietosioms dalelėms (PM₁₀) **Komisija** numato dar vieną standartą, skirtą matuoti smulkiusias daleles ir savo sprendimą pagrindžia epidemiologinių tyrimų rezultatais (CAFE programa, Pasaulio sveikatos organizacija, JAV ir Japonijos praktika), kurie parodė, kad smulkiusios dalelės pavojingesnės dėl to, kad patenka į smulkiusios plaučių išsišakojimus, o palyginti didelis, nuolatinis PM_{2,5} poveikis sveikatai kenkia labiau nei kartkartėmis patiriamas didžiausias poveikis;

2.2.6 **patvirtina**, kad, remiantis direktyvos pasiūlymu, galiojančias PM_{10} ribines vertes (metinis vidurkis, nustatytas tam tikroje matavimo teritorijoje, neturi viršyti $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, o vidutinė paros vertė, kuri lygi $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, negali būti viršijama daugiau nei 35 dienas per metus) turėtų papildyti ir $PM_{2,5}$ paremtos vertės (išlaikytina aukščiausia metinė $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ koncentracijos riba ir neprivalomas tikslas iki 2020 m. 20 proc. miestuose sumažinti $PM_{2,5}$ foninį užterštumą), ir tokiu būdu **patvirtina**, jog smulkioms kietosioms dalelėms iš viso yra numatytos trys ribinės vertės ir vienas tikslas mažinti jų kiekį.

2.2.7 **nerimauja** dėl to, kad nuostatų dėl oro taršos politikos gausa kelia pernelyg daug teisinių ir praktinių problemų mažinant smulkių kietųjų dalelių kiekį ir reikalauja remdamasis įtikinamais smulkių kietųjų dalelių tyrimų rezultatais, pateiktais teminėje oro taršos strategijoje, matuojant ir stebint oro užterštumą smulkiomis kietosiomis dalelėmis vis dėlto vadovautis tik $PM_{2,5}$ verte ir orientuotis į realią ribinę vertę ir tikslą mažinti jų kiekį;

2.2.8 taip pat **atkreipia dėmesį** į tai, kad abi PM_{10} ir $PM_{2,5}$ matavimo vertės (natūraliai) yra glaudžiai tarpusavyje susijusios (taigi vienas metodas pakeičia kitą), todėl tikslinga taikyti tik vieną matavimo metodą, ir tam būtų prasmingiau pasirinkti oro užterštumo mažinimo politikai svarbesniems oro kokybės tikslams, t. y. $PM_{2,5}$ dydžiui. Reikėtų atsižvelgti į persvarstytą direktyvą 2004/107/EB, kad joje minimi metalai būtų matuojami taikant $PM_{2,5}$;

2.2.9 **pagrindžia** perėjimą prie standartų, pagrįstų $PM_{2,5}$, numatant tikslą mažinti smulkių kietųjų dalelių kiekį dėl šių, su miesto higienos reikalavimais ir planavimu, susijusių priežasčių:

- Pagrindinės taršos mažinimas visoje miesto teritorijoje mažina sveikatai keliamą pavojų labiau nei didžiausio užterštumo mažinimas ypač užterštose vietose miesto teritorijoje, kur dažniausiai nebūna gyvenamųjų namų.
- Dabartinė dienos ribinė vertė yra kriterijus, skatinantis imtis veiksmų, kuris praktinės taršos mažinimo politikos dėmesį sutelkia į imisijos šalinimą, o įvedus viršutinę taršos ribą iškyla būtinybė imtis teršalų išmetimo prevencijos, į šį procesą įtraukiant visas institucijas ir priemones.

2.2.10 **reikalauja**, kad tokiu atveju, kai išlaikomi PM_{10} kokybės tikslai, atsižvelgiant į pirmiau minėtus aspektus atsiskaityti

dienos ribinės vertės ir numatyti tokius standartus, kurie svarbiausiu oro taršos mažinimo politikos dalyku laiko emisijų šalinimą tiek vietos, tiek platesniu mastu;

Zonų nustatymas

2.2.11 **pritaria** pasiūlymo nuostatoms, numatančioms, kad zonų ribas vadovaujantis 4 straipsniu nustato valstybės narės; atsižvelgdamas į tai **reikalauja**, jog pagal vienodus kriterijus išdėčius matavimo stotis (esamų matavimo stočių atveju, prireikus, apskaičiuojamas matavimo rezultatų svertinis vidurkis, siekiant kompensuoti išimtinai vietos sąlygotų ypatumų sąlygojamą poveikį), būtų užtikrinama galimybė visoje Sąjungos teritorijoje palyginti matavimo rezultatus. Taikant vienodus kriterijus tiek nacionaliniu, tiek vietos lygiu reikia nustatyti geografinio ir kiekybinio matavimo stočių išdėstymo taisykles;

2.2.12 **susirūpinęs**, kad priemonės taikant tik nedideliame matavimo vietos areale gali padidėti tarša kitose miesto dalyse, pvz., transporto eismą nukreipus kitu maršrutu, o blogiausiu atveju taip yra tiesiog žlugdomos miestų pastangos riboti eismą gyvenamuosiuose rajonuose ir tuo mažinti nelaimingų atsitikimų pavojų, triukšmą ir taršą. Kalbant apie oro taršos mažinimą, direktyva pirmiausia turėtų siekiama mažinti su tarša susiduriančių žmonių skaičių;

Solidarus finansavimas

2.2.13 **reikalauja** teikti finansinę paramą toms valstybėms narėms, kurių vietos valdžios institucijoms tenka pagrindinė atsakomybė už oro taršos mažinimą;

Moksliniai tyrimai, vietos valdžios institucijų atstovų įtraukimas į šią veiklą

2.2.14 **reiškia susirūpinimą**, kad mokslininkų vertinimai dėl kuo sėkmingesnės ir mažesnių finansinių išteklių reikalaujančios oro taršos mažinimo politikos yra priešaringi ir todėl **reikalauja** ir toliau vykdyti mokslinius tyrimus, taip pat būtina stiprinti poveikio ir pasekmių vertinimo tyrimus, siejant juos su praktiniu įgyvendinimu;

2.2.15 **primygtinai reikalauja**, kad asociacijų ekspertai, atstovaujantys regionų ir vietos valdžios institucijų interesams, tiesiogiai dalyvautų rengiant oro taršos mažinimo politiką.

2006 m. balandžio 26 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Michel DELEBARRE

Regionų komiteto NUOMONĖ dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, nustatančios Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos direktyva) ir dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui – Teminė jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategija

(2006/C 206/02)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą, nustatančią Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos direktyva) COM(2005) 505 final ir į Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui - Teminė jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategija COM(2005) 504 final;

atsižvelgdamas į 2005 m. lapkričio 29 d. Europos Sąjungos Tarybos sprendimą konsultuotis su juo šiuo klausimu vadovaujantis Europos bendrijos sutarties 265 straipsnio 1 dalimi ir 175 straipsnio 1 dalimi;

atsižvelgdamas į 2005 m. balandžio 12 d. Biuro sprendimą pavesti Tvarios plėtros komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į 2005 m. spalio 12 d. nuomonę savo iniciatyva dėl ES jūrų politikos: darnus vystymasis – iššūkis vietos ir regionų valdžios institucijoms CdR 84/2005 fin;

atsižvelgdamas į savo 2003 m. balandžio 9 d. nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui *Jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategijos link* (COM(2002) 539 final) – CdR 24/2003 fin⁽¹⁾;

atsižvelgdamas į savo 2001 m. birželio 31 d. nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos šeštosios Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programos „Aplinka 2010: mūsų ateitis – mūsų pasirinkimas“ – Šeštoji aplinkosaugos veiksmų programa ir Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, nustatančio Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programą 2001–2010 m. (COM(2001) 31 final – 2001/0029 (COD)) – CdR 36/2001 fin⁽²⁾;

atsižvelgdamas į savo nuomonės projektą (CdR 317/2005 rev. 1), kurį Tvarios plėtros komisija priėmė 2006 m. vasario 27 d. (pranešėjas **Michael Cohen**, Kalkaros meras (MT/ESP));

64-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. balandžio 26–27 d. (balandžio 26 d. posėdis), priėmė šią nuomonę.

1. Regionų komiteto nuomonė

skatinama tausiai naudotis jūromis ir išsaugoti jūrų ekosistemas;

Regionų komitetas

1.1 **apgailestauja**, kad per pastaruosius metus pastebimai sumenko jūrų aplinka ir jos palaikomos ekosistemos, nes žmogaus įsikišimas ir pernelyg didelis išteklių naudojimas pridarė daug žalos mūsų jūrų aplinkos būklei;

1.2 **pastebi**, kad Šeštojoje aplinkosaugos veiksmų programoje Europos Komisija raginama parengti teminę jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategiją, kuria būtų aiškiai siekiama ir

1.3 **laukia** 2006 m. pirmoje pusėje numatyto naujosios ES jūrų politikos vystymuisi skirtos žaliosios knygos pristatymo, kurioje turėtų būti atsižvelgiama į ekonominę, socialinę ir aplinkos apsaugos jūrų aspekto svarbą;

1.4 **pažymi**, kad strategija yra teigiamas ir sveikintinas žingsnis pirmyn pripažįstant jūrų aplinkos ir jos ekosistemų įvairovės apsaugos ir išsaugojimo reikšmę;

1.5 **mano**, kad strategija yra būtinas naujosios ES jūrų politikos aplinkos apsaugos ramstis;

⁽¹⁾ OL C 244; 2003 10 10, p. 14.

⁽²⁾ OL C 357; 2001 12 14, p. 44.

1.6 **pabrėžia**, kad jūrų aplinka bei jos apsauga ir išsaugojimas daro didelį poveikį vietos ir regionų ekonomikai ir kad vietos ir regionų valdžios institucijos turi atlikti svarbų vaidmenį įgyvendinant strategijoje nustatytus tikslus;

2. Blogėjanti Europos jūrų aplinkos būklė

2.1 **supranta**, kad jūrų aplinka yra nepaprastai svarbi gyvybės tvarumui ir jos palaikomai gausiai biologinei įvairovei;

2.2 **žino** apie blogėjančią Europos jūrų aplinkos būklę, kurią iš esmės sukelia dėl žmogaus veiklos atsiradę veiksniai, tarp jų ir jūrų tarša, užteršimas nuodingomis medžiagomis ir komercinės žvejybos poveikis;

2.3 **pabrėžia** tausojančio požiūrio į turimų jūros išteklių naudojimą skatinimo svarbą tiek dabarties, tiek ateities kartų labui;

2.4 **supranta**, kad, skubiai nesiimant atitinkamų atitaisomųjų veiksmų, iškyla didelė potencialiai negrįžtamų Europos jūrų ekosistemų pokyčių rizika;

2.5 **pabrėžia**, kad svarbu imtis skubių priemonių siekiant užkirsti kelią jūrų aplinkos blogėjimui ir sustabdyti šį procesą;

2.6 **pastebi**, kad toks požiūris yra reikalingas ir išimtinai aplinkos apsaugos, ir ekonominiams bei socialiniams sumetimais.

3. Netinkama jūrų valdymo institucinė sistema

3.1 **pažymi**, kad jūrų aplinka neatitinka esamų geopolitinių ribų;

3.2 **supranta**, kad yra potencialūs instituciniai barjerai, trukdantys pagerinti Europos jūrų aplinką pasauliniu, ES ar nacionaliniu lygiu, ir kad veikiantys prievartiniai vykdymo mechanizmai dažnai yra silpni ir nevisaverčiai;

3.3 **pritaria** nuomonei, kad norint pasinaudoti pažanga, pasiekta pasitelkus esamas institucijas, politikos kryptis ir konvencijas, ir imtis veiksmų siekiant užtikrinti tolesnę pažangą, reikia suformuoti aiškią visa apimančią jūrų aplinkos ir su ja susijusių politikos kryptių viziją;

3.4 **pabrėžia**, kad svarbu vystyti tvirtą jūrų reikalų reglamentavimo ES politiką, kuria taip pat būtų siekiama užtikrinti ir tausų esamų jūrų išteklių naudojimą taip sutelkiant pastangas skatinti jūrų apsaugą.

4. Nepakankamas žinių pagrindas

4.1 **pažymi**, kad gera politika priklauso nuo kokybiškos informacijos;

4.2 **žino**, kad Europos zonoje esančios stebėsenos ir vertinimo programos nėra nei integruotos, nei išsamios ir kad labai trūksta informacijos apie Europos jūrų aplinkos būklę;

4.3 **pritaria** raginimui laikytis naujojo jūrų aplinkos stebėsenos ir vertinimo metodo, kuriuo siekiama tikslesnio duomenų suderinamumo, platesnės jų sklaidos, apsiikeitimo turima informacija nacionaliniu lygiu ir panaudojimo norint pasiekti didesnę veiksmingumą.

5. Iššūkiai ir sprendimai

5.1 **pritaria**, kad, norint veiksmingai užkirsti kelią tolesniam biologinės įvairovės nykimui ir jūrų aplinkos būklės blogėjimui ir siekiant sėkmingai atkurti jūrų biologinę įvairovę, reikia laikytis integruotos jūrų aplinkos apsaugos ir atkūrimo politikos požiūrio;

5.2 **yra įsitikinęs**, kad toks integruotos politikos požiūris bus sėkmingas tada, jei bus atsižvelgta į visus interesus ir nustatyti aiškūs tikslai.

6. Strategija

6.1 **su pasitenkinimu pažymi**, kad paskelbtas strategijos tikslas yra apsaugoti ir atkurti Europos vandenynus ir jūras bei užtikrinti, kad ateityje žmonių veikla būtų vykdoma tausojant aplinką;

6.2 **teigia**, kad dabarties ir ateities kartos turi teisę į biologiškai įvairią ir dinamišką jūrų aplinką, kuri būtų saugi, švari, sveika ir produktyvi;

6.3 **supranta**, kad tai yra aukštas tikslas, kurį bus nelengva pasiekti tikrovėje, ir kad rezultatų bus galima sulaukti tik per ilgą laikotarpį;

6.4 **patvirtina**, kad strategijos tikslai bus pasiekti tik tada, jei dalyvaus visi suinteresuoti subjektai;

6.5 **pažymėdamas**, kad uždaviniai ir tikslai turėtų būti nustatomi aukštesniu nei nacionalinis lygiu, **pritaria** ketinimui laikantis subsidiarumo principo užtikrinti, kad realus priemonių planavimas ir įgyvendinimas liktų jūrų regionų atsakomybei atsižvelgiant į jų individualias sąlygas, problemas ir poreikius;

6.6 **tačiau yra susirūpinęs**, kad tam tikrais atvejais, ypač kai jūrų regionai ribojasi su daugeliu Sąjungai nepriklausančių valstybių, stokojant koordinavimo ir dalyvaujančių šalių įsipareigojimo, realiam strategijos įgyvendinimui gali būti trukdoma.

7. Naujoji politikos priemonė

7.1 **pritaria**, kad veiklą būtina paspartinti, jei Europa ketina apsaugoti ir išsaugoti savo jūrų aplinką;

7.2 **remia** strategijoje numatytą glaudesnio bendradarbiavimo sistemą, kuria siekiama užtikrinti aukštesnį jūrų aplinkos apsaugos lygį pasinaudojant patobulinta žinių baze, integruota ir ekonomiškai veikla bei veiksmingomis stebėsenos ir vertinimo sistemomis;

7.3 **pritaria** lanksčiam, subsidiarumo principu grindžiamam ir neseniai priimtam metodui, kurio taikymo sritis yra plati, tačiau priimtoms priemonėms nėra pernelyg griežtai reglamentuojamos atsižvelgiant į atskiruose regionuose susidariusias aplinkybes.

8. Jūrų strategijos direktyva

8.1 **yra įsitikinęs**, kad, atsižvelgiant į esamus įrodymus apie spartų Europos jūrų aplinkos būklės blogėjimą, reikia imtis skubių veiksmų siekiant užtikrinti, kad numatytas tikslas pagerinti Europos jūrų aplinkos ekologinę būklę būtų pasiektas kur kas anksčiau nustatytos datos, t.y. 2021 m.;

8.2 **mano**, kad, turint geros valios, gerą ekologinę būklę galima pasiekti per žymiai trumpesnį laiką;

8.3 **pritaria** minčiai sukurti Europos jūrų regionus ir subregionus siekiant užtikrinti realų politinių priemonių įgyvendinimą;

8.4 **tačiau mano**, kad Juodoji jūra jau dabar turėtų būti įtraukta į strategiją, nes ji yra svarbus jūrų regionas, su kuriuo ribojasi dvi stojančios šalys (Rumunija ir Bulgarija) bei Turkija, su kuria derybos dėl stojimo jau vyksta;

8.5 **mano**, kad skirtingos salos ir teritorijos, sudarančios Europos Sąjungos geografinės teritorijos dalį ir esančios už nustatytų jūrų regionų ir subregionų ribų, taip pat turėtų būti įtrauktos į šios politikos taikymo sritį;

8.6 **pastebi**, kad, norėdami sėkmingai pasiekti numatytus tikslus, valstybės narės ir atskiri regionai turėtų glaudžiai bendradarbiauti tarpusavyje ir su Europos Komisija;

8.7 **pažymi**, kad tais atvejais, kai valstybių narių ar regionų nustatytos problemos patenka į Bendrijos kompetencijos sritį,

reikėtų ne tik informuoti Europos Komisiją ir su ja konsultuotis, bet ir ji pati turėtų tapti pagrindiniu partneriu šiame procese, koordinuojančiu politinių priemonių įgyvendinimą;

8.8 **yra įsitikinęs, kad** valstybei narei nepakanka pateikti informacijos ir įrodymų Europos Komisijai siekiant įtikinti, kad problemos negalima išspręsti nacionaliniu lygiu priimtomis priemonėmis;

8.9 **rekomenduoja**, kad tokiais atvejais Europos Komisija, siekdama išnagrinėti svarstomą problemą, pati apsiimtų vykdyti būtinas vertinimo, stebėsenos ir įgyvendinimo programas; Komisija taip pat turi paaiškinti, kokie bus padariniai, jeigu kuri nors valstybė narė nepasieks tikslų ar neįgyvendins priemonių, ir dėl to nepatvirtinti Komisijos;

8.10 be to, **mano, kad labai svarbu** Europos Komisijai išlaikyti nuolatinį vaidmenį stebint, kaip realiai įgyvendinamos programos, ir išikišant tuo atveju, kai reikia koordinuoti ir supaprastinti jungtinių programų įgyvendinimą tarp skirtingų valstybių narių ir dalyvių bet kuriame jūrų regione;

8.11 **prašo** Europos Komisijos užtikrinti, kad strategijose, kurias turi parengti valstybės narės, būtų atsižvelgta į tai, kad jų jūrų regionuose yra kitų biologinių bendrijų, pvz., dumblių ir jūros vėžlių;

8.12 **prašo** Europos Komisijos, kad ji pripažintų genetiškai modifikuotų organizmų įvedimą poveikiu jūrų aplinkai, kurio padarinius aplinkai šiuo metu sunku numatyti;

8.13 **ragina** valstybes nares griežtai laikytis direktyvos 4 straipsnio reikalavimų, kai atliekamas vertinimas, nustatomi aplinkos apsaugos tikslai ir įgyvendinamos stebėsenos programos;

8.14 **yra įsitikinęs**, kad šiomis sąlygomis vietos ir regionų valdžios institucijos, priklausančios atskiriems jūrų regionams, turėtų tiesiogiai dalyvauti rengiant šiuos vertinimus, tikslus ir stebėsenos programas;

8.15 **abejoja** dėl terminų, nurodytų direktyvos 4 straipsnyje, ypač dėl tų, kurie yra susiję su priimtomis priemonių programomis;

8.16 **suprasdamas**, kad atitinkamus rezultatus realiai galima pasiekti tik per ilgą laikotarpį, **remia** nuolatinio ir adaptuoto įgyvendinimo proceso, kuriame kreipiamas dėmesys į naujus stebėsenos programų sukauptus duomenis, naujus patobulinius ir įdiegtų priemonių poveikį, idėją. Dėl to, pririnkus galima imtis neatidėliotinų trumpalaikių ir vidutinės trukmės taisyklių priemonių, kad būtų įveikti neigiami padariniai valstybių jūrų aplinkai;

8.17 **pastebi**, kad, nors per trumpą ir vidutinę trukmę laikotarpį galimos didelės socialinės ir ekonominės išlaidos gali būti, kad ilgalaikė aplinkos apsaugos, ekonominė ir socialinė nauda jas nusvers;

8.18 **tačiau yra įsitikinęs**, kad tokia trumpalaikio ir vidutinės trukmės laikotarpio našta neturėtų būti patikėta vien tik nacionalinio ar regionų lygio valdžios atsakomybei arba, dar blogiau, pavienėms bendruomenėms ar asmenims.

9. Sąveika su kitoms politikos sritimis

9.1 **žino** apie augantį visa apimančio metodo poreikį norint pasiekti reikiamą dažnai konkuruojančių aplinkos apsaugos ir ekonominių interesų pusiausvyrą;

9.2 **supranta**, kaip svarbu prisidėti prie naujosios Europos jūrų politikos vystymo, ypač atsižvelgiant į aukštus Lisabonos ir Geteborgo strategijoje numatytus tikslus;

9.3 **pastebi**, kad bendros valdymo sistemos klausimą ketinama nagrinėti Europos naujosios jūrų politikos žaliojoje knygoje. Šia sistema bus reglamentuojama teisė naudotis vandenynais ir jūromis ir visų vartotojų veikla. Komisijai svarbu įsitikinti, kad aplinkosaugos klausimai bus įtraukti į Europos jūrų politiką ir pasirūpinti, kad bendra valdymo sistema, susijusi su vandenynų ir jūrų naudotojais bei naudojimo būdais, būtų tinkamai reglamentuojama;

9.4 taip pat **pastebi**, kad strategija yra sukurta remti priemonės ir iniciatyvas, kurios, nors buvo sukurtos ne tam, kad saugotų jūrų aplinką, vis tiek prisideda prie šio tikslo;

9.5 **pritaria** visaapimančios sistemos strategijos, kuri būtų būsimosios ES jūrų politikos aplinkos apsaugos ramsis, plėtočiai;

9.6 **pastebi**, kad, kalbant apie jūrų aplinkos apsaugą, ši strategija ir toliau leis Bendrijai ir valstybėms narėms vykdyti savo pareigas ir išsipareigojimus laikantis kelių tarptautinių susitarimų;

9.7 **prašo** Europos Komisijos užtikrinti, kad į strategijų, kurias turi parengti valstybės narės, priemonių programas būtų būtina įtraukti su pakrantės teritorijų valdymu susiję aspektai, turint omenyje, kad šios teritorijos lemia didžiausią poveikį jūrų aplinkai.

10. Regionų komiteto rekomendacijos

Regionų komitetas

10.1 **rekomenduoja**, kad vėliausia data, numatyta gerai Europos jūrų ekologinei būklei pasiekti, būtų 2018 m;

10.2 **rekomenduoja**, kad priemonių programos vystymo ir įgyvendinimo terminai būtų atitinkamai 2013 ir 2015 m;

10.3 **ragina** Europos Komisiją į jūrų regioną įtraukti Juodąją jūrą;

10.4 **tikisi**, kad Komisija apibrėš „geros ekologinės būklės kriterijus“, kurie bus aukšti, aiškūs, pastovūs ir palyginami ir tuo pat metu visoje ES duos aukšto lygio geros ekologinės būklės rezultatų;

10.5 **yra įsitikinęs**, kad svarbu, nuolatos stebėti priemonių įgyvendinimą ir reguliariai skelbti gautus rezultatus bei duomenis;

10.6 **ragina** Europos Komisiją stebėti realų politikos įgyvendinimą įvairiuose jūrų regionuose ir būti faktiniu koordinatoriumi bei padėti spręsti problemas atliekant tarpininko vaidmenį tarp skirtingų dalyvių, veikiančių šiuose regionuose;

10.7 **viliasi**, kad Europos Komisija, remdamasi geriausiais praktikos pavyzdžiais, reguliariai teiks strategijos įgyvendinimo ir direktyvos poveikio vertinimo ataskaitas;

10.8 **viliasi**, kad visos Europos Komisijos ataskaitos bus pateiktos Regionų komitetui, Europos Parlamentui ir Tarybai;

10.9 be to, **viliasi**, kad bet kokios šiuo klausimu išsakytos pastabos ir atsiliepimai taip pat bus įtraukti į Europos Komisijos ataskaitas;

10.10 **yra įsitikinęs**, kad, tinkamai pateikus informaciją, galima sulaukti aktyvaus plačiosios visuomenės dalyvavimo ir paramos;

10.11 **žino**, kad išlaidos trumpu ir vidutinę trukmę laikotarpiu gali daryti įtaką socialinei ir ekonominei bendruomenių ar individų gerovei ir kad tai gali paveikti visuomenės dalyvavimą ir paramą, kuri yra tokia reikalinga; todėl **primygtinai reikalauja** Europos lygiu plėtoti pagalbos programas, kurios yra sukurtos tiesiogiai žalos paveiktiems žmonėms ir bendruomenėms padėti ir bet kokiam neigiamam poveikiui sušvelninti;

10.12 **ragina** visus dalyvaujančius politikoje, įskaitant valstybes nares, Europos Komisiją ir privatų sektorių, priimti ilgalaikį planą numatant paremti žymiai didesnių jūrų aplinkos tyrimų finansavimą, taip užtikrinant, kad bus skirta pakankamai lėšų jūrų aplinkai tirti;

10.13 **yra įsitikinęs**, kad vietos ir regionų valdžia, kuri yra arčiausiai piliečių, teikdama informaciją ir pelnydama plačiosios visuomenės paramą, gali pasiekti reikšmingų rezultatų;

10.14 šiuo atžvilgiu, Europos Komisijai ir valstybėms narėms **siūlo** atlikti svarbų partnerių vaidmenį ir **rekomenduoja** surengti ilgalaikę Europos Sąjungos finansuojamą informacinę kampaniją, įtraukiančią vietos ir regionų valdžios institucijas.

2006 m. balandžio 26 d., Briuselis

Regionų komiteto
Pirmininkas
Michel DELEBARRE

Regionų komiteto nuomonės projektas dėl Stichinių nelaimių (gaisrų, potvynių, sausros)

(2006/C 206/03)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į 2006 m. balandžio 4 d. Europos Parlamento sprendimą, vadovaujantis Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio 4 dalimi, pasikonsultuoti su juo šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į 2006 m. kovo 23 d. Komiteto pirmininko sprendimą, vadovaujantis Darbo tvarkos taisyklių 40 straipsnio 2 dalimi, Autonominės Mursijos regiono bendrijos pirmininką (ES–ELP) **Valcárcel Siso** paskirti pagrindiniu pranešėju, atsakingu už nuomonės šiuo klausimu parengimą;

atsižvelgdamas į nuomonę dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl *Europos Sąjungos civilinės saugos pajėgumų stiprinimo* (COM(2004) 200 final – CdR 241/2003 fin (1));

kadangi

- 1) stichinės nelaimės, miškų gaisrai, potvyniai ir sausros kelia vis didesnę grėsmę žmonių gyvybei, daro didelę žalą darniam regionų vystymuisi, kelia grėsmę ekonominiams ištekliams, gamtos ir kultūros paveldui, skatina gyventojų judėjimą, slopina ekonominę veiklą ir blogina nukentėjusių regionų gyventojų gyvenimo kokybę;
- 2) stichinės nelaimės nepaiso sienų, todėl bendros rizikos zonų bendradarbiavimas yra būtinas;
- 3) klimato kaitos, dykumėjimo, erozijos ir druskėjimo skirtingo masto pasekmes patiria visos valstybės narės, ir Europos Sąjungai stichinių nelaimių mažinimas turėtų būti pagrindinis tvaraus vystymosi aspektas;

(1) OL C 43 2005 2 18, 38 p.

- 4) ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos principais turėtų būti remiamasi įvairiais Bendrijos politikos planavimo, programavimo ir įgyvendinimo etapais siekiant užkirsti kelią stichinėms nelaimėms, jas valdyti ir likviduoti jų pasekmes nukentėjusiuose Sąjungos regionuose ir miestuose;
- 5) visų atitinkamų sričių Bendrijos politika, ypač kuri siejasi su kaimo vietovėmis ir aplinka, infrastruktūromis ir mokslinių tyrimų bei technologijų plėtra, privalo numatyti apsaugos nuo stichinių nelaimių priemones;
- 6) ES solidarumo fondas stichinių nelaimių atvejais pasirodė esąs nekompetentingas, o padėti dar labiau pablogino prastas įvairių valstybių narių turimų mechanizmų koordinavimas nacionaliniu ir regionų lygiu;

64-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. balandžio 26–27 d. (26 d. posėdis), vieningai priėmė šią nuomonę.

REGIONŲ KOMITETO PASTABOS IR REKOMENDACIJOS

Regionų komitetas

1. su nerimu **konstatuoja**, kad pastaraisiais metais Europos Sąjungos regionus ištinka vis daugiau stichinių nelaimių, jų padariniai sunkėja, jos intensyvėja;

2. **džiaugiasi** Europos Parlamento parodytu dėmesiu stichinėms nelaimėms;

3. **ispėja** apie kitokio pobūdžio didelių stichinių nelaimių svarbą: dėl žemės drebėjimų, didžiulių žemės drebėjimo, audrų ir pan. sukeltų bangų, cunamių, ugnikalnių išsiveržimų ir kitų geologinių bei su klimato kaista ir visuotiniu atšilimu susijusių reiškinių mūsų pakrantėse kyla jūros lygis, nyksta paplūdimiai, apsemiami gyvenamieji rajonai, prarandamos infrastruktūros ir įrenginiai; taip pat **atkreipia dėmesį į** gausiai iškritusio sniego ir didelių šalčių pavojų;

4. **pabrėžia**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos, kaip arčiausiai plačiosios visuomenės esančios institucijos, pačios pirmos susiduria su stichinių nelaimių pasekmėmis, todėl jos būtina turi dalyvauti rengiant, įgyvendinant ir stebint su stichinėmis nelaimėmis susijusią politiką ir veiksmus; todėl kiekviena valstybė narė turi pasirūpinti, kad regionai ir vietos valdžios institucijos galėtų pasinaudoti apgalvotomis, veiksmingomis teisinėmis, materialinėmis ir finansinėmis priemonėmis, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti joms tenkančias užduotis;

5. **primena**, kad Bendrijos veiksmai turėtų papildyti nacionalinių, regionų ir vietos valdžios institucijų veiksmus, ir **ragina** Komisiją nukreipti Bendrijos veiksmus į skirtingus valdžios lygmenis;

6. **mano**, kad būtina veiksmingai taikyti solidarumo, bendradarbiavimo, koordinavimo ir pagalbos principus tarp visų Europos Sąjungos valstybių, regionų ir vietos valdžios institucijų siekiant užkirsti kelią stichinėms nelaimėms ir jų išvengti bei sumažinti iki minimumo jų pasekmes ir atitaisyti padarytą žalą;

7. **pabrėžia**, kad yra būtinas tvirtas tiek viešojo valdymo institucijų, tiek plačiosios visuomenės įsipareigojimas sumažinti

aplinkybes, dėl kurių gali kilti stichinės nelaimės arba padidėti jų pasekmės ir žala;

8. **pritaria** Europos Parlamento reikalavimui parengti Europos kovos su stichinėmis nelaimėmis (gaisrais, potvyniais ir sausra) strategiją kartu numatant įvairias finansines priemones jos įgyvendinimui, užtikrinant ES fondų lėšas civilinei saugai ir ypatingą dėmesį skiriant salų ir atokiausiems menkai apgyvendintiems regionams bei tiems regionams, kurie dėl jiems būdingų struktūrinių priežasčių ypač nukentčia nuo šių reiškinių;

9. **ragina** Bendrijos institucijas apsvarstyti galimybę į minėtą strategiją įtraukti žemės drebėjimus ir su jais susijusius reiškinius bei ugnikalnių išsiveržimus, galinčius sukelti katastrofinių pasekmių;

10. **reikalauja**, kad ši strategija būtų grindžiama holistiniu požiūriu į stichines nelaimes ir apimtų prevencines priemones (tyrimai ir rizikos valdymas), planavimo ir įgyvendinimo priemones (funkcijų paskirstymas, išteklių sutelkimas ir kt.) bei atstatymo ir su tuo susijusias tolesnes priemones;

11. **pabrėžia**, kad kiekvienam šios strategijos įgyvendinimo etapui svarbu numatyti piliečių informavimo, mokymo ir supažindinimo su stichinių nelaimių rizika ir veiksnių planais priemones ypatingą dėmesį skiriant vaikams ir jaunimui bei kitoms nelaimės atveju ypač pažeidžiamoms gyventojų grupėms, pavyzdžiui, vyresnio amžiaus ir riboto judamumo asmenims;

12. **atkreipia dėmesį į** svarbų žiniasklaidos vaidmenį kuriant teisingai informuotą viešąją nuomonę, kuri gali veiksmingai prisidėti prie stichinių nelaimių prevencijos ir padarytų nuostolių sumažinimo.

13. **rekomenduoja** sutelkti pastangas į reikiamų informacinių sistemų, padėsiančių numatyti, imtis savalaikių priemonių ir įvertinti visas stichines nelaimes pasitelkus naujausias technologijas, sukūrimą; ypač **pritaria** Europos Parlamento raginimui sparčiau diegti GALILEO sistemą ir išplėsti aplinkos ir saugumo visuotinės kontrolės iniciatyvos taikymo sritį įtraukiant visas stichines nelaimes;

14. **mano**, kad Septintoji bendroji mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programa turėtų skatinti mokslinius tyrimus, susijusius su stichinių nelaimių prevencija finansuojant veiksmus, kuriais siekiama vystyti prognozavimo modelius ir gerinti ankstyvojo perspėjimo sistemas;
15. **rekomenduoja** nacionaliniuose ir regioniniuose kaimo plėtros planuose pirmenybę teikti toms priemonėms, kuriomis siekiama pašalinti stichinių nelaimių priežastis (kova su erozija, miškų atželdinimas atitinkamomis medžių rūšimis, vandens tiekimo darbai, miško kirtimas ir priežiūra, agrarinės aplinkosaugos veiksmai, susiję su vandens taupymu, ir kt.);
16. **primena**, kad, siekdamą sumažinti gaisrų dažnumą ir mastą, Europos Sąjunga didžiausią dėmesį turėtų skirti kovai su gaisrų priežastimis – nustatyti atitinkamas prevencijos ir miškų priežiūros priemones, ir **ragina** Komisiją užtikrinti deramą jau esamų Bendrijos norminių aktų taikymą šioje srityje;
17. **apgailėstauja**, kad *Forest Focus* programoje numatytos gaisrų prevencijos priemonės neįtrauktos į naujos *LIFE Plus* programos prioritetus;
18. **pabrėžia**, kad dėl daugelyje Europos Sąjungos regionų išplitusios ir užsitęsios sausras pastaruoju metu smarkiai sumažėjo vandens išteklių, o tai lėmė rimtas socialines, aplinkosaugines ir ekonomines pasekmes;
19. **džiaugiasi** daugelio valstybių narių ES aplinkos ministrų taryboje pristatyta iniciatyva dėl su sausra susijusios rizikos valdymo ir **ragina** Europos Komisiją imtis reikiamų priemonių apsaugos nuo sausras lygiui pagerinti ir galimai rizikai piliečiams, ekonomikai ir aplinkai sumažinti;
20. **pataria** įkurti Europos sausras ir dykumėjimo observatoriją ir įtraukti ją į Septintosios bendrosios mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programos veiklą bei imtis priemonių, skatinančių tausų vandens naudojimą;
21. **mano**, kad, atsižvelgiant į pastaraisiais metais įvykusių stichinių nelaimių padarinių sunkumą ir jų intensyvumą, būtina numatyti daugiau priemonių teritorijų planavimo srityje ir teikti didesnę reikšmę bendriems teritorijų veiksams kaimo vietovėse;
22. **palankiai vertina** pasiūlymą priimti direktyvą dėl potvynių vertinimo ir valdymo; ir **ispėja**, kad nereikėtų pamiršti didelių potvynių Viduržemio jūros baseine, kurie susiję su liūtimis ir staigiu patvinimu; kartu reikia atsižvelgti į tai, kad kitos valstybės narės susiduria su visiškai kitomis potvynių problemomis, todėl reikia priimti atitinkamus sprendimus;
23. **reikalauja**, kad esamos ir būsimos direktyvos dėl gamtos išteklių naudojimo ir (arba) gamtos reiškinių turi būti derinamos atsižvelgiant į kiekvienos šalies specifines sąlygas;
24. **pageidauja**, kad būtų sustiprintas Bendrijos civilinės saugos mechanizmas ir šiuo požiūriu **pritaria** Europos Parlamento pasiūlymui dėl Bendrijos priežiūros ir informavimo centro sustiprinimo bei rekomenduoja parengti suderinamus veiksmų ar kovos su įvairių rūšių stichinėmis nelaimėmis modelius, kurie leistų geriau koordinuoti nacionalinius ir regioninius stichinių nelaimių valdymo mechanizmus;
25. **mano**, kad reikėtų skatinti sukurti Europos civilinės saugos pajėgas, ir pabrėžia būtinybę valstybėms narėms rasti sprendimus dėl bendro civilinių ir karinių pajėgų veikimo bei rekomenduoja į Bendrijos civilinės saugos sistemą įtraukti karinius greitojo reagavimo dalinius;
26. apskritai **palankiai vertina** pasiūlymą dėl naujo Solidarumo fondo įtraukiant didelių pramoninių ir technologinių nelaimių sukeltas rimtas krizes, grėsmę visuomenės sveikatai ir teroro aktus; vis dėlto **prašo** Komisijos persvarstyti 1 milijardo eurų arba 0,5 proc. BNP ribą, užtikrinti pakankamą procedūrų lankstumą, skaidrumą ir paprastumą bei atkreipti dėmesį į konkrečius nukentėjusių vietovių poreikius ir kai kurių gamtos reiškinių regioninę dimensiją;
27. **ragina** aiškiai priskirti sausrą reiškiniams, tenkinantiems Solidarumo fondo reikalavimus, turint omenyje, kad tai ilgalaikė struktūrinė problema, sunkiai atitinkanti nustatytus registravimo terminus ir turinti rimtų pasekmių nukentėjusių regionų socialiniam ir ekonominiam vystymuisi; taip pat **pageidauja**, kad Fondas ir toliau teiktų paramą ištikus išimtinai vietinėms krizėms;
28. **pabrėžia**, kad struktūriniai fondai yra pagrindinis prevencinių priemonių ir stichinių nelaimių valdymo finansavimo šaltinis; todėl **mano**, kad būtina stiprinti struktūrinių fondų ir Solidarumo fondo sinergiją įgyvendinant „rekonstrukcijos ir plėtros“ teoriją, kuri skatina vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą stichinių nelaimių valdyme;
29. **ragina**, kad 2007–2013 m. finansų programavime būtų užtikrintas reikiamas lankstumas ir fondų lėšų paskirstymas bei galimybė panaudoti sutaupytas lėšas pagal struktūrinių fondų N +2 taisyklę, kad, prireikus, regionai galėtų padidinti stichinių nelaimių atvejams numatytas lėšas;
30. **kartoja**, kad tikroji kovos su stichinėmis nelaimėmis žemės ūkyje strategija neturėtų apsiriboti trumpalaikėmis priemonėmis, ir į ją reikėtų įtraukti mokymo, informavimo ir prevencijos veiksmus, kurie būtų finansuojami iš *Forest Focus* programos, kaimo vystymo politikos arba Europos socialinio fondo bei įkūrus Europos Sąjungos finansuojamą viešąjį draudimą;

31. **mano**, kad INTERREG iniciatyva buvo labai veiksminga keičiantis gera praktika stichinių nelaimių prevencijos srityje, ir **remiasi** priede pateiktais pavyzdžiais bei **pritaria** teritoriniam bendradarbiavimui skirtam biudžeto padidimui, patvirtintam pagal susitarimą dėl 2007–2013 m. naujosios finansinės programos;

32. **pažymi**, kad Europos pasienio bendradarbiavimo susivienijimų, turinčių juridinio asmens statusą, sukūrimas leistų geriau įgyvendinti civilinės saugos priemones;

33. **remia** Europos Parlamento raginimą stichinių nelaimių atveju pasinaudoti valstybės pagalba arba Europos investicijų banko paskolomis;

34. **prašo** Europos Komisijos, Europos Parlamento ir Tarybos, planuojant bet kokią iniciatyvą kovos su stichinėmis nelaimėmis srityje, atsižvelgti į vietos ir regionų valdžios institucijų nuomones taip užtikrinant veiksmingą išankstinę konsultaciją su tomis struktūromis, kurios tiesiogiai atsakingos už stichinių nelaimių valdymą.

2006 m. balandžio 26 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Michel DELEBARRE

PRIEDAS

GERIAUSIA STICHINIŲ NELAIMIŲ PREVENCIJOS PRAKTIKA

1. ESCAPE — Europos sprendimai bendradarbiaujant ir planuojant nepaprastosios padėties paskelbimą jūros potvynių atveju

Kad būtų sušvelnintas potvynių poveikis, partneriai iš Jungtinės Karalystės, Nyderlandų ir Belgijos labiausiai nuo potvynių kenčiančių teritorijų parengė ESCAPE projektą. Šis projektas apėmė ne tik prevenciją ir rizikos valdymą; juo buvo siekta patobulinti teritorijų planavimo politikos, rizikos valdymo strategijos kryptis, nepaprastosios padėties planus ir visuomenės informavimo tvarką, kad potvynio padaryta žala pakrančių gyventojams būtų kuo mažesnė.

Viena pagrindinių veiklos sričių buvo visuomenės informavimo kampanija apie potvynius. Vaizdo filmais, konferencijomis ir laikraščiais buvo padedama vaikams ir suaugusiems, vietos gyventojams ir specialistams suprasti su potvyniais susijusius pavojus. Kampanijos metu buvo aiškinama, kokios pagalbos būtų galima tikėtis iš vyriausybės ir kaip žmonės galėtų padėti sau. Dar viena svarbi veiklos sritis yra susijusi su lanksčių daugiafunkcinių nepaprastosios padėties planų vietos gyventojams, turistams ir įmonėms apsaugoti kilus potvyniui, rengimu. Kiti gali pasinaudoti pasienio programa, skirta nepaprastosios padėties planavimui.

ESCAPE projektu buvo sukurta ir išbandyta Informavimo apie aukščiausią vandens pakilimo ribą sistema (IAVPRS), skirta jūros potvyniams, kad būtų galima stebėti potvynius ir atoslūgius, vėjo jėgą ir bangų aukštį. Ši sistema buvo sujungta su Sprendimų paramos sistema (SPS), kuri apskaičiuoja laiką, būtiną žmonėms evakuoti iš nelaimės vietos, ir rekomenduoja evakavimo maršrutus pagal tokius duomenis kaip, pavyzdžiui, kelių pralaidumas ir demografija. Vietos, regionų ir nacionalinės valdžios institucijos, atsakingos už nepaprastosios padėties ir teritorijų planavimą, gali naudotis IAVPRS ir SPS, kad galėtų numatyti jūros potvynius ir jų laiką. <http://www.interregnorthsea.org/project-details.asp?id=1-16-31-7-526-02>

2. AWARE — Dėmesys perspėjimui ir parengčiai nepaprastosios padėties atveju

Viena iš ESCAPE projekto išvadų buvo tokia — atsižvelgiant į tai, kad nepaprastoji padėtis nepaiso sienų, rengiami nepaprastosios padėties planai negali apsiriboti kurios nors valstybės siena. AWARE gali būti laikomas ESCAPE tąsa. Į ESCAPE projekto veiklos sritį įeina potvyniai, o AWARE — apima kitas veiklos sritis. Projekto ypatumas — pasienio bendradarbiavimas įvykus stichinėms ir žmogaus sukeltoms nelaimėms, kad pagerėtų nenumatytos padėties planų rengimas ir piliečiai taptų budresni kilus grėsmėi.

AWARE dėmesys skiriamas informuotumui didinti, kad pasienio regionų žmonės būtų geriau apsaugoti nuo nelaimių grėsmės ir joms įvykus, gerinant informavimo ir pranešimų būdus ir priemones. Kad žmonės, žiniasklaida, valdžios institucijos ir pagalbos tarnybos daugiau sužinotų apie kylančią grėsmę, ką daryti ir kaip reaguoti įvykus nelaimėi, bus organizuojamos dvi ilgalaikės informavimo kampanijos jaunimui ir specialistams; po to, bus parengtas pranešimas apie susitarimus su žiniasklaida dėl informacijos pateikimo apie nelaimės įvairiose šalyse ir galimybių studija apie priemonę, leisiančią valdžios institucijoms, nelaimėi įvykus, informuoti nukentėjusių žmonių gimines ir draugus apie dabartinę jų gyvenamąją vietą. AWARE skiria dėmesį ir pasienio regionų vietos ir regionų valdžios institucijų tarpusavio informavimo ir pranešimo turiniui ir struktūrai prieš įvykstant nelaimėi, jai įvykus ir po to. Siekiama, kad vietinė valdžia atsižvelgtų į savo sprendimų poveikį pasienio regionams ir įsitikintų, jog būtų informuota ir už sienos esančio regiono valdžia. Partneriai, keisdami informaciją ir įgyta patirtimi, parengs pranešimą, kartu su rekomendacijomis, apie virtualią pasienio krizių valdymo sistemą ir du regionų ekspertų susitikimus krizių valdymo ir nelaimės padarinių likvidavimo klausimais. Galutinis projekto tikslas — gerinti nelaimių padarinių likvidavimo kokybę pasienio regionuose, keičiantis projekte dalyvaujančių regionų darbuotojais ir rengiant pasienio darbuotojų ir (arba) regionų stebėtojų (tik valdžios lygiu) pratybas. www.project-aware.com

3. Saugos grandinė, nepaprastosios padėties planavimo potvynių atvejais iniciatyva, apimanti visą Šiaurės jūros regioną

Kadangi nelaimės nepaiso regionų ar valstybės sienų, rizikos ir krizių valdymas taip pat neturėtų būti apribotas sienomis. Europos Komisija pripažino šią problemą ir šiuo metu, kartu su valstybėmis narėmis, rengia keletą iniciatyvų dėl Europos požiūriu į nepaprastosios padėties planavimą. Saugos grandinė siekiama Šiaurės jūros regiono perspektyvą įtraukti į šias iniciatyvas, parengiant projektą nepaprastosios padėties potvynių atveju struktūrai sukurti, kuri būtų paremta saugos grandinės modeliu ir apimtų visą Šiaurės jūros regioną. Projektu siekiama geresnio bendradarbiavimo, keitimosi patirtimi ir savitarpio pagalbos potvynių atvejais Šiaurės jūros regione, apibendrinant žinias ir patirtį jūros

potvynių klausimais pasitelkus saugos grandinę, sujungiančią visą Šiaurės jūros regioną, kad šio regiono vietovių bendradarbiavimas vyktų kuo sklandžiau, sumažėtų žuvusiųjų ir sužeistųjų skaičius ir jūros potvynių padaryta žala. Bendras šio projekto tikslas — inicijuoti nepaprastosios padėties potvynių atvejais plano, apimančio visą Šiaurės jūros teritoriją, parengimą. Jis būtų rengiamas kartu su visais atitinkamais suinteresuotais subjektais, kad būtų apibendrinta visų dalyvaujančių regionų geriausia praktika ir patirtis.

Saugos grandinės projekto veiklą galima suskirstyti į tris pagrindines temas: Šiaurės jūros regionų esamų regioninių ir nacionalinių planų potvynių atvejais lyginamasis tyrimas; bendro požiūrio į Šiaurės jūros regiono saugos grandinę apibrėžimas ir reikalingos bei turimos įrangos, kad būtų praktiškai įgyvendintas bendras nepaprastosios padėties potvynių atvejais planas, aprašas.

4. Jungtinio mokslinių tyrimų centro duomenų bazės NEDIES (Pasikeitimo informacija apie stichines ir ekologines nelaimės sistema) patobulinimas

Europos piliečių ir aplinkos apsauga visada kelia problemų dėl įvairaus, su stichinėmis nelaimėmis susijusio, pavojaus. Todėl patirtis, įgyta sistemingai analizuojant praityje įvykusių nelaimių evoliuciją ir aplinkybes, kurios lėmė tokias nelaimes, yra svarbi ir rizikai sumažinti ateityje, ir pažeidžiamumo valdymo prioritetams nustatyti. Plati šios patirties sklaida ir viešinimas yra dar vienas gyvybiškai svarbus žingsnis, kad nepasikartotų nepageidautini atvejai, o svarbiausia — būtų sušvelninti jų padariniai. Šiam tikslui paremti, Jungtinis tyrimų centras (JTC) naudojami Pasikeitimo informacija apie stichines ir ekologines nelaimės sistema (NEDIES), kad būtų apibendrinta ir sklaidžiama įgyta patirtis stichinėms nelaimėms ir technologinėms avarijoms išvengti, joms pasirengti ir likviduoti. Ataskaitas apie NEDIES sistemoje įtrauktas stichines nelaimės galima rasti tinklalapyje.

Atsižvelgiant į NEDIES duomenų bazės, kurioje yra su nelaimėmis susiję duomenys ir apibendrinta patirtis, padidinimą ir išplėtimą, būtinas labiau struktūruotas ir gilesnis nelaimės lėmusių aplinkybių suvokimas, kad, priimant sprendimus, būtų galima pasinaudoti išsamesne ir svarbesne informacija. Zeeland universitetas (Nyderlandai), JTC ir Europos Komisijos užsakymu, rengia sistemą, skirtą nelaimių struktūruotai analizei atlikti ir jų evoliucijai išanalizuoti, valdymo veiksmams, kurių buvo imtasi prieš nelaimę įvykstant, jai įvykus ir po to, apibendrinti bei nurodyti dalyvius, aplinkos ir kitus kriterijus, darančius įtaką valdymo veiksmingumui; pakankamai struktūravus šią informaciją, ją bus lengviau rasti sistemoje. Šios analizės išvadas bus galima rasti antraštėje „saugumo grandinė“. Turint tokią informaciją, tampa akivaizdūs kiekvieno etapo tarpusavyje susiję padariniai.

5. INTERREG IIIA — Italija ir (arba) Slovėnija: SIMIS projektas, skirtas Isonzo-Soča upės bendrai monitoringo sistemai

Šiuo projektu siekiama patobulinti Isonzo upės baseino monitoringo sistemą, geriau apsaugant gyventojus nuo potvynių. Jis taip pat skirtas patobulinti tarptautiniu mastu taikomas saugos priemones, sustiprinti Friulio-Venecijos-Džulijos ir Slovėnijos bendradarbiavimą bei taikyti naujoviškas technines priemones. Kad šie tikslai būtų pasiekti, Palmanovos ir Liubljanos operatyviniai centrai buvo sujungti ir parengti bendri protokolai dėl intervencijos paskelbus nepaprastąją padėtį. Buvo atliktas išsamus hidrologinio baseino tyrimas ir svarbiausiose baseino vietose buvo įrengti sudėtingi monitoringo punktai potvyniams prognozuoti ir jiems išvengti. <http://www.simis.si>

6. Friulio-Venecijos-Džulijos, Karintijos ir Slovėnijos tarpregioninis protokolas dėl pasienio bendradarbiavimo civilinės saugos srityje

Autonominio regiono Friulio-Venecijos-Džulijos ir Slovėnijos Karintijos regiono civilinės saugos organizacijos žino apie stichinių ar žmogaus sukeltų nelaimių, galinčių turėti įtakos gyventojams, pavojų ir apie būtinybę suteikti skubią tarpusavio pagalbą nepaprastosios padėties atveju. Jos taip pat pasiryžusios paspartinti ir paskatinti civilinės saugos sektoriaus pasienio bendradarbiavimą. Dėl to jos pareiškė norą siekti kuo geresnio abipusiško bendradarbiavimo ir veiksmingai koordinuoti intervencijų atvejais, kai būtina apsaugoti kaimyninių regionų gyventojus, turtą, gyvenvietes ir aplinką nenumatytos ar numatytos nepaprastosios padėties atveju, įskaitant miškų gaisrus. Pasienio bendradarbiavimo protokoluose nurodomi bendri veiklos metodai nelaimėms prognozuoti ir joms užkirsti kelią, keistis duomenimis realiuoju laiku bei skubiai perduoti informaciją apie nepaprastąją padėtį, savitarpio pagalbą nepaprastosios padėties atveju ir koordinuoti nelaimės zonoje esančių kaimyninių regionų gyventojų gelbėjimo operacijas.

Kad būtų įgyvendinta visuotinės svarbos prognozavimo, prevencijos ir pasikeitimo informacija veikla civilinės saugos srityje, autonominis Friulios-Venecijos-Džulijos regionas ir Slovėnijos Karintijos regionas sujungia savo specializuotus operatyvinius centrus. Šie ryšiai užtikrins visos svarbios informacijos abipusišką perdavimą ir leis keistis mokslinė patirtimi bei rengti mokymus. Šie regionai susitarė dar ir dėl savo operatyvinių kontaktų centrų sujungimo veiksminga duomenų perdavimo ir priėmimo sistema, dėl abipusio svarbių duomenų iš seisminių, hidrometeorologinių ir jūros bei pakrantės meteorologinių stebėjimo tinklų, įdiegtų visoje teritorijoje, pasikeitimo realiuoju laiku ir vaizdo konferencijos skirtingo ryšio tarp operatyvinių kontaktų centrų įdiegimo.

Regionai įpareigoti, kad jų operatyviniai kontaktų centrai skubiai abipusiškai bendrautų, pateikdami informaciją apie galimą ar esamą nepaprastą padėtį, kuri galėtų kelti pavojų kaimyninių vietovių gyventojams, turtui, gyvenvietėms arba prie pasienio vietovių esančiai aplinkai. Jie numato rengti reguliarius įvairių tarnybų techninių darbuotojų posėdžius. Jie taip pat parengė priemones keistis svarbių techninių ir mokslinių išradimų civilinės saugos srityje patirtimi, iš dalies pradėdami vykdyti bendrus projektus, taikytinus prognozuojant ir užkertant kelią stichinėms nelaimėms. Jie rengia bendrus mokymus ir imitacijos pratybas, kad susipažintų su vieni kitų operatyviais metodais nepaprastosios padėties atveju. Jeigu nepaprastoji padėtis paskelbiama jų teritorijoje ir ji gali turėti įtakos kaimyninių vietovių gyventojams, regionai gali kreiptis dėl abipusios pagalbos per savo operatyvinius kontaktų centrus. Abipusiška pagalba, kartu ir turimos lėšos, gali būti — siunčiami specialistai, savanoriški padaliniai, turintys tinkamą įrangą ir transporto priemones, lėktuvus, ir tam tikra pagalba, siunčiama nepaprastosios padėties zonoje esantiems kaimyniniams regionams, arba kitos priemonės, galinčios padėti nepaprastosios padėties atveju. Regionai susitarė bendradarbiauti rengiant priemones, skirtas pasienio vietovėse kylantiems miškų gaisrams gesinti. Abipusiška pagalba teikiama nemokamai.

7. DESERTNET — Priemonės Europos Viduržemio jūros regiono dykumėjimui stebėti ir kovoti su juo

DESERTNET siekiama tirti, stebėti ir subalansuotai valdyti Viduržemio jūros baseino vietoves, kurioms yra iškilusi dykumėjimo grėsmė. Projektu siekiama racionaliai apibendrinti informacinę, techninę ir mokslinę patirtį, įgytą ir sukauptą dirbant vietovėse, kurioms, kaip buvo pripažinta regionų ir nacionalinėse programose, yra kilusi grėsmė. Turi būti sukurta paslaugų struktūra, eksperimentinių veiksmy ir naudotojų tinklas bei regioninė kovos su dykumėjimu observatorija, kad būtų galima parengti vienodą sistemą keistis duomenimis ir informacija bei kontroliuoti dykumėjimo procesus.

DESERTNET projektu buvo sukurtas eksperimentinių veiksmy tinklas pradėti standartizuoti metodus pagal keleto regionų palyginamą patirtimi. Tinklas yra paslaugų struktūra, kuria remiantis buvo sudaryta regionų partnerių metodų, modelių ir turimų duomenų bazė. Ateityje ši struktūra turėtų sudaryti galimybę paprastesniam veiklos valdymui ir bendradarbiavimui projektų bei kitose srityse. Ji bus visuotinai priimtų ir bendrai taikomų metodų atskaitos taškas. Partneriai įsipareigojo ateityje remti paslaugų struktūrą, iš esmės didindami naudotojų skaičių. Padidinus šią struktūrą, ji turėtų tapti virtualiu forumu keistis mokslinė patirtimi, be naudotojų suburianti ir nacionalinius kovos su dykumėjimu komitetus.

Regionai partneriai yra Italijos Ligurijos, Kampanijos, Kalabrijos, Toskanos, Sicilijos, Emilijos-Romanijos, Bazilikatos, Sardinijos regionai ir Ispanijos autonomijos regionai Mursija ir Andalūzija (www.desertnet.org).

8. ROBINWOOD — Kaimo ir kalnuotų vietovių atgaivinimas taikant darnaus vystymosi principus integruotos miškotvarkos tvarka

ROBINWOOD yra Europos Komisijos bendrai finansuojamas projektas pagal INTERREG IIIC Pietų programą. Projektu siekiama kaimo vietovių socialinio ir ekonominio vystymosi, atgaivinant medienos tiekimo grandinę. Projektu siekiama taikyti naujovišką, tvaria miškotvarka pagrįstą požiūrį, apimančią planavimo, aplinkosaugos, energetikos, teritorinius, ekonominius ir profesinius aspektus.

ROBINWOOD projekte numatytos penkios pagrindinės temos:

- programų koordinavimas ir valdymas;
- dirvožemio priežiūra: siekiant rasti sprendimus, padėsiančius spręsti erozijos prevencijos, nuošliaužų kontrolės ir potvynių klausimus, taikant miškotvarkos principus.

- miško ištekliai: siekiant geresnės miškotvarkos keičiantis geriausia praktika ir sprendžiant miškų sertifikavimo, miškotvarkos ir planavimo problemas. Ši projekto dalis bus laikoma įvykdyta regionams partneriams parengus miškotvarkos veiklos planą, kuriame bus įvertintas miškotvarkos procesų ekonominis ir aplinkosauginis tvarumas.
- energetika: siekiant padidinti miškų biomasės naudojimą, kad iš tvarių išteklių būtų gaminama energija be CO₂.
- komunikacija: siekiant, kad regionų partnerių kaimo ir kalnuotoms vietovėms būtų duotas naujas postūmis vystytis. Komunikacija yra svarbiausia priemonė, skatinanti siekti „tobulumo“ ir skleisti geros praktikos pavyzdžius tarp regionų partnerių.

Projekte dalyvauja šie regionai: Ligūrijos regionas (Italija), Brandenburgo žemė (Vokietija), Mursijos autonominis regionas (Ispanija), Velso regionas (Didžioji Britanija), Rytų Pomeranija (Lenkija), Pietų Slovakijos regionas (Košice ir Prešov autonominiai regionai — Slovakijos Respublika).

Regionų komiteto nuomonė dėl Sanglaudos politikos ir miestų: miestų ir aglomeracijų indėlis skatinant regionų ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą

(2006/C 206/04)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į 2006 m. sausio 25 d. Europos Komisijos raštą pirmininkui Peter Straub, kuriame Komiteto prašoma pateikti nuomonę dėl *Sanglaudos politikos ir miestų: miestų ir aglomeracijų indėlis skatinant regionų ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą*;

atsižvelgdamas į 2005 m. lapkričio 10 d. pirmininko sprendimą pavesti Teritorinės sanglaudos politikos komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į Komisijos tarnybų darbo dokumentą dėl *Sanglaudos politikos ir miestų: miestų indėlis skatinant regionų ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą*;

atsižvelgdamas į nuomonę dėl *Pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, nustatantį bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo* (CdR 232/2004 fin) ⁽¹⁾ COM (2004) 492 final–2004/0163 (AVC);

atsižvelgdamas į nuomonę dėl *Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl Europos regioninės plėtros fondo (ERPF)* (COM(2004) 495 final, – 2004/0167 (COD), CdR 233/2004 fin) ⁽¹⁾;

atsižvelgdamas į nuomonę dėl *Komisijos komunikato dėl Sanglaudos politikos ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui skatinti: Bendrijos strateginės gairės 2007–2013 m.* (COM(2005) 299 final) (CdR 140/2005 fin);

atsižvelgdamas į 2005 m. gruodžio 6–7 d. Bristolyje vykusio neoficialaus ministrų susitikimo dėl tvarių bendruomenių išvadas;

atsižvelgdamas į Europos Parlamento pranešimą dėl *Miestų dimensijos plėtros kontekste* (2004/2258);

atsižvelgdamas į 2006 m. vasario 23 d. Teritorinės sanglaudos politikos komisijos priimtą nuomonės projektą (CdR 38/2006 rev. 1) (pranešėjas Vienos meras Michael Häupl (AT/ESP);

64-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. balandžio 26–27 d. (2006 m. balandžio 26 d. posėdis), priėmė šią nuomonę.

1. Regionų komiteto pozicija

Regionų komitetas

1.1 pirmiausia **primena**, kad 78 proc. Europos Sąjungos gyventojų gyvena miestuose, aglomeracijose arba miestų teritorijose. Daugiau nei 60 proc. gyventojų gyvena miestų teritorijose, kurių gyventojų skaičius viršija 50 000. Miestų teritorijoms būdingas tiek didelis potencialas, tiek sudėtingos problemos;

1.2 šiame kontekste **primena**, kad Trečiojoje ekonominės ir socialinės sanglaudos ataskaitoje: nauja partnerystė siekiant

sanglaudos, konvergencijos, konkurencingumo ir bendradarbiavimo ⁽²⁾ EK išsakė ketinimą teikti pirmenybę miestų klausimams juos įtraukiant į regionines programas;

1.3 **pabrėžia** ypatingą miestų aspekto svarbą visoms Bendrijos politikos sritims, ne tik ES sanglaudos politikai. Tik tada, kai miestų gyventojai pamatys ir pajus teigiamą jos poveikį, ES pavyks (susigrąžinti) įgyti politinį pripažinimą, kuris yra būtinas norint sėkmingai plėtoti mūsų bendrą projektą;

1.4 **pritaria** Europos Parlamento iniciatyvai, pradėtai pranešime *dėl miestų dimensijos plėtros kontekste* ⁽³⁾, stiprinti miestų aspektą visose Bendrijos ir valstybių narių politikos srityse, taip pat šiame pranešime išdėstytiems reikalavimams;

⁽²⁾ Trečioji ekonominės ir socialinės sanglaudos ataskaita: nauja partnerystė siekiant sanglaudos, konvergencijos, konkurencingumo ir bendradarbiavimo COM(2004) 107 final, 2004 02 18.

⁽³⁾ 2005 m. spalio 13 d. Europos Parlamento sprendimas dėl *Miestų dimensijos, atsižvelgiant į plėtrą*, P6_TA-PROV(2005)0387, pranešėjas Jean Marie Beaupuy, OL dar nepaskelbta.

⁽¹⁾ OL C231, 2005 09 20

1.5 **pabrėžia** miestų indėlio reikšmę įgyvendinant 2005 m. iš naujo suformuotą Lisabonos strategiją. Tačiau augimas nėra savitiksliis. Tai veikiau yra priemonė didinti užimtumą, socialinę sanglaudą ir ekologinį tvarumą. Padėdamas išsaugoti Europos socialinį modelį, jis užtikrina Europos piliečių gyvenimo kokybę. ES piliečiams užimtumas yra svarbiausias klausimas. Daugiausia dėmesio suteikdami ekonomikos augimui ir produktyvumo didinimui, neturėtume pamiršti ir kitų Lisabonos strategijos aspektų;

1.6 **atreikia dėmesį į tai**, kad miestai visuomet buvo įvairių pasiekimų lopšys. Daugelis socialinių ir technologinių pokyčių prasidėjo miestuose. Su šiais miestams būdingais struktūriniais pokyčiais yra susijusios ir naujos galimybės, ir rizika – tiek pavienio piliečio, tiek ir visuomenės. Miestai išmoko įveikti šiuos struktūrinius pokyčius ir į juos reaguoti. Jie taip pat jau priprato kompensuoti rinkos veikimo sutrikimus, iš dalies nulemtus struktūrinių pokyčių. Kaip tik dėl to, kad siekiant Lisabonos tikslų daugelio sektorių struktūras būtina pritaikyti prie naujų sunkumų, miestams tenka svarbiausias vaidmuo;

1.7 **todėl išreiškia kritinį požiūrį**, kad plėtojant ir įgyvendinant Lisabonos strategiją daugelis Europos miestų nedalyvavo rengiant valstybių narių nacionalines reformų programas, nes buvo taikomas metodas „nuo bendro prie atskiro“. Kai kuriais atvejais miestai formaliai buvo įtraukti, tačiau realiai nedalyvavo. Šiuo klausimu atliktas tyrimas parodė, kad miestai įtraukiami tuomet, kai atitinkamoje valstybėje narėje yra atskira urbanistikos ministerija (pvz., Nyderlanduose) arba kai miestai kartu yra regionai (Berlynas, Hamburgas, Viena ir kt.). Neįtraukus miesto lygmens nevisiškai išnaudojamas miestų potencialas ir jų ypatingas gebėjimas viešojo ir privataus sektoriaus dalyvių bei socialinius partnerius sutelkti bendradarbiavimui. RK atlikto tyrimo *Lisabonos partnerystės ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui įgyvendinimas – regionų ir miestų indėlis* ⁽¹⁾ išvados taip pat panašios. Tyrimo duomenimis, tik 17 proc. miestų ir regionų yra patenkinti savo dalyvavimu rengiant nacionalines reformų programas;

1.8 **pažymi**, kad rengiant nacionalinių strategijų orientacinius metmenis pagal Struktūrinių fondų reglamento projekto 25 ir 26 straipsnius ⁽²⁾ vyravo tendencija labiau įtraukti miestus. Tačiau iki šiol nėra savaimė suprantamas dalykas, kad nacionalinių strategijų orientaciniuose metmenyse ir jų veiksmų programose būtų aiškiai atsižvelgiama į miestų aspektą;

⁽¹⁾ *Lisabonos partnerystės ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui įgyvendinimas – Regionų ir miestų indėlis. Tyrimas dėl regionų ir miestų dalyvavimo rengiant Lisabonos nacionalines reformų programas* DI CdR 45/2005.

⁽²⁾ Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, nustatantį bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo COM(2004) 492, 2004 7 14.

1.9 **išreiškia kritinį požiūrį**, kad šiuo metu pateiktame Sanglaudos strateginių gairių 2007–2013 m. projekte ⁽³⁾ beveik nekalbama apie sanglaudos politikos miestų aspektą. Miestų aspektas nagrinėjamas tik „teritorinių ypatumų“ dalyje. Konsultacijų dėl Sanglaudos strateginių gairių 2007–2013 m. rezultatai taip pat akivaizdžiai parodė šį trūkumą. Ne kartą buvo raginta labiau pabrėžti svarbų miestų vaidmenį skatinant ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą. Gairėse taip pat turėtų būti oficialiai pripažintas ypač svarbus miestų vaidmuo. ES neparengus teisės aktų, numatančių privalomą miestų dalyvavimą, kyla pavojus, jog 2007–2013 m. laikotarpiu sanglaudos politikos miestų aspektas ne stiprės, o silpnės;

1.10 **todėl pritaria** iniciatyvai, pradėtai Europos Komisijai pateikus darbo dokumentą dėl *Sanglaudos politikos ir miestų – miestų indėlis siekiant regionų ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo* ⁽⁴⁾, atsižvelgti į kritines pastabas ir vis dėlto stiprinti būsimos sanglaudos politikos miestų aspektą. Dokumentas puikiai iliustruoja ypatingą miestų svarbą tolesniam Europos, valstybių narių ir regionų vystymuisi. Jame aiškiai parodytas itin reikšmingas miestų indėlis siekiant ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo, socialinės sanglaudos ir darnaus vystymosi;

1.11 **ypač vertina** tai, kad EK dokumente išsamiai nagrinėjamas miestų aspektas. Šis holistinis požiūris yra stiprioji dokumento pusė, todėl jį būtina išlaikyti. Į šio klausimo sudėtingumą, kurį patvirtina konkretūs pavyzdžiai ir duomenys, galima atsižvelgti tik taikant visas politikos sritis integruojantį metodą. Miestų aspekto negalima apriboti vien tik sanglaudos politika, į jį reikia aiškiai atsižvelgti visose Bendrijos politikos srityse;

1.12 **ypač pabrėžia**, kad dokumente miestų indėlis suskirstomas į 50 konkrečių veiksmų gairių. Nuo šiol miestai, numatydami konkrečias priemones, šiomis gairėmis galės naudotis kaip veiksmų vadovais;

1.13 **pritaria** EK pradėtoms konsultacijoms dėl darbo dokumento ir EK ketinimui svarbiausius šio proceso rezultatus įtraukti į galutinę Sanglaudos strateginių gairių redakciją ir pataisytą darbo dokumentą paskelbti kaip komunikatą;

⁽³⁾ Komisijos komunikatas dėl *Sanglaudos politikos ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui skatinti: Bendrijos strateginės gairės 2007–2013 m.* COM(2005) 299, 2005 7 5.

⁽⁴⁾ Komisijos tarnybų darbo dokumentas dėl *Sanglaudos politikos ir miestų – miestų indėlis siekiant regionų ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo*, 2005 m. lapkričio 23 d., galima rasti internete http://europa.eu.int/comm/regional_policy/consultation/urban/index_en.htm

1.14 **padeda** toliau stiprinti miestų aspektą organizuojamas 2006 m. balandžio 26 d. kartu su EK ir Europos Parlamento regioninės plėtros komitetu miestų forumą;

1.15 **pritaria** pasiūlymui priimti Tarybos reglamentą dėl sanglaudos fondo įsteigimo, numatančiam galimybę šio fondo lėšomis plėtoti ekologišką miesto transportą.

2. Regionų komiteto pasiūlymai dėl Europos Komisijos darbo dokumento dėl Sanglaudos politikos ir miestų: miestų indėlis skatinant regionų ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą

Regionų komitetas

2.1 **džiaugiasi**, kad EK tiksliai ir išsamiai nagrinėja tokias temas: tvarus miestų vystymasis Europos regioninės politikos požiūriu, miestų vaidmuo (kodėl miestai yra svarbūs, patrauklūs miestai, parama naujovėms, verslo iniciatyvos ir žiniomis grindžiama ekonomika, daugiau ir geresnių darbo vietų, miestų skirtumai, valdymas ir miestų atnaujinimo finansavimas);

2.2 **pritaria tam**, kad veiksmų gairėse valstybės narės raginamos remti miestų priemones;

2.3 **ragina** nustatyti ketvirtąją Bendrijos strateginių gairių prioritetą, t. y. prioritetą miestams ir miestų teritorijoms siekiant kurti saugias, darnias ir tvarias (ekonominė, socialinė, aplinkos apsaugos ir komercinė prasme) bendruomenes, gyvenančias net ir apleistose miestų teritorijose;

2.4 **atkreipia dėmesį** į skirtingą miestų padėtį atsižvelgiant į jų dydį, geografinę padėtį, (pvz., atokios vietos), kompetencijų pasiskirstymą atitinkamoje valstybėje ir į aplinkybę, ar tai naujųjų ar senųjų valstybių narių miestai. Be to, **siūlo** atkreipti dėmesį į tokių svarbų kriterijų, kaip pavienių šalių miestų skirtumai, nulemti tos valstybės urbanizacijos bei ekonomikos lygiu;

2.5 **sutinka** su EK požiūriu, kad bendras miestų kompetencijos imtis veiksmų stiprinimas yra sėkmingo jų vystymosi prielaida ir svarbus indėlis į regionų plėtrą. Miestams reikia sistemų ir priemonių, leidžiančių jiems reaguoti į ekonominius ir socialinius pokyčius, taip pat pakankamo finansavimo, kuris galėtų būti suteiktas visuotinių dotacijų forma ir perduodant įgaliojimus vykdyti atitinkamas valdymo funkcijas, kaip ir numatyta naujajame ERPF reglamente (36, 41 ir 42 straipsniuose);

2.6 **pabrėžia**, kad siekiant įgyvendinti Lisabonos strategiją ir užtikrinti didelį ekonomikos ir gamybos augimą, svarbu pri-

pažinti miestų ir miestų teritorijų indėlį, kadangi juose gyvena dauguma gyventojų, čia yra pagrindinės aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų institucijos ir visos galimybės išradimus pritaikyti pramonėje. Todėl Regionų komitetas **ragina** remti sanglaudos politikos, kuri pripažįsta miestų, kaip naujovių ir žinių ekonomikos variklio, potencialą, miestų aspektą;

2.7 atsižvelgdamas visų pirma į bendrąsias sąlygas verslo aplinkai ir naujovėms gerinti **atkreipia dėmesį** į tai, kad miestai tik tada galės atlikti šias svarbias valdymo funkcijas, kai jiems bus suteikti būtini finansiniai išteklių. Tai, žinoma, taikytina visoms išvardytoms veiksmų sritims;

2.8 **pabrėžia** koordinuoto ir į „funkcionalių regionų“ realijas atsižvelgiančio metodo reikšmę, pateiktomis veiksmų gairėmis siekiant ilgalaikio pagerėjimo. Tik tada, kai partneriai bendradarbiauja peržengdami administracines ribas, atsiranda sprendimų ir potencialo panaudojimo galimybių. ES politikos sritys specialiomis paskatomis turėtų remti šį praktikoje ne visuomet lengvą bendradarbiavimą, pavyzdžiui, remti strateginio vystymo projektus, apimančius didelę teritoriją. Labai svarbu kurti naujus didmiesčių ir miestų teritorijų tinklus ir stiprinti esamus. Ypač reikia paminėti dabartiniu planavimo laikotarpiu Interreg III iniciatyva išvystytą bendradarbiavimą, kuris bus įgyvendintas 2007–2013 metų laikotarpiu siekiant „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslo;

2.9 **pabrėžia** svarbų miestų vaidmenį kovojant su klimato kaita, kadangi juose yra daug gyventojų ir didelių galimybių imtis reikšmingus pokyčius lemiančių priemonių, pavyzdžiui, viešojo transporto paslaugų ir energetikos naujovių diegimo pastatuose srityje; todėl siūlo į struktūrinių fondų programas įtraukti aplinkosaugos kriterijų;

2.10 **pabrėžia** apleistų pramoninių zonų ir visuomeninių teritorijų pertvarkymo ir miestų statybos vystymo, kaip indėlio į išaugusių miestų atnaujinimą ir teritorijų užstatymo mažinimą, svarbą. Šiems tikslams pasiekti miestams reikalinga parama nacionaliniu ir Europos lygiu. Todėl savo specifinėms problemoms spręsti didmiesčių teritorijoms ir aglomeracijoms būtina finansinė Bendrijos parama, teikiama kuriant *ad hoc* miestų teritorijų atgaivinimo programas ir plėtojant URBAN programos atliktą darbą tęsiančią iniciatyvą;

2.11 **supranta** įvairovės politikos, apimančios visas viešojo administravimo sritis, svarbą. Tai yra būtina sąlyga siekiant panaudoti visą specifinį migracijos patirties turinčių asmenų potencialą, kuris šiuo metu dar dažnai yra nepanaudojamas;

2.12 **ypač atkreipia dėmesį** į visuotinės svarbos paslaugų reikšmę miestų sistemų efektyvumui ir miestų patrauklumui. Laikantis subsidiarumo principo, pirmiausia reikia atkreipti dėmesį į regionų ir vietos valdžios institucijų teisę laisvai rinktis visuotinės (ekonominės) svarbos paslaugų teikimo formą; **ragina** Europos teisinėje sistemoje ir toliau išsaugoti galimybę plėtoti savo gamybą arba duoti tiesioginius užsakymus vietos įmonėms. Miestams ir regionams būtini lankstesni viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos teikimo teisės aktai;

2.13 **rekomenduoja** visose veiksmų srityse atsižvelgti į moterų, jaunimo, vyresnių asmenų poreikius ir ypač ypatingų poreikių turinčius asmenis;

2.14 **mano**, kad miestuose turi būti aktyviau formuojama „moteriai palanki“ aplinka, pavyzdžiui, remiamos moterys verslininkės, imamos priemonių mokyti ir skatinti moteris, užimančias vadovaujančias pareigas įmonėse ar viešosiose įstaigose, užtikrinant tinkamas kaimynystės ir socialines paslaugas;

2.15 **siūlo** dokumentą papildyti atskira dalimi, skirta sveikatos klausimams. Šis klausimas aptariamas nagrinėjant tris pagrindines temas: pasiekiamumas ir judumas, galimybė naudotis paslaugomis ir kreiptis į įstaigas, natūrali ir fizinė aplinka. Tačiau į šį klausimą dėl jo svarbos turėtų būti atsižvelgiama ir atskirose veiksmų gairėse;

2.16 **pabrėžia** ypatingą plačiai paplitusių ir nebrangių vaikų priežiūros įstaigų, kurių darbo valandos atitinka poreikius, paslaugų reikšmę. Tokia pasiūla leidžia vaikus auginti asmenims dirbti, sukuria svarbų tolesnio vaikų ugdymo pagrindą, labai padeda integruotis skirtingų kultūrų ir ypatingų poreikių turintiems vaikams;

2.17 **išreiškia kritinį požiūrį** į tai, kad veiksmų gairėse dėl MVĮ ir mikroįmonių priemonių, supaprastintos galimybės gauti finansavimą prisiimant riziką yra labai apribojamos ir įmanomos tik taikant griežtus kriterijus; taip pat **pabrėžia** būtinybę padidinti finansinę paramą mikroįmonėms;

2.18 **atkreipia dėmesį į tai**, kad švietimą, švietimo politiką apskritai – įskaitant visą gyvenimą trunkantį mokymąsi – reikia vertinti ne tik atsižvelgiant į jo poveikį ekonomikos augimui ir užimtumui, bet ir solidarios bendruomenės, kuriai pirmiausia svarbus visų žmonių dalyvavimas bendruose visuomeniniuose, o ne tik ekonominiuose procesuose, požiūriu;

2.19 **supranta**, kad didėjant pagyvenusių asmenų skaičiumi tokios sritys kaip slauga ir priežiūra ir *socialinės paslaugos* taps

dar svarbesnės. Dėl šių amžiaus piramidės pokyčių miestai ateityje susidurs su dideliais sunkumais. Tačiau tai kartu yra ir ekonomikos augimo ir užimtumo galimybės, pvz., su slauga susijusių profesijų srityje;

2.20 **pabrėžia**, kad didelis imigrantų skaičius Europos didmiesčių teritorijose ir aglomeracijose kelia joms didelių sunkumų, bet kartu yra ir nauja rinkos niša, kurioje šios teritorijos turėtų ieškoti naujų augimo galimybių. Įvairios viešosios administracijos institucijos turėtų skatinti pasinaudoti šiomis galimybėmis;

2.21 **pabrėžia**, kad socialinė ekonomika, lemianti darbo rinkos augimą, greta pirmojo (privataus) sektoriaus ir antrojo (valstybinio) sektoriaus tampa vis svarbesnė visų pirma miestams; **ragina** veiksmų gairėse aiškiai atsižvelgti į būtinybę skatinti socialinės ekonomikos („trečiojo sektoriaus“) įmonių galimybes dalyvauti rinkoje, pvz., norint gauti kreditą ar valstybės garantiją;

2.22 **ypač pabrėžia**, kad siekiant tolesnio ES vystymosi labai svarbu nuolat kurti darbo vietas ir kovoti su nedarbu. Tik pasiekus šioje srityje apčiuopiamų rezultatų, ES pavyks pelnyti (susigrąžinti) gyventojų pripažinimą. Miestai yra struktūrinių pokyčių centrai, todėl visų pirma jie susiduria su nedarbo problemomis;

2.23 **ragina** valstybių narių darbo rinkos politikoje labiau atsižvelgti į miestų regionų poreikius ir kartu su funkcionaliais miestų darbo rinkos regionais kurti tam pritaikytas koncepcijas. Tuo tikslu būtų galima remtis nacionalinės, regionų ir vietos darbo rinkos politikos suderinimo paktais, susitarimais ir konvencijomis pvz., teritoriniais užimtumo paktais. Sudarant juos miestų lygiu bus glaudžiau susiejama ekonominė, regionų ir darbo rinkos politika. Juos reikėtų toliau plėtoti ir remti ES lėšomis;

2.24 **pritaria** Europos Komisijos nuomonei, kad nemažas miestuose gyvenančių užsieniečių skaičius teikia didelių galimybių miestams, kurie, norėdami būti konkurencingi, turi pritraukti ir remti asmenis bei migrantus, turinčius įvairių kvalifikacijų, kurias galima panaudoti esant darbo jėgos trūkumui; todėl **pritaria** rekomendacijai, kurią Europos Komisija pateikė savo paskutiniajame pranešime dėl pereinamojo laikotarpio priemonių, skirtų asmenų judėjimo laisvei, taikymo, t.y. kurioje valstybėms narėms rekomenduojama iš esmės apsvarstyti tokių apribojimų reikalingumą, atsižvelgiant į padėtį šalies darbo rinkoje ir šiame pranešime pateiktus faktus;

2.25 **išreiškia kritinį požiūrį** į tai, kad labai svarbi sukurtų darbo vietų kokybė. Užimtumas juk išaugo daugiausia dėl to, kad padaugėjo darbo vietų dirbant ne visą darbo dieną ir atsirado naujų darbo formų. Tam tikruose sektoriuose blogėja siūlomų darbo vietų kokybė ir (arba) siūlomos darbo sąlygos, neatitinkančios teisinių kriterijų. Šie užimtumo būdai, dažnai neužtikrinantys finansinio stabilumo, lemia naujas socialines problemas. Privatus sektorius ir įmonės raginamos kurti darbo vietas, kurios užtikrintų ilgalaikį užimtumą. Darbo rinkos lankstumo didinimas darbo saugos ir socialinės apsaugos kaina nėra ilgalaikis sprendimas ir todėl įvairios viešosios administracijos institucijos turi užtikrinti, kad to neįvyktų;

2.26 **pabrėžia**, kad siekiant gyvenimo kokybės mieste ypač svarbu užkirsti kelią socialinei atskirčiai ir dėl jos kylančioms problemoms – pradedant getų atsiradimu ir baigiant nusikaltamumu. Viešoji administracija turi skirti ypatingą dėmesį toms gyventojų grupėms, kurios susiduria su didžiausia socialinės atskirties rizika. Atsižvelgiant į tai, ypač reikėtų paminėti imigrantus;

2.27 **pabrėžia**, kad įtraukus Bendrijos iniciatyvas, pvz., Urban ir Equal, į nacionalines ir regionų veiksmų programas neturi sumažėti ES programų ir iniciatyvų naujovių potencialas. Priešingai, įgyvendinant naujosios sanglaudos politiką reikia skatinti miestų iniciatyvų naujoviškumą, idėjų tinklų ir jų praktinio taikymo sklaidą;

2.28 Todėl **prašo** Komisijos užtikrinti, kad miestų politikos iniciatyvas, atsižvelgiant į tai, kad jos laikomos ES gairėmis ir turint omenyje jų pavyzdinį pobūdį ir sklaidumą (būtina jas išlaikyti ir kitu programų planavimo laikotarpiu), būtų galima palyginti tarpusavyje ir priemonių veiksmingumą įvertinti kokybės ir kiekybės požiūriu.

3. Regionų komiteto rekomendacijos

Regionų komitetas

3.1 **ragina** Europos Komisiją visose Bendrijos politikos srityse atsižvelgti į miestų aspektą. Tam reikalingas metodas konkrečioms miestų problemoms nustatyti, analizuoti, į jas atsižvelgti ir įvertinti Bendrijos politikos sričių poveikį miestams. Siekiant tai užtikrinti, miestų ekspertai turėtų dalyvauti visuose politikos ir programų vystymo, įgyvendinimo ir įvertinimo etapuose;

3.2 **nurodo**, kad būtinas geresnis miestų aspekto koordinavimas tarp visų Europos Komisijos tarnybų, ypač tarp Regionų

nės politikos, Aplinkos, Transporto, Užimtumo bei Sveikatos ir vartotojų apsaugos generalinių direktoratų. Visose ES programose reikia skirti daugiau dėmesio miestų aspektui tiek finansiniu, tiek teritoriniu požiūriu;

3.3 **pabrėžia** būtinybę labiau suderinti Europos Komisijos, Europos Parlamento ir Tarybos požiūrius, kad būtų galima sukurti aiškesnį miestams skirtų ES priemonių planą;

3.4 **rekomenduoja** Europos Komisijai sustiprinti darbo grupę, sudarytą iš kelių tarnybų atstovų (angl. *interservice working group*), įtraukiant miestų ekspertus ir sukurti kelias tarnybas apimančią darbo grupę (angl. *task force*), panašią į Europos Parlamento keletą frakcijų apimančią darbo grupę *Urban-logement*. Taip pat rekomenduoja sukurti forumus, kuriuose vyktų nuolatinis miestų dialogas ir aptariamai su jais susijusių ES politikos sričių klausimai; tokie forumai jau rengiami aplinkos srityje;

3.5 **ragina** Europos Komisiją ir valstybes nares socialinio ir pilietinio dialogo pavyzdžiu pradėti *teritorinį dialogą*, kurio metu įvairios regionų ir miestų institucijos, jų nacionalinės bei Europos asociacijos galėtų išreikšti savo nuomonę rengiant, nagrinėjant ir priimant sprendimus dėl politikos sričių ir priemonių, susijusių su miestais bei regionais, taip pat dalyvauti kuriant tokias priemones. Dialogas, kurį 2003 m. su vietos ir regionų valdžios institucijų asociacijomis⁽¹⁾ pradėjo Europos Komisija, dalyvaujant Regionų komitetui, yra tik pirmas žingsnis šia linkme;

3.6 **pritaria** tam, kad prieš kiekvieną pavasario Europos Vadovų Tarybos susitikimą būtų rengiamas Tarybos ir valstybių narių aukšto lygio susitikimas. Šiame susitikime greta *teritorinio dialogo* dalyvių visų pirma turėtų dalyvauti Europos Komisija, Europos Parlamentas, Regionų komitetas ir miestų tinklai. Taip pat **ragina** kiekvienais metais rengti už miestų politiką atsakingų valstybių narių ministrų posėdžius, kurie vyktų po miestų tinklų ir nacionalinių ir Europos savivaldybių asociacijų atstovų bei Europos regionų ir savivaldybių tarybos susitikimų. Europos Komisijos kelių tarnybų darbo grupė šiuose posėdžiuose turėtų nuolat informuoti apie savo darbo eigą;

3.7 **ragina** valstybių narių vyriausybes nacionalinės politikos srityse labiau atsižvelgti į miestų aspektą. Ypač reikėtų užtikrinti, kad miestams būtų skirta lėšų, reikalingų atlikti jiems tenkančias užduotis. Taip pat reikia gilinti dialogą su miestų valdžios institucijomis ir jų asociacijomis, šis dialogas turėtų vykti oficialių konsultacijų būdu;

⁽¹⁾ Europos Komisijos komunikatas dėl *Dialogo su valdžios institucijų asociacijomis dėl Europos Sąjungos politikos formavimo* COM(2003) 811, 2003 12 19.

3.8 **atkreipia dėmesį** į mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros reikšmę siekiant Lisabonos tikslų; todėl **ragina**, jog svarbus miestų vaidmuo mokslinių tyrimų srityje miestų integravimo (angl. *urban mainstreaming*) forma atsispindėtų Europos 7-ojoje bendrojoje mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstravimo veiklos programoje. Iki šiol į miestų aspektą buvo aiškiai atsižvelgta tik aplinkos ir transporto srityje. Tačiau į miestų mokslinių tyrimų aspektus turi būti atsižvelgiama visose srityse ir konkrečiose programose. Svarbu tinkamomis priemonėmis labiau remti miestų ir jų aukštųjų mokyklų bei mokslinių tyrimų institucijų susiejimą. Tai užtikrins pagrindą tarpusavio sąveikai, padedančiai vystyti miestus, ir padės visuomenei geriau suprasti mokslinių tyrimų reikšmę. Tokia priemonė galėtų būti, pvz., konkursas dėl „Europos mokslo miesto“ vardo;

3.9 7-oji bendroji mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstravimo veiklos programa turėtų stiprinti miestų vaidmenį keičiantis informacija ir žiniomis, užtikrinti, kad išteklių paskirstymas ir naujovių diegimo politika atitiktų visos visuomenės ir atskirų piliečių poreikius, taip pat remti daugiašalius miestų plėtros mokslinius tyrimus;

3.10 **pabrėžia** subsidiarumo svarbą ir subnacionalinio lygmens, dalyvaujančio formuojant ir įgyvendinant sanglaudos politiką, reikšmę. Struktūrinių fondų valdymo decentralizavimas neturi lemti sanglaudos politikos centralizavimo valstybių narių lygiu;

3.11 **prašo** Europos Komisijos atsižvelgti į proporcingumo principą, taikant miestų parengtoms priemonėms įgyvendinimo ir priežiūros nuostatas;

3.12 **pageidauja**, kad vietos valdžios institucijos aktyviau ir skaidriau dalyvautų rengiant, kuriant ir įgyvendinant nacionalines reformų programas, ir kad valstybės narės į savo metines ataskaitas Europos Komisijai įtrauktų atskirą skyrių, kuriame būtų išdėstytos šių programų įgyvendinimui vietos lygiu taikytos priemonės;

3.13 **džiaugiasi**, kad į miestų aspektą atsižvelgta EK pasiūlymuose dėl reglamentų dėl struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo 2007–2013 m. laikotarpiu;

3.14 **ragina** labiau atsižvelgti į miestų aspektą Strateginėse sanglaudos politikos gairėse 2007–2013 m. Realų miestų aspekto integravimą turi užtikrinti Europos Komisija, pvz., miestų aspektą aiškiai numatydamą valstybių narių įgyvendinimo ataskaitose ir Europos Komisijos metinėje ataskaitoje, kaip apibrėžta reglamento, nustatančio struktūrinių fondų bendrąsias nuostatas, projekto ⁽¹⁾ 27 ir 28 straipsniuose;

3.15 **pabrėžia**, kad toliaregiškos ir strateginės miesto valdžios iniciatyvos, įgyvendinamos dažniausiai teikiant pasiūlymus kurti alternatyvias darbo vietas vadinamuosiuose naujuose darbo vietų sektoriuose, atlieka pagrindinį vaidmenį sprendžiant nedarbo problemas. Todėl **rekomenduoja** ne tik atsižvelgti į miestų aspektą kuriant ir įgyvendinant užimtumo programas, bet ir suteikti miestams atitinkamus įgaliojimus, valdymo priemones bei skirti biudžeto lėšų;

3.16 **pritaria** bendroms Europos Komisijos ir EIP grupės JEREMIE, JASPERS ir JESSICA iniciatyvoms. Visais valstybiniais lygmenimis turi būti sudarytos vienodos galimybės pasinaudoti šiomis finansavimo sistemomis, nes tai yra jų sėkmės garantas;

3.17 **rekomenduoja** rengti, nuolat atnaujinti ir platinti duomenis ir analizes, kurios atspindi sudėtingą miestų tikrovę, nes tai leistų geriau įvertinti miestų padėtį. Ypač remia ESPON ir MIESTŲ AUDITAS iniciatyvas;

3.18 **remia** tolesnį miestų tinklų, skirtų keistis geriausia patirtimi, vystymą. Turėtų būti plėtojami esami tinklai, pvz., URBACT kartu su bandomuoju projektu *Europos miestų išteklių centrų tinklas* (angl. *European Urban Knowledge Network*), svarbiausi regioninio miestų bendradarbiavimo aspektai, EUROCITIES ir kt. Taip pat reikia atsižvelgti į nacionalinių ir Europos asociacijų, atstovaujančių miestų interesams, iniciatyvas;

3.19 **siūlo** Europos Komisijai paraginti valstybes nares, kurios naudojami šia parama, didelę Sanglaudos fondo lėšų dalį skirti darniojo miesto transporto projektams finansuoti.

2006 m. balandžio 26 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Michel DELEBARRE

⁽¹⁾ Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, nustatantį bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo (CdR 232/2004 fin1) COM(2004) 492 final–2004/0163 (AVC), 2004 m. liepos 14 d..

Regionų komiteto NUOMONĖ dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ES ir šalių kandidačių pilietinės visuomenės dialogo

(2006/C 206/05)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ES ir šalių kandidačių pilietinės visuomenės dialogo (COM (2005) 290 final);

atsižvelgdamas į 2005 m. birželio 29 d. Europos Komisijos sprendimą pasikonsultuoti su Komitetu pagal Europos Bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio 1 dalį;

atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 29 d. Regionų komiteto pirmininko sprendimą įpareigoti Išorės santykių komisiją parengti nuomonę dėl Europos Komisijos parengtos plėtros proceso pažangos strategijos;

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl Finansinės perspektyvos – Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui: Mūsų bendros ateities kūrimas – išsiplėtusios Europos Sąjungos politikos iššūkiai ir biudžeto priemonės 2007–2013 m. (COM(2004) 101 final, CdR 162/2004⁽¹⁾ final, pranešėjas Albert Bore, Birminghamo miesto tarybos narys (UK/ESP);

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl Europos Komisijos rekomendacijos dėl Turkijos pažangos rengiantis narystei ES (COM(2004) 656 final, CdR 495/2005, pranešėja Helene Lund, Farumo tarybos narė (DK/ESP);

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl principų, prioritetų ir sąlygų, įvardytų Europos partnerystėje su Kroatija, COM(2004) 275 final, CdR 499/2004, pranešėjas Isidoro Gottardo, Friulis- Venecija- Džulija regioninės tarybos narys (IT/ELP);

atsižvelgdamas į Europos Komisijos konsultacijų su visuomene internetu dėl aktyvaus Europos pilietiškumo ateities programos 2007–2013 m. rezultatus;

atsižvelgdamas į 2004 m. sausio 26 d. sprendimą, kuriuo nustatoma Bendrijos veiksmų programa aktyviam Europos pilietiškumui (piliečių dalyvavimui) skatinti (2004/100/EB);

atsižvelgdamas į savo nuomonės projektą (CdR 50/2006), 2006 m. vasario 28 d. patvirtintą Išorės santykių ir decentralizuoto bendradarbiavimo komisijoje (pranešėjas Gottardo, Friulis- Venecija- Džulija regioninės tarybos narys (IT/ELP);

kadangi pilietinė visuomenė šalyse kandidatėse yra svarbiausias veiksnys, kuris leidžia supažindinti visuomenę su Europos integracijos projektu ir paremti nacionalinių, regionų ir vietos valdžios institucijų pastangas ekonomikos, socialinėje ir politinėje srityse siekiant sėkmingai užbaigti stojimo procesą;

⁽¹⁾ OL C 164 2005 7 5, p. 4

kadangi būtinas ES ir šalių kandidačių pilietinės visuomenės dialogas, nes būtina pagerinti abipusį supratimą apie socialines ir politines sistemas ir pagarbą kultūrai;

kadangi, kuriant pilietinės visuomenės tinklus ES ir šalyse kandidatėse bei siekiant abipusio supratimo ir platinti informaciją apie Europos integracijos procesą, tikslinga vadovautis decentralizacijos principu;

64-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. balandžio 26–27 d. (balandžio 27 d. posėdis), vieningai priėmė šią nuomonę.

1. Regionų komiteto požiūris

1.1 Bendrosios pastabos

Regionų komitetas

1.1.1 **sveikina** Turkijai, Kroatijai ir būsimoms šalims kandidatėms skirtą Europos Komisijos komunikatą, kuriuo siekiama praktiškai įgyvendinti strategijos trečiąjį ramstį, grindžiamą pilietinės visuomenės dialogu;

1.1.2 **sutinka**, kad Europos institucijos turi skirti daugiau dėmesio šalių kandidačių piliečiams, kurie negalėjo pasinaudoti ankstesnių plėtrų sprendimais, įtaka ir galimybėmis ir todėl dažnai suvokia integraciją kaip jiems primestą, o ne jų pačių remiamą procesą;

1.1.3 **sutinka** su 2005 m. spalio 3 d. Tarybos sprendimu, kuris pabrėžia būtinybę užtikrinti piliečių pritarimą plėtos procesui ir **mano**, kad apie vykstančios Bendrijos plėtos pasekmes būtina informuoti ne tik šalių kandidačių piliečius, bet ir valstybių narių pilietinės visuomenės dalyvius. Bendrijos gebėjimas priimti, kaip esminis stojimo kriterijus, priklausys ir nuo piliečių pritarimo būsimai plėtrai lygio;

1.1.4 **remia** Komisijos sprendimą įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas į politinį dialogą su visomis šalimis kandidatėmis joms rengiantis narystei ES; **mano**, kad Regionų komitetas gali būti vienas pagrindinių trečiojo Komisijos strategijos ramsčio dalyvių, nes jis buvo tiesiogiai paragintas stiprinti pilietinės visuomenės dialogą; todėl **pateikia prašymą**, kad Regionų komitetas būtų tiesiogiai įtrauktas į Komisijos veiklą pilietinės visuomenės dialogo srityje, ypač informacijos ir komunikacijos priemonių požiūriu;

1.1.5 **pabrėžia**, kad Komisijos komunikate neproporcingai daug dėmesio skiriama Turkijai; **mano**, kad būtų naudingesnis platesnis komunikatas dėl trečiojo ramsčio, kuris būtų taikomas visoms šalims kandidatėms, ne tik Turkijai ir Kroatijai;

1.1.6 ypač **pabrėžia** komunikato prieštarumą finansinės paramos požiūriu: veiksams, susijusiems su Turkija, skiriamas minimalus, nors ir laikinas, finansavimas, o veiksams, susijusiems su Kroatija, finansinė parama nenumatyta;

1.1.7 **mano**, kad kiekviena ES valstybė narė turi pati formuoti informavimo ir integracijos politiką, skirtą toje valstybėje narėje gyvenantiems šalių kandidačių piliečiams, taip pat **mano**, kad Komisija turėtų formuoti bendrą požiūrį į dabartines ir potencialias šalis kandidates, kurio tikslas būtų perteikti Europos integracijos proceso tikslą, svarbą ir galimą naudą visų šalių kandidačių piliečiams skirtomis informavimo kampanijomis, kurias įgyvendintų regionų ir vietos valdžios institucijos;

1.1.8 **pažymi**, kad būtina patikėti Europos pilietinės visuomenės tinklui, kuris veikia kiekvienos šalies kandidatės pilietinėje visuomenėje ir dirba su mokyklomis bei universitetais, užduotį (skiriant atitinkamą finansavimą) informuoti tų šalių piliečius apie Europos integracijos proceso istoriją, institucijas, tikslą ir ateitį, ypač apie Europos pilietybės reikšmę, kurią, pasibaigus stojimo procesui, jie įgis greta savo valstybės pilietybės;

1.1.9 be to, **siūlo** rengti ir institucionalizuoti ES regionų ir vietos renkamų atstovų ir jų kolegų iš šalių kandidačių susitikimus; šiuo metu pagal pirmojoje Stabilizacijos ir asociacijos sutartyje (SAS) numatytus modelius tokia praktika Kroatijai ir Vakarų Balkanų šalims netaikoma.

1.2 Dabartinė ir planuojama veikla: Turkija

1.2.1 **pakartoja** savo įsitikinimą, kad būtų naudinga kartu su Turkijos vietos institucijomis įsteigti Jungtinį konsultacinį komitetą, ir su susirūpinimu **pažymi**, kad Turkijos valdžios institucijos dar nepadarė visko, kas būtina Jungtiniam konsultaciniam komitetui su Regionų komitetu įsteigti;

1.2.2 **susipažino** su Komisijos pasiūlymu įtraukti NVO į Turkijos piliečių integravimo į ES valstybes nares procesą, tačiau **pabrėžia**, kad veikiant decentralizuotai ir įtraukiant vietos valdžios institucijas šis procesas būtų daug sklandesnis;

1.2.3 **pažymi**, kad Komisija turi rengti metinį pranešimą dėl pagarbos mažumų teisėms Turkijoje, ir **mano**, kad reikia skirti nustatytą stojimui skirtą finansavimo dalį NVO ir vietos valdžios atstovų asociacijoms, ginančioms mažumų teises bei mažumų ir regionų kalbas;

1.2.4 **pritaria** Komisijos ketinimui remti organizacijas, remiančias moterų teises ir lygias galimybes, ir **pabrėžia** poreikį skatinti ir stebėti realų aktyvų moterų dalyvavimą vietos politikoje;

1.2.5 **pritaria** Turkijos studentų dalyvavimui Jean Monnet Bendrijos programose ir **mano**, kad būtina (kai reikia, naudojantis naujomis technologijomis) šį principą decentralizuoti ir išplėsti, kad galėtų dalyvauti tiek atokių vietovių universitetai, tiek studentai, kurie nesiekia aukštojo išsilavinimo;

1.2.6 **pritaria** tarpkultūrinių mainų, kurie galėtų tapti dialogo su ES kertiniu akmeniu, plėtojimui ir **ragina** Komisiją, ypač jos delegaciją Ankaroje, skatinti decentralizacijos principą, kuris padėtų atokių Turkijos regionų, kur kalbama mažumų kalbomis, nevyriausybinėms organizacijoms bei naudotis Bendrijos programomis *Culture* ir *Media* šių kalbų išsaugojimui skatinti;

1.2.7 **sutinka**, kad būtina skatinti religinių bendruomenių ir asociacijų dialogą, ir **tikisi**, kad komunikatuose dėl pilietinės visuomenės dialogo bus pateikta Komitetui pakankamai informacijos apie šį dialogą;

1.2.8 **yra įsitikinęs**, kad Regionų komitetui būtų naudinga aktyviai dalyvauti skatinant visuomenės diskusijas apie Komisijos organizuotas iniciatyvas tinklalapyje, teikiančiame informaciją apie Turkiją.

1.3 Dabartinė ir planuojama veikla: Kroatija

1.3.1 **apgailėstauja**, kad Stabilizacijos ir asociacijos sutartyje su Kroatija nenumatoma sukurti Regionų komiteto ir Kroatijos vietos ir regionų valdžios institucijų Jungtinio konsultacinio komiteto, ir **atkreipia Komisijos dėmesį**, kad, siekiant išvengti panašių klaidų kitų Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių atžvilgiu, būtina remti Regionų komiteto reikalavimą;

1.3.2 **pažymi**, kad Kroatija vis aktyviau dalyvauja Bendrijos programose, ir **ragina** per programą „Piliečiai Europai“ gimi-

niuotis Kroatijos ir ES miestams, taip pat per Leonardo da Vinci ir kitas programas giminiuoti Kroatijos ir ES regionams, ypač 2004 m. į ES įstojusių valstybių narių regionams, priskirtiems 1 tikslui;

1.3.3 **atkreipia Komisijos dėmesį** į būtinybę ypač skatinti pagarbą mažumų kalboms ir dvikalbystei ir mažumų teisėms Kroatijos pilietinėje visuomenėje;

1.3.4 **sveikina** Komisijos ketinimą į planus finansuoti apie ES informuojančias televizijos programas įtraukti Europos regionų ir vietos transliuotojų programas; **pabrėžia** regionų ir nacionalinių mažumų kalbų vartojimo svarbą;

1.3.5 **mano**, kad kartu su naujais veiksmis, kurie bus plėtojami aktyviai dalyvaujant Kroatijos pilietinei visuomenei, svarbu skatinti pasienio bendradarbiavimą, ypač plėtojant Euroregionų ir religinių konfesijų dialogą;

1.3.6 **atkreipia dėmesį** į Kroatijos vyriausybės ketinimą parengti Nacionalinę pilietinės visuomenės plėtojimo strategiją ir įsteigti Pilietinės visuomenės plėtojimo tarybą, kuri užtikrintų, kad nacionalinės lėšos Kroatijos pilietinės visuomenės veiksmams būtų skiriamos skaidriai.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

2.1 Bendrosios rekomendacijos

Regionų komitetas

2.1.1 **mano**, kad nuo 2006 m. Komisija turėtų pateikti išsamesnį ir proporcingesnį metinį pranešimą apie pažangą, padarytą plėtojant pilietinės visuomenės dialogą, kuriame būtų labiau atsižvelgta į skirtingą visų šalių kandidačių padėtį ir pateiktas specialus pranešimas apie religinių bendruomenių ir asociacijų dialogą;

2.1.2 **ragina** pridėti prie būsimų komunikatų dėl pilietinės visuomenės dialogo atskirą kiekvienai šaliai kandidatėi metinio finansavimo biudžetą pilietinės visuomenės dialogui skatinti;

2.1.3 **siūlo** Komisijai ištirti galimybę sukurti Europos pilietinės visuomenės tinklą, kuris skatintų pagarbą ES nacionalinei, regionų ir vietos kultūros įvairovei ir per mokyklas ir universitetus informuotų ES ir šalių kandidačių visuomenes apie kiekvienos jų istoriją, kultūrą ir Europos integraciją;

2.1.4 **plėtojant** dialogą reikėtų sutelkti dėmesį į teigiamus Europos integracijos aspektus;

2.1.5 **ragina** Komisiją ES ir šalių kandidačių regionuose ir miestuose naudoti Circom tinklu ir privačiais televizijos kanalais ir transliuoti plačiam visuomenei skirtas televizijos programas, kurios skatintų ES ir šalių kandidačių pilietinės visuomenės dialogą; **ragina** Komisiją palengvinti sąlygas Turkijos ir Kroatijos nacionalinės, regionų ir vietos žiniasklaidos, įskaitant mažumoms skirtą spaudą, žurnalistams dalyvauti Regionų komiteto posėdžiuose;

2.1.6 **mano**, kad ypatingas dėmesys turi būti skiriamas lygioms galimybėms ir moterų asociacijoms, todėl siūlo Komisijai teikti pirmenybę NVO projektams, kuriais siekiama skatinti lygias galimybes ir moterų dalyvavimą socialinėje ir politinėje veikloje; **ragina** Komisiją sukurti šalims kandidatėms specialias programas, skirtas kovoti su tiesiogine ir netiesiogine diskriminacija tiek ekonominiame, socialiniame ir politiniame gyvenime, tiek švietimo ir žiniasklaidos srityse;

2.1.7 **atkreipia dėmesį**, į tai, kad Kroatija šiuo metu yra išbraukta iš Bendrijos veiksmų programos, kuria remiamos organizacijos, dirbančios aktyvaus Europos pilietiško (pilietiško dalyvavimo) srityje.

2.2 Turkija

2.2.1 **susipažino** su Komisijos vertinimu, kad 2006 m. pilietinės visuomenės dialogo programoms reikės 40 mln. eurų; dėl to **mano**, kad laikotarpiui įpusėjus, būtų naudinga persvarstyti lėšų naudojimą; taip pat **mano**, kad būtų veiksmingiau taikyti tokį metodą, kuris sudarytų galimybę atsižvelgti į specifinius poreikius, o ne skirti iš anksto nustatytą sumą, kaip siūloma Komunikate, išskyrus iš anksto numatytą daugiametį finansavimą, skirtą NVO ir vietinės valdžios atstovų organizacijoms, ginančioms mažumų teises ir mažumų kalbų vartojimą;

2.2.2 **ragina** Turkijos valdžios institucijas imtis veiksmų, būtinų Turkijos vietos valdžios institucijų ir Regionų komiteto Jungtiniam konsultaciniam komitetui sukurti;

2.2.3 **ragina** Komisiją išplėsti Jean Monnet programų ir veiksmų, remiančių „Europos integracijos studijas“ finansavimą, ir finansuoti ne tik kursus universitetuose, bet ir įstaigose, esančiose toli nuo didžiausių Turkijos miestų ir universitetų; **mano**, kad panašios programos turi būti skirtos ir moksleiviams;

2.2.4 **pataria** palaikyti glaudesnius ryšius su vietinės valdžios institucijoms atstovaujančiomis organizacijomis ir regionų bei vietine žiniasklaida, kad būtų įtrauktos atokiaose Turkijos vietovėse esančios NVO;

2.2.5 **ragina** Komisiją sustiprinti spaudimą Turkijos valdžios institucijoms, siekiant deramo moterų atstovavimo vietos valdžios institucijose; siekdamas šio tikslo, **ragina** įsteigti kasmetinę Europos premiją, kuri būtų teikiama už moterų dalyvavimą Turkijos vidaus politikoje;

2.2.6 **siūlo** Komisijai pasitelkti Regionų komiteto narius siekiant skatinti Turkijos ir ES miestų giminiavimąsi, kurie galėtų užmegzti ryšius su konkrečiomis miestų tarybomis ir padėti joms susigiminiuoti su ES partneriais: tai galėtų vykti, pvz., Komisijos ir RK kartu rengiamoje metinėje konferencijoje;

2.2.7 **ragina** Komisiją įtraukti Komitetą į visuomenės diskusijų internete propagavimą; Komitetas galėtų sukurti tinklalapį, kuriame būtų teikiama informacija apie plėtrą ir veiksmus Turkijos pilietinės visuomenės dialogo srityje.

2.3 Kroatija

2.3.1 **ragina** Komisiją, skiriant lėšas programoms nuo 2006 m., dalį visų metinių asignavimų pagal paramos stojimui programą specialiai skirti veiksams, susijusiems su pilietinės visuomenės dialogu;

2.3.2 **pakartoja**, kad yra suinteresuotas dialogu su Kroatijos regionų ir vietos valdžios institucijomis, ir **ragina** sudaryti Stabilizacijos ir asociacijos sutartis su kitomis Vakarų Balkanų šalimis, siekdamas, kad būtų sudarytos sąlygos Jungtiniam konsultaciniam komitetui su juo įsteigti;

2.3.3 **siūlo** sudaryti specialias giminystės programas, kurios sietų Kroatijos ir ES 1 tikslo (konvergencijos tikslas nuo 2007 m.) regionų administracijas, kad būtų keičiamasi pažangia naudojimosi stojimo į Bendriją fondais patirtimi; ypač **siūlo**, kad regionų giminystės programos būtų sudaromos pagal Leonardo da Vinci mokymo programą;

2.3.4 **siūlo** pradėti informavimo kampaniją, kuri pagerintų tarpusavio supratimą ir skleistų žinias apie Europą vietos lygiu, taip pat ir nacionalinių mažumų kalbomis; į šį procesą turi būti įtraukta Kroatijos regionų nacionalinių mažumų žiniasklaida;

2.3.5 **ragina** Komisiją remti nacionalinių mažumų pilietinių organizacijų Kroatijoje darbą ir rengti metinius pranešimus apie pagarbos mažumų teisėms, ypač skiriant dėmesį dvikalbystei (kur tai įmanoma) vietos ir regionų administracijose;

2.3.7 **siūlo** Komisijai reikalauti, kad ES valstybių narių pilietinės visuomenės atstovas galėtų stebėtojo teisėmis dalyvauti Kroatijos vyriausybės steigiamos Pilietinės visuomenės plėtojimo tarybos darbe.

2.3.6 **siūlo** Kroatijai nuo 2007 m. leisti dalyvauti Bendrijos veiksmų programoje, kuria remiamos organizacijos, dirbančios aktyvaus Europos pilietiškumo (piliečių dalyvavimo) srityje;

2006 m. balandžio 27 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Michel DELEBARRE

Regionų komiteto nuomonė dėl

- Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl bendros integracijos darbotvarkės – Trečiųjų šalių piliečių integracijos Europos Sąjungoje programa
- Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Migracijos ir vystymosi: konkrečios gairės
- Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse

(2006/C 206/06)

REGIONŲ KOMITETAS

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatus Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Migracijos ir vystymosi: konkrečios gairės (COM(2005) 390 final) ir dėl Bendros integracijos darbotvarkės – Trečiųjų šalių piliečių integracijos Europos Sąjungoje programa (COM(2005) 389 final);

atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (COM(2005) 391final);

atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 1 d. Europos Komisijos sprendimą, vadovaujantis Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio 1 dalimi, pasikonsultuoti su juo šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 23 d. Komiteto pirmininko sprendimą pavesti Išorės santykių komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į EB sutarties 63 straipsnį;

atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvą 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų;

atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvą 2004/81/EB dėl teisės laikinai apsigyventi suteikimo trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra prekybos žmonėmis aukos arba kuriais buvo pasinaudota nelegalios imigracijos tikslais ir kurie bendradarbiauja su kompetentingomis institucijomis;

atsižvelgdamas į 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvą 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso;

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl žaliosios knygos dėl ES ekonominės migracijos valdymo metodo (CdR 82/2005fin);

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl imigracijos, integracijos ir užimtumo (CdR 223/2003fin), EBOL C 109 2004/04/30 p. 0046-0049;

atsižvelgdamas į 2006 m. kovo 2 d. Konstitucijos reikalų ir Europos, laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės komisijos priimtą nuomonės projektą (CdR 51/2006 rev. 1) (Pranešėjas Andreas Schieder (AT/ESP);

64-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. balandžio 26–27 d. (balandžio 27 d. posėdis), priėmė šią nuomonę.

I. KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI DĖL BENDROS INTEGRACIJOS DARBOTVARKĖS – TREČIŲJŲ ŠALIŲ PILIEČIŲ INTEGRACIJOS EUROPOS SĄJUNGOJE PROGRAMA (COM (2005) 389 FINAL)

1. Regionų komiteto nuomonė

Regionų komitetas

1.1 **džiaugiasi**, kad Komisija, atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos raginimą, teikia pasiūlymus dėl nuoseklios Europos trečiųjų šalių piliečių integracijos programos;

1.2 **pažymi**, kad Komisija jau pirmame atsakyme pagrindinį dėmesį teikia pasiūlymams dėl konkrečių priemonių, skirtų įgyvendinti pagrindinius bendruosius integracijos principus, taip pat ES paramos mechanizmams (naujos priemonės tiek ES, tiek nacionaliniu lygiu bei nauji būdai užtikrinti ES ir valstybių narių veiksmų suderinamumą);

1.3 **pripažįsta**, kad šiame komunikate pateikta lentelė, kurioje nurodytos pavyzdinės priemonės ir nacionaliniu, ir ES lygiu remiasi *bendrąisiais pagrindiniais integracijos principais* (Europos Vadovų Tarybos priimtais 2004 m. lapkričio mėn.) bei

Integracijos vadovu, integracijos parengiamosiomis priemonėmis (INTI) ir pasirengimu steigti Europos integracijos fondą;

1.4 **apgailestauja**, kad Komisijos pateikti pasiūlymai išdėstyti neatsižvelgiant į jų svarbą. Jų eiliškumą, Komisijos pageidavimu, turi nustatyti pačios valstybės narės;

1.5 **pritaria** Komisijos nuomonei, kad integracija yra dvipusis procesas;

1.6 **mano, jog yra svarbu** imtis priemonių priimančios šalies visuomenės gebėjimui prisitaikyti sustiprinti (siekiant didesnio supratimo tarp kultūrų ir žinių perdavimo, pakantumo migracijai) bei stiprinti privačių organizacijų vaidmenį įvairovės valdymo srityje ir bendradarbiavimą su žiniasklaida (neprivalomų praktikos kodeksų rėmimas);

1.7 **pritaria**, kad integracija turi būti vykdoma remiantis pagarba pagrindinėms Europos Sąjungos vertybėms. Pirmiausia būtina pabrėžti įvadininių programų pilietiškumo elementus;

1.8 **pritaria** Komisijai, kuri skiria dėmesį švietimui, ir **pa-kartoja**, kad yra būtina įgyvendinti konkrečius švietimo srities dokumentus ir priemones, kad migrantai būtų visapusiškai integruoti į priimančiosios šalies švietimo sistemą ir visuomenę;

1.9 **pabrėžia**, kad užimtumas turi būti laikomas svarbia integracijos proceso sudedamąja dalimi. Visų pirma yra svarbus naujoviškas požiūris, siekiant panaikinti diskriminaciją, pripažinti išsilavinimą ir darbo patirtį (numatant visoms valstybėms narėms bendras tokio pripažinimo procedūras), užtikrinti socialinių partnerių dalyvavimą rengiant priemones, remti smulkiųjų verslininkų, profesinių asociacijų ir sąjungų mokymo gebėjimus ir teigiamas priemones, skatinančias migrantų įdarbinimą; akcentuoja, kad tikslinga nustatyti ES mastu vienodus, aiškius ir nediskriminuojančius atskirų šalių švietimo sistemų bei ES šalių piliečių darbo patirties įvertinimo kriterijus;

1.10 **pabrėžia**, kad integracija yra dinaminis, dvipusis abipusio supratimo procesas. Sutikimo iniciatyvos ir kuravimo programos yra svarbios pasitikėjimą skatinančios priemonės;

1.11 **pabrėžia** pagrindinių ES vertybių diegimo ir migrantams, ir vietiniams gyventojams **svarbą**;

1.12 **pabrėžia**, kad galimybių patekti į darbo rinką arba mokytis rėmimas bei diplomų ir profesinės patirties pripažinimas yra svarbios sudedamosios integracijos proceso dalys;

1.13 **pritaria**, kad turi būti stiprinamas viešųjų ir privačiųjų paslaugų teikėjų gebėjimas palaikyti ryšį su trečiųjų šalių piliečiais (vertimo paslaugos, tarpkultūriniai gebėjimai, integracijos ir įvairovės valdymas, kuravimo programos);

1.14 **pritaria**, kad turėtų būti skatinami dažni imigrantų ir vietinių gyventojų susitikimai, pasikeitimo nuomonėmis forumai, tarpkultūrinis dialogas, švietimas siekiant suteikti daugiau žinių apie imigrantus ir jų kultūrą, gerinamos integracijai palankios gyvenimo sąlygos miesto aplinkoje;

1.15 **pabrėžia**, kad Europos pagrindinių teisių chartijoje užtikrinama pagarba kultūrų ir religijų įvairovei, kurių puoselėjimas ir išpažinimas turi būti saugomas, jei tai neprieštarauja kitoms neliečiamoms Europos teisėms, Visuotinei žmogaus teisių deklaracijai arba nacionalinės teisės aktams;

1.16 **pabrėžia** imigrantų dalyvavimo demokratiniame procese ir formuojant integracijos politiką, ypač vietos lygiu, **svarbą**;

1.17 **džiaugiasi**, kad pavyzdinių priemonių sąrašas yra išsamus ir susijęs su visomis svarbiomis integracijos sritimis. Šia prasme jis gali būti vertingas pagrindas derinant integracijos politiką valstybėse narėse;

1.18 **pabrėžia**, kad būtina iš anksto nustatyti aiškius tikslus. Šie tikslai turi būti patikrinti pasitelkiant į pagalbą rodiklius ir vertinimo mechanizmus tam, kad galėtų būti pritaikytos priemonės, įvertinta pažanga integracijos srityje ir užtikrintas veiksmingesnis keitimasis informacija;

1.19 **ypač svarbūs yra** bendradarbiavimas ir keitimasis informacija (nacionaliniai informaciniai punktai (NIP), Integracijos vadovas, tinklalapis integracijos klausimais).

2. Regionų komiteto rekomendacijos

Regionų komitetas

2.1 **pabrėžia**, kad įgyvendinimas ir jo būdas gali būti pasirenkami atsižvelgiant į kiekvienos valstybės sąlygas ir tradicijas, tačiau pasiūlymai vis dėlto yra laikomi kertiniu visų valstybių narių integracijos politikos akmeniu;

2.2 **pabrėžia**, kad turėtų būti teikiamas dėmesys lyčių aspektui bei jaunų migrantų ir vaikų iš migrantų šeimų padėčiai;

2.3 **pritaria**, kad elementarios žinios apie priimančiosios visuomenės kalbą, istoriją ir institucijas būtų laikomos būtina integracijos sąlyga;

2.4 **ragina** dėti pastangas švietimo srityje, sudarant sąlygas imigrantams sėkmingiau ir aktyviau dalyvauti visuomenės gyvenime. Pvz., reikėtų užtikrinti įvairovę, rengiant mokymo programas, ypač paramą jauniems migrantams mokyklose. Taip pat reikėtų pabrėžti ikimokyklinio auklėjimo svarbą ir rengti projektus, padedančius asmenims išgyventi perėjimo iš mokyklos į darbinę veiklą laikotarpį, ir ragina sudaryti valstybėse narėse tinkamas programas;

2.5 **pabrėžia**, kad būtina imtis ne tik „veiksmingų kovos su jaunų migrantų nusikalstamumu priemonių“, kaip tvirtina Komisija, bet taip pat skleisti veiksmingą prevencijos ir švietimo politiką;

2.6 **pabrėžia**, kad turėtų būti skatinamos lygios galimybės migrantams nediskriminuojamai naudotis viešomis ir privačiomis prekėmis ir paslaugomis, kurios yra esminė integracijos sąlyga;

2.7 **pabrėžia**, kad kitokio gyvenimo būdo ir pažiūrų toleravimui yra neperžengiamos ribos: tai žmogaus teisių laikymasis ir kova su visų rūšių diskriminacija, pirmiausia dėl lyties, kaip numatyta ES ir tarptautinėje teisėje. Moterims turėtų būti suteikta speciali apsauga ir užtikrintos lygios galimybės bei neribota teisė į darbą ir mokslą, taip pat galimybė dalyvauti Europos demokratinės visuomenės politiniame gyvenime. Turėtų būti ginama ir jų apsisprendimo teisė, užkertant kelią priverstinėms vedyboms, kovojant su šeiminiu smurtu, garantuojant jų seksualines ir reprodukcinės teises, draudžiant žeminantį elgesį, pavyzdžiui, moterų apipjaustymą ir kt. Žmogaus teisės negali būti derybų objektu, o jų pažeidimas nepateisina jokiais tradicijomis ir (arba) kultūra. Dėl to turėtų būti parengtos ir įgyvendintos konkrečios informacijos, prevencijos, paramos ir sąmoningumo skatinimo priemonės, kad būtų kovojama su visų rūšių diskriminaciniais ir (arba) žeminančiais metodais bei įgyvendintos lygios visų migrantų – vyrų ir moterų – galimybės;

2.8 **pažymi, kad** komunikate stokojama privalomų priemonių ir analitinio apibrėžtumo. Pavyzdžiui, komunikate pagrindinis dėmesys skiriamas „švelnioms priemonėms“ (tokioms kaip dialogas, forumai, informacijos perdavimas ir t. t.), tačiau jų svarbos negalima nuvertinti. Priemonėms, kurios struktūriniu požiūriu svarbios integracijai, pvz., migrantų dalyvavimui politiniame gyvenime, veikiau tenka tik antraplaniškas vaidmuo (9 principas);

2.9 **ragina** aiškiai atskirti ir suskirstyti priemones pagal politinę, teisinę, struktūrinę ir institucinę atsakomybę bei priimančiosios visuomenės dalyvius, taip pat pagal priemonių svarbą. Šia linkme taip pat reiktų toliau plėtoti bendruosius pagrindinius principus ir juos stiprinti kaip priemonę;

2.10 **pritaria** nuoseklaus požiūrio ES lygiu formavimui. Teisės aktai, susiję su leidimų suteikimu ir buvimu, įskaitant teises ir pareigas, turėtų būti konsoliduojami;

2.11 **patvirtina**, kad komunikate ypatingas dėmesys skiriamas lyčių lygybės klausimui. Todėl šis dokumentas taip pat turėtų būti suformuluotas atsižvelgiant į lyčių specifiką;

2.12 **ragina**, kad teisės aktuose, susijusiuose su leidimų suteikimu ir buvimu, numatyta kiekviena būsima migracijos priemonė atsižvelgtų į vienodas migrantų galimybes ir teises;

2.13 **pabrėžia**, kaip svarbu įtraukti suinteresuotas šalis, visų pirma užtikrinant jų dalyvavimą, ir akcentuoja koordinuojančių ES organizacijų Europos integracijos forumo (konsultacijos, patarimai, glaudus ryšys su nacionaliniais informaciniais punktais) kūrimo idėją. Turėtų būti pakviesti Europos Parlamentas, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas ir Regionų komitetas. Europos integracijos forumas turėtų būti įtrauktas į

parengiamąją konferenciją, skirtą Integracijos vadovui. Metinis pranešimas apie migraciją ir integraciją turėtų būti toliau rengiamas ir tobulinamas;

2.14 **pabrėžia**, kad daugelį minėtų priemonių (sutikimo iniciatyvas, kuravimo programas, ilgalaikių gyventojų mokymą, kursų pasiūlą ir pan.) turi vykdyti vietos tarnybos. Todėl pastarosios būtinai turi būti aprūpintos reikiama išteklių. Tokie patys reikalavimai turi būti taikomi regionų lygiu (informacinių priemonių, įvadinių, kultūros programų kūrimas ir pan.);

2.15 **ragina** savivaldai ir regionams skirti tinkamą finansavimą, būtiną integracijos priemonėms įgyvendinti;

2.16 **siūlo** įsteigti duomenų bazę (pvz., rinkti informacijai apie išsilavinimo ir diplomų pripažinimą, apie migrantų poreikius ir pan.);

2.17 **pabrėžia**, kad regionų ir vietos lygiais galima užtikrinti svarbų įnašą į integraciją ir perduoti išsamias žinias bei praktinę patirtį. Todėl šie lygiai turėtų būti iš anksto ir plačiu mastu įtraukti į strategijų kūrimą ir į bendrą procesą;

2.18 **ragina** numatyti migrantams priemones ir paskatas naudotis siūlomomis koncepcijomis (pvz., darbo paieškos ir mokymosi paskatas);

2.19 **pabrėžia** būtinybę tobulinti metodus, kuriais remiantis apskaičiuojamas migrantų skaičius, kad būtų galima pataisyti ir parengti įgyvendintinas integracijos priemones.

II. KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI DĖL MIGRACIJOS IR VYSTYMOŠI: KONKREČIOS GAIRĖS (COM(2005) 390 FINAL)

1. Regionų komiteto nuomonė

Regionų komitetas

1.1 **pažymi**, kad komunikate nurodoma, kaip pagerinti migracijos poveikį šalių vystymuisi. Pagrindas yra 2002 m. gruodžio mėn. komunikatas. Didžiausia reikšmė teikiama Šiaurės – Pietų migracijai;

1.2 **atkreipia dėmesį į tai**, kad svarbu ištirti ne tik emigracijos poveikį kilmės šalių vystymuisi, bet ir vystymo pagalbos poveikį emigracijai, kadangi tarp jų yra priežastinis ryšys. Tik padėjus migracijos kilmės šaliai sudaryti tinkamas galimybes savo piliečiams, ilgainiui bus galima kontroliuoti migracijos srautus;

1.3 **pripažįsta**, kad komunikate daug dėmesio skiriama paramai, skirtai laikinam ir virtualiam sugrįžimui remti, siekiant perduoti žinias ir patirtį kilmės šalims ir jų vystymuisi („protų cirkuliacija“ vietoj „protų nutekėjimo“);

1.4 **pritaria**, kad ypač svarbu migracijos politiką įtraukti į vystymosi politiką, įvertinti grįžtančių migrantų teikiamą naudą vystymuisi, palengvinti kapitalo judėjimą ir pinigų pervedimą į kilmės šalį, užtikrinti bendrą projektų, kurių pagrindą sudaro į kilmės šalį pervedamos lėšos, finansavimą;

1.5 **pritaria**, kad komunikatu siekiama išsaugoti ryšius tarp kilmės valstybių ir migrantų (tą vis labiau atspindi atskirų valstybių narių pilietybės politika);

1.6 **pabrėžia**, kaip svarbu migrantus vertinti kaip žmones, tiesiančius savotiškus tiltus į savo gimtąsias šalis. Šis požiūris turėtų būti argumentas siekiant papildomai mokyti priimančiosios šalies kalbos, rengiant gimtąją kalbą tam tikras pamokas;

1.7 **konstatuoja**, kad iš Legalios imigracijos žaliosios knygos paaiškėja, kad ateityje pirmiausia bus kalbama apie laikinojo užimtumo ir aukštos kvalifikacijos darbo jėgos imigracijos spartinimą.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

Regionų komitetas

2.1 **pažymi**, kad finansiniai srutai gali tik padėti įgyvendinti vystymosi tikslus. Tačiau jie yra tik privatūs ir todėl negali atstoti valstybės teikiamos vystymosi pagalbos. Ši aplinkybė turi būti tinkamai įvertinta;

2.2 **pabrėžia**, kad banko mokesčių ir pervedimų sąlygos yra nepatenkinamos. Bus reikalaujama mažinti mokesčius, siekti didesnio saugumo ir spartinti sandorių vykdymą. Šios priemonės gali būti įgyvendintos artimiausiu laiku. Tačiau jų poveikis vystymuisi turėtų būti apibūdinamas kaip ilgalaikis tikslas;

2.3 **siūlo** numatyti šias priemones:

- pigesnių, spartesnių ir saugesnių pervedimų skatinimas,
- geresnis duomenų surinkimas,
- skaidrumas,
- teisinė bazė,
- techninė bazė,
- prieiga prie finansinių paslaugų;

2.4 **pritaria**, kad besivystančios šalys būtų remiamos, įtvirtinant jų diasporą ir plėtojant ryšius. Į informacines kilmės šalių vyriausybės duomenų bazes turi būti įtraukiamas diasporos elitas. Iškilus būtinybei, elitas gali būti kviečiamas sugrįžti. Tačiau turėtų būti aiškiai pasakyta, kad diaspora gali būti įtraukiama į duomenų bazes tik savo noru;

2.5 **pripažįsta**, kad dėl laikinosios migracijos turi būti stiprinamas darbo jėgos potencialas kilmės šalyje. Tačiau tai neturėtų būti per daug apibendrintai taikoma sezoninei darbo jėgai;

2.6 **pabrėžia**, kad minėta grįžtamoji migracija ir laikinas arba virtualus grįžimas pagal galiojančias teises sąlygas (2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso) yra negalimas, nes migrantai, turintys neribotą teisę apsigyventi, praranda šį statusą, jeigu ilgesnį laiką negyvena priimančioje valstybėje. Todėl palankiai **vertintinas** Komisijos komunikate išreikštas ketinimas patikrinti, kaip pasiekti, kad trečiųjų valstybių piliečiai neprarastų teisės apsigyventi ES, nepaisant to, kad remdamiesi grįžimo programa jie laikinai grįžta į savo kilmės šalį;

2.7 **siūlo** parengti bendrus teisės aktus, leisiančius migrantams, turintiems neribotą teisę apsigyventi priimančioje šalyje, keliauti į savo kilmės šalį tam tikram laikui, neprarandant savo kaip trečiųjų šalių piliečių, kaip ilgalaikių gyventojų, statuso;

2.8 **pripažįsta**, kad šis komunikatas atspindi tarptautiniu mastu aktyviau plėtojamą diskusiją dėl migrantų, kaip vystymosi dalyvių, vaidmens (į kilmės šalį pervedamos lėšos, žinių perdavimas ir pan.). Šiuo požiūriu laikina migracija yra teigiamas reiškinys, tačiau pirmiausia reikėtų įvertinti priemones, kurios grindžiamos savanorišku grįžimu arba paskatų sistema;

2.9 **todėl ragina** šiame kontekste iš naujo apsvarstyti, ką tarptautiškumas reiškia integracijos politikai;

2.10 **vertina tai**, kad komunikate remiamasi įdomiu požiūriu, kai išsiunčiančios valstybės suprantamos kaip migracijos valdytojos. Tačiau šie teigiami laikinosios migracijos ir laikinojo grįžimo aspektai reikalaujant neribotos grįžimo teisės ilgą ar ilgesnį laiką gyvenantiems migrantams (visiškai prieštaraujama 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvai 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso, kuri numato, kad jau įgyta teisė gyventi automatiškai prarandama, jei asmuo negyvena ES erdvėje);

2.11 **pritaria**, kad komunikate sutelkiamas dėmesys į laikinosios migracijos, jei ji yra savanoriška ir paremta paskatų sistema, spartinimą. Laikinoji migracija gali būti labai naudinga trečiųjų pasaulio šalių vystymuisi;

2.12 **mano**, kad laikinoji migracija bus veiksminga tik tuo atveju, jei migrantams, grįžtantiems trumpai apsilankius savo kilmės šalyje, bus leidžiama grįžti į priimančiąją šalį. Todėl **ragina** valstybes nares, šiuo metu draudžiančias tokius kartotinius įvažiavimus į šalį, šį draudimą panaikinti;

2.13 **pripažįsta**, kad sezoninis darbas suteikia trumpalaikę naudą darbuotojams, nes jiems sudaroma trumpalaikė galimybė užsidirbti pinigų ir įgyti patirties. Tačiau šie asmenys grįžta į savo kilmės šalis neturėdami vilties, kad pagerės jų ekonominė ir socialinė padėtis. Regionų komiteto nuomone, reikėtų teikti pirmenybę ilgalaikiai perspektyvai;

2.14 **pritaria**, kad būtų remiamos grįžimo programos. Tačiau jos gali veikti tik tuo atveju, jei bus vykdoma veiksminga vystymosi politika, pvz., stiprinant koordinuotas decentralizuoto bendradarbiavimo priemones;

2.15 todėl **ragina** pakankamai investuoti į infrastruktūros ir mokymo priemones bei lėšų panaudojimo kontrolę vietoje;

2.16 **siūlo**, kad būtų imtasi priemonių, galinčių sustabdyti darbuotojų išnaudojimą, su kuriuo ypač susiduriama, kai imigruojama dirbti sezoninio darbo;

2.17 **pastebi**, kad nors šio komunikato pasiūlymai paremti tikslingu ir toliaregišku požiūriu, tačiau reikėtų siekti pašalinti aukščiau nurodytus prieštaravimus;

2.18 **pabrėžia** būtinybę užtikrinti, kad ES neišgalėtų tendencijos taikyti apribojimus;

2.19 **pabrėžia**, kad tokio neigiamo scenarijaus neturi būti: plataus masto prievartinio grąžinimo priemonės teisinamos argumentuojant parama vystymuisi, neturint platesnių legalios imigracijos galimybių sistemos, taikomos visiems kvalifikacijos lygiams (žr. Pasiūlymą dėl direktyvos dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (COM(2005) 391);

2.20 **pabrėžia**, kad labai svarbu skirti dėmesį migrantų kilmės šalių vystymui, susitarimais ir konkrečiomis programomis skatinant bendradarbiavimą visose srityse;

2.21 **pabrėžia**, kad regionų ir vietos lygiais gali būti užtikrinamas svarbus įnašas į integraciją ir perduodamos išsamios

žinios bei praktinė patirtis. Todėl šie lygiai turėtų būti iš anksto ir plačiu mastu įtraukti į strategijų kūrimą ir į bendrą procesą;

III. Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (COM(2005) 391final)

1. Regionų komiteto nuomonė

Regionų komitetas

1.1 **pabrėžia**, kad veiksminga grąžinimo politika yra būtina apgalvotos ir patikimos migracijos politikos sudedamoji dalis;

1.2 **pabrėžia**, kad direktyva turi užtikrinti teisingą ir skaidrią procedūrą;

1.3 **patvirtina**, kad, numačius suderintą dviejų etapų procedūrą (sprendimo dėl grąžinimo priėmimas ir įsakymo išsiųsti vykdymas), turi būti įgyvendintas savanoriško grąžinimo (paskatų) principas;

1.4 **pritaria**, kad įtvirtintas visoje ES galiojantis draudimas sugrįžti taip pat sudaro pagrindą bendrai informacinei sistemai (SIS II).

2. Regionų komiteto rekomendacijos

Regionų komitetas

2.1 **ragina**, kad teisinės valstybės ir teisės į teisingą procesą principai nebūtų aukojami dėl ksenofobijos ir trumpalaikių ekonominių interesų;

2.2 **pabrėžia**, kad, numačius būtinąsias procesines apsaugos priemones, reikia ypač laikytis prievartos priemonių proporcingumo principo. Į gimtąją šalį grįžę migrantai dažnai patiria represijas, todėl reikia imtis priemonių, būtinų žmogaus teisėms apginti, ir teikti pirmenybę jų apsaugai, o ne sprendimo grąžinti į kilmės šalį vykdymui;

2.3 **apgailestauja**, kad nebuvo pagalgvota apie specialias moterų, mergaičių ir nepilnamečių bei žmonių su negalia apsaugos normas;

2.4 **reikalauja**, kad prekybos žmonėmis ir kitų su migracija susijusių nusikaltimų aukos ir liudininkai ES būtų saugomi;

2.5 **pabrėžia**, kad žmogaus teisės, įtvirtintos Bendrijos teisėje – visų pirma Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (EŽTK) ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje – turi būti iš naujo kuriamų normų pagrindas. Pateikiant aiškias ir privalomas nuorodas į konkrečius EŽTK ir Chartijos straipsnius, yra užtikrinama, kad į juos bus atsižvelgiama valstybėse narėse įgyvendinant direktyvą. Aptakios formuluootės („tinkamai“, „sutinkamai“) gali duoti pagrindo perne-lyg plačioms interpretacijoms;

2.6 **ragina** vien tik neteisėto buvimo valstybės narės teritorijoje nelaikyti svarių galimo pavojaus slapstytiis kriterijumi. Toks vertinimas būtų neleistinas išankstinis nusistatymas, kuris prieštarauja EŽTK 6 straipsniui (teisė į sąžiningą procesą);

2.7 **pabrėžia** prekybos žmonėmis aukų ir liudininkų apsaugos svarbą. Prekybos žmonėmis aukos ir liudininkai neturėtų būti laikomi priemone vien tik siekiant nubausti baudžiamąją tvarka. Daug svarbiau prieš grąžinant asmenis atsižvelgti į gimtojoje šalyje esamą padėtį, kad nusikaltėliams nebūtų sudaromos sąlygos šantažuoti ir grasinti;

2.8 **pritaria**, kad tik suprantant sąvoką „grėsmė viešajai tvarkai ar valstybės saugumui“ kaip nepaprastai rimtus svarbiausių valstybių narių interesų pažeidimus galima pagrįsti draudimą sugrįžti. Nusizengimams, sukėlusiems tik nedidelį poveikį visuomenės gerovei, pvz., paprastam neteisėtam buvimui, ši sankcija neturėtų būti taikoma;

2.9 **rekomenduoja** suteikti asmenims, neturintiems pakankamai lėšų, nemokamą teisinę pagalbą, nepriklausomai nuo jos būtinybės. Vykstant procesui iš anksto neįmanoma protingai

įvertinti šios finansinės pagalbos būtinybės. Todėl lėšų stoka turėtų turėti lemiamą reikšmę teikiant nemokamą teisinę pagalbą;

2.10 **reikalauja** taikyti proporcingas prievartos priemones (laikinas sulaikymas), nes į gimtąją šalį grįžę migrantai dažnai gali patirti represijas. Kai kurie asmenys yra linkę į kraštutinių elgesį; būtent tokiais atvejais vis dėlto būtina neužmiršti žmogaus teisių;

2.11 **aiškiai nurodo**, kad valstybės narės turi būti įpareigosotos laikinojo sulaikymo sąlygomis užtikrinti tinkamą medicini-nę priežiūrą;

2.12 **pasisako už tai**, kad 1989 m. lapkričio 20 d. Vaiko teisių konvencija būtų iš esmės įgyvendinta. Ypač būtina pabrėžti minties, sąžinės ir tikėjimo laisvę, privatumo apsaugą, apsaugą nuo prievartos, kankinimo ir priežiūros stokos, teisę į sveikatos priežiūrą, teisę mokytis, lankyti mokyklą ir profesinį rengimą bei mažumų apsaugą;

2.13 **pabrėžia**, kad, siekiant veiksmingos šioje direktyvoje numatytos sistemos, turi būti užtikrinta, kad būtų pripažįstamas valstybių narių dokumentų pristatymas kitų valstybių narių teritorijoje ir tam sudaromos sąlygos. Tai užtikrinama sudarant dvišales arba daugiašales sutartis, kurios taip pat turi apimti būtiną institucijų bendradarbiavimą;

2.14 **pasisako už** su asmenimis susijusių duomenų centrinės informacinės sistemos sukūrimą. Valstybių narių vykdomosios institucijos privalo turėti prieigą prie šios sistemos ir yra įpareigosotos keistis reikalingais duomenimis.

1 rekomendacija

5 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas COM(2005)391 final – 2005/0167 (COD)	Pakeitimas
<p style="text-align: center;">5 straipsnis</p> <p style="text-align: center;">Šeimos santykiai ir vaiko interesai</p> <p>Valstybės narės, įgyvendindamos šią direktyvą, tinkamai atsižvelgia į trečiosios šalies piliečio šeimos santykių pobūdį ir tvirtumą, jo buvimo valstybėje narėje laiką ir šeiminius, kultūrinius ir socialinius ryšius su jo kilmės šalimi. Jos taip pat atsižvelgia į vaiko interesus remdamosios 1989 m. Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencija.</p>	<p style="text-align: center;">5 straipsnis</p> <p style="text-align: center;">Šeimos santykiai ir vaiko interesai</p> <p>Valstybės narės, įgyvendindamos šią direktyvą, tinkamai atsižvelgia į trečiosios šalies piliečio šeimos santykių po- būdį ir tvirtumą santykius pagal Žmogaus teisių ir pagrin- dinių laisvių apsaugos konvencijos (EŽTK) 8 straipsnį, jo buvimo valstybėje narėje laiką ir šeiminius, kultūrinius ir socialinius ryšius su jo kilmės šalimi. Jos taip pat atsižvel- gia į vaiko interesus paiso vaiko interesus remdamosios pagal 1989 m. Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencija konvencija.</p>

Paaiškinimas

Regionų komitetas ypač siekia, kad žmogaus teisės, įtvirtintos Bendrijos teisės aktuose – visų pirma Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (EŽTK) – būtų iš naujo kuriamų normų pagrindas. Pateikiant aiškias ir privalomas nuorodas į konkrečius EŽTK straipsnius, yra užtikrinama, kad į juos bus atsižvelgiama valstybėse narėse įgyvendinant direktyvą. Aptakios formuluotės („tinkamai“, „sutinamai“) gali duoti pagrindo pernelyg plačioms interpretacijoms.

2 rekomendacija

6 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas COM(2005)391final – 2005/0167 (COD)	Pakeitimas
<p>6 straipsnis</p> <p>Sprendimas grąžinti</p> <p>2. Sprendime grąžinti turi būti nurodytas ne ilgesnis nei 4 savaičių laikotarpis savanoriškai išvykti, jei nėra pagrindo manyti, kad atitinkamas asmuo per šį laikotarpį gali pasislėpti. Siekiant užkirsti kelią pasislėpti gali būti skiriami tam tikri įpareigojimai, pvz., įpareigojimas periodiškai registruotis atitinkamoms institucijoms, užstatas, dokumentų paėmimas ar pasižadėjimas neišvykti.</p>	<p>6 straipsnis</p> <p>Sprendimas grąžinti</p> <p>2. Sprendime grąžinti turi būti nurodytas ne ilgesnis nei 4 savaičių laikotarpis savanoriškai išvykti, jei nėra pagrindo manyti, kad atitinkamas asmuo per šį laikotarpį gali pasislėpti. Siekiant užkirsti kelią pasislėpti gali būti skiriami tam tikri įpareigojimai, pvz., įpareigojimas periodiškai registruotis atitinkamoms institucijoms, užstatas, dokumentų paėmimas ar pasižadėjimas neišvykti.</p> <p><u>2a. Vien todėl, kad trečiosios šalies pilietis valstybės narės teritorijoje yra neteisėtai, nėra pagrindo manyti, kad asmuo gali pasislėpti.</u></p>

Paaiškinimas

Siūlomu papildymu siekiama paaiškinti, kad vien tik neteisėtas buvimas valstybės narės teritorijoje neturėtų būti laikomas svarių galimo pavojaus slapstytis kriterijumi. Toks vertinimas būtų neleistinas išankstinis nusistatymas, kuris prieštarauja EŽTK 6 straipsniui (teisė į sąžiningą procesą).

3 rekomendacija

6 straipsnio 5 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas COM(2005)391 final – 2005/0167 (COD)	Pakeitimas
<p>6 straipsnis</p> <p>Sprendimas grąžinti</p> <p>5. Valstybės narės, atsižvelgdamos į asmenines, humanitarines ar kitas priežastis, bet kuriuo metu gali suteikti atskirą leidimą gyventi ar kitokį leidimą, suteikiantį teisę pasilikti neteisėtai jos teritorijoje esančiam trečiosios šalies piliečiui. Tokiu atveju sprendimas grąžinti nėra priimamas, o jei jau buvo priimtas, tai turi būti panaikintas.</p>	<p>6 straipsnis</p> <p>Sprendimas grąžinti</p> <p>5. Valstybės narės, atsižvelgdamos į asmenines, humanitarines ar kitas priežastis, bet kuriuo metu gali suteikti atskirą leidimą gyventi ar kitokį leidimą, suteikiantį teisę pasilikti neteisėtai jos teritorijoje esančiam trečiosios šalies piliečiui. Tokiu atveju sprendimas grąžinti nėra priimamas, o jei jau buvo priimtas, tai turi būti panaikintas.</p> <p><u>5a) Valstybės narės saugo prekybos žmonėmis aukas ir liudininkus. Šiais atvejais sprendimas grąžinti nepriimamas arba panaikinamas, jei jau buvo priimtas, kol nebus užtikrinta, kad prekybos žmonėmis aukos ir liudininkai bus grąžinti į jiems saugią trečiąją šalį. Kad būtų tinkamai vystoma tokia veikla, valstybėms narėms siekiant apginti migrantų teises, Europos Sąjunga turėtų joms parengti įvairius finansinės pagalbos skyrimo mechanizmus.</u></p>

Paiškinimas

Siūlomu pakeitimu Regionų komitetas siekia pabrėžti šios persekiojamos žmonių grupės apsaugos svarbą. Prekybos žmonėmis aukos ir liudininkai neturėtų būti laikomi priemone vien siekiant nubausti baudžiamąją tvarka. Daug svarbiau prieš grąžinant asmenis atsižvelgti į gimtojoje šalyje esamą padėtį, kad nusikaltėliams nebūtų sudaromos sąlygos šantažuoti ir grasinti.

ES turėtų būti solidariai atsakinga už visas politikos priemones, nukreiptas prieš nelegalią migraciją, kuri šiuo metu yra ne atskiros šalies, o visos ES problema. 2007–2013 m. ES finansinės perspektyvos numato finansinės pagalbos mechanizmus pagal Laisvės, saugumo ir teisingumo programą. Tam tikri šios programos aspektai yra skirti migracijos ir integracijos politikai ir iš dalies galėtų būti naudojami šiais tikslais.

4 rekomendacija

8 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos pasiūlytas dokumentas COM(2005) 391 final 2005/0167 (COD)	Pakeitimas
<p style="text-align: center;">8 straipsnis Atidėjimas</p> <p>1. Valstybės narės tam tikram laikotarpiui gali atidėti sprendimo grąžinti vykdymą, kiekvienu atveju atsižvelgdamos į konkrečias aplinkybes.</p> <p>2. Valstybės narės atideda įsakymo išsiųsti vykdymą esant tokioms aplinkybėms:</p> <p>a) trečiosios šalies pilietis negali išvykti ar būti išvežtas į šalį, į kurią grąžinama, dėl jo ar jos fizinės ar psichinės būklės;</p> <p>b) techninės priežastys, pavyzdžiui, transporto priemonių trūkumas ar kitos kliūtys, dėl kurių neįmanoma išsiųsti trečiosios šalies piliečio žmoniškoms sąlygomis ir gerbiant jo pagrindines teises ir orumą;</p> <p>c) neužtikrinama, kad nelydimi nepilnamečiai išvykstant arba atvykus būtų perduoti šeimos nariui, lygiateisiam atstovui, nepilnamečio globėjui ar šalies, į kurią grąžinama, kompetentingam pareigūnui, prieš tai įvertinus sąlygas, kuriomis nepilnamečiai bus grąžinami.</p> <p>3. Jei sprendimo grąžinti ar įsakymo išsiųsti vykdymas atidedamas, kaip numatyta 1 ir 2 dalyse, atitinkamam trečiosios šalies piliečiui gali būti skiriami tam tikri įpareigojimai siekiant užkirsti kelią pasislėpti, pavyzdžiui, įpareigojimas periodiškai registruotis atitinkamose institucijose, užstatas, dokumentų paėmimas ar pasižadėjimas neišvykti.</p>	<p style="text-align: center;">8 straipsnis Nuomonės projektas</p> <p>1. Valstybės narės tam tikram laikotarpiui gali atidėti sprendimo grąžinti vykdymą, kiekvienu atveju atsižvelgdamos į konkrečias aplinkybes.</p> <p>2. Valstybės narės atideda įsakymo išsiųsti vykdymą esant tokioms aplinkybėms:</p> <p>a) trečiosios šalies pilietis negali išvykti ar būti išvežtas į šalį, į kurią grąžinama, dėl jo ar jos fizinės ar psichinės būklės;</p> <p>b) techninės priežastys, pavyzdžiui, transporto priemonių trūkumas ar kitos kliūtys, dėl kurių neįmanoma išsiųsti trečiosios šalies piliečio žmoniškoms sąlygomis ir gerbiant jo pagrindines teises ir orumą.</p> <p>c) neužtikrinama, kad nelydimi nepilnamečiai išvykstant arba atvykus būtų perduoti šeimos nariui, lygiateisiam atstovui, nepilnamečio globėjui ar šalies, į kurią grąžinama, kompetentingam pareigūnui, prieš tai įvertinus sąlygas, kuriomis nepilnamečiai bus grąžinami.</p> <p>2. a <u>Visais atvejais valstybės narės privalo atidėti įsakymo dėl nelydymo nepilnamečio išsiuntimo vykdymą tol, kol bus užtikrinta, kad išvykstant arba atvykus jis bus perduotas šeimos nariui, lygiateisiam atstovui, nepilnamečio globėjui ar šalies, į kurią grąžinama, kompetentingam pareigūnui, atsižvelgus į nepilnamečio interesus ir įvertinus sąlygas, kuriomis jis bus grąžinamas.</u></p> <p>3. Jei sprendimo grąžinti ar įsakymo išsiųsti vykdymas atidedamas, kaip numatyta 1 ir 2 dalyse, atitinkamam trečiosios šalies piliečiui gali būti skiriami tam tikri įpareigojimai siekiant užkirsti kelią pasislėpti, pavyzdžiui, įpareigojimas periodiškai registruotis atitinkamose institucijose, užstatas, dokumentų paėmimas ar pasižadėjimas neišvykti.</p>

Paaiškinimas

Būtų išties neteisinga ir prieštarautų visoms žmogaus teisių apsaugos konvencijoms, ypač Niujorko vaiko teisių konvencijai, jei valstybėms narėms būtų palikta teisė grąžinti nepilnamečių neatlikus tokio patikrinimo, kuris yra svarbiausias įvertinant nepilnamečio interesus ir lemiamas priimant visus kitus sprendimus dėl nepilnamečių.

5 rekomendacija

9 straipsnio 3 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas COM(2005)391 final – 2005/0167 (COD)	Pakeitimas
<p style="text-align: center;">9 straipsnio</p> <p style="text-align: center;">3 dalis Draudimas sugrįžti</p> <p>3. Draudimas sugrįžti gali būti panaikintas, ypač esant šioms aplinkybėms, susijusioms su atitinkamu trečiosios šalies piliečiu:</p> <p>(a) jo atžvilgiu pirmą kartą priimtas sprendimas grąžinti ar įsakymas išsiųsti;</p> <p>(b) prisistatė valstybės narės konsulinei įstaigai;</p> <p>(c) padengė visas savo ankstesnės grąžinimo procedūros išlaidas.</p>	<p style="text-align: center;">9 straipsnio</p> <p style="text-align: center;">3 dalis Draudimas sugrįžti</p> <p>3. Draudimas sugrįžti bet kuriuo metu gali būti panaikintas, ypač esant šioms aplinkybėms, susijusioms su atitinkamu trečiosios šalies piliečiu:</p> <p>(a) jo atžvilgiu pirmą kartą priimtas sprendimas grąžinti ar įsakymas išsiųsti;</p> <p>(b) prisistatė valstybės narės konsulinei įstaigai;</p> <p>(c) padengė visas savo ankstesnės grąžinimo procedūros išlaidas.</p>

Paaiškinimas

Siūlomas pakeitimas patikslina nuostatą. C punkte ypač aiškiai susiejus draudimo sugrįžti panaikinimą su grąžinimo procedūros išlaidų padengimu, galėtų būti suteikiamas nepagrįstas pranašumas turtingiems asmenims arba net finansiškai pajėgioms, nelegaliu asmenų pervežimu besiverčiančioms nusikalstamoms grupuotėms. Regionų komitetas taip pat abejoja dėl reikalavimo prisistatyti konsulinei įstaigai prasmės.

6 rekomendacija

12 straipsnio 3 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas COM(2005)391final – 2005/0167 (COD)	Pakeitimas
<p style="text-align: center;">12 straipsnis</p> <p style="text-align: center;">Teisminė gynyba</p> <p>3. Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamam trečiosios šalies piliečiui būtų suteikta galimybė gauti teisinę konsultaciją, turėti gynėją ir, jei reikia, gauti lingvistinę pagalbą. Asmenys, neturintys pakankamai lėšų, turi gauti nemokamą teisinę pagalbą, jei tai reikalinga užtikrinti efektyvią teisę kreiptis į teismą.</p>	<p style="text-align: center;">12 straipsnis</p> <p style="text-align: center;">Teisminė gynyba</p> <p>3. Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamam trečiosios šalies piliečiui būtų suteikta galimybė gauti teisinę konsultaciją, turėti gynėją ir, jei reikia, gauti lingvistinę pagalbą. Asmenys, neturintys pakankamai lėšų, turi gauti nemokamą teisinę pagalbą, jei tai reikalinga užtikrinti efektyvią teisę kreiptis į teismą.</p>

Paaiškinimas

Regionų komitetas rekomenduoja suteikti asmenims, neturintiems pakankamai lėšų, nemokamą teisinę pagalbą nepriklausomai nuo jos būtinybės. Vykstant procesui, iš anksto neįmanoma protingai įvertinti šios finansinės pagalbos būtinybės. Todėl lėšų stoka turėtų turėti lemiamą reikšmę suteikiant nemokamą teisinę pagalbą.

7 rekomendacija

14 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas COM(2005)391 final – 2005/0167 (COD)	Pakeitimas
<p style="text-align: center;">14 straipsnis</p> <p>Laikinoji globa* - patikslintas vertimas - Laikinis sulaikymas – (Vert. past.)</p> <p>1. Kai yra rimtas pagrindas manyti, kad yra tikimybė pasislėpti ir kai nepakaktų taikyti švelnesnių prievartos priemonių, tokių kaip įpareigojimas periodiškai registruotis atitinkamoms institucijoms, užstatas, dokumentų paėmimas, pasižadėjimas neišvykti ar kitos priemonės siekiant užkirsti kelią tokiai tikimybei, valstybė narė trečiosios šalies piliečiui, kurio atžvilgiu yra ar bus priimtas įsakymas išsiųsti ar sprendimas grąžinti, nustato laikinąją globą.</p>	<p style="text-align: center;">14 straipsnis</p> <p>Laikinoji globa</p> <p>1. Kai yra rimtas pagrindas manyti, kad yra tikimybė pasislėpti ir kai nepakaktų taikyti švelnesnių prievartos priemonių, tokių kaip įpareigojimas periodiškai registruotis atitinkamoms institucijoms, užstatas, dokumentų paėmimas, pasižadėjimas neišvykti ar kitos priemonės siekiant užkirsti kelią tokiai tikimybei, valstybė narė trečiosios šalies piliečiui, kurio atžvilgiu yra ar bus priimtas įsakymas išsiųsti ar sprendimas grąžinti, nustato laikinąją globą. Taikoma 6 straipsnio 2a dalis.</p>

Paaiškinimas

Siūlomu papildymu paaiškinama, kad vien tik neteisėtas buvimas valstybės narės teritorijoje neturėtų būti laikomas svarių galimo pavojaus slapstyti kriterijumi. Toks vertinimas būtų neleistinas išankstinis nusistatymas, kuris prieštarauja EŽTK 6 straipsniui (teisė į sąžiningą procesą).

8 rekomendacija

15 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas COM(2005)391 final – 2005/0167 (COD)	Pakeitimas
<p style="text-align: center;">15 straipsnis</p> <p>Laikinosios globos sąlygos</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad su trečiųjų šalių piliečiais, kuriems nustatyta laikinoji globa, elgiamasi žmoniškai ir teisingai gerbiant jų pagrindines teises ir laikantis tarptautinės ir nacionalinės teisės. Esant prašymui jiems suteikiama teisė nedelsiant susisiekti su teisiniais atstovais, šeimos nariais ir kompetentingomis konsulinėmis įstaigomis, o taip pat su atitinkamomis tarptautinėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis.</p>	<p style="text-align: center;">15 straipsnis</p> <p>Laikinosios globos sąlygos</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad su trečiųjų šalių piliečiais, kuriems nustatyta laikinoji globa, elgiamasi žmoniškai ir teisingai jų pagrindines teises paaisant EŽTK 3 straipsnio ir laikantis tarptautinės ir nacionalinės teisės. Ypač turi būti paisoma būtinų prievartos priemonių proporcingumo. Esant prašymui, jiems suteikiama teisė nedelsiant susisiekti su teisiniais atstovais, šeimos nariais ir kompetentingomis konsulinėmis įstaigomis, o taip pat su atitinkamomis tarptautinėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis.</p>

Paaiškinimas

Siūlomu pakeitimu patikslinamas EŽTK 3 straipsnyje nustatytas įpareigojimas, kad niekas negali būti kankinamas, patirti nežmonišką ar žeminantį jo orumą elgesį arba būti baudžiamas.

Regionų komitetas ypač pabrėžia prievartos priemonių proporcingumo reikalavimą, nes į gimtąją šalį grįžę migrantai dažnai patiria represijas. Kai kurie asmenys yra linkę į kraštutinį elgesį; tokiais atvejais vis dėlto būtina neužmiršti žmogaus teisių.

9 rekomendacija

15 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas COM(2005)391 final – 2005/0167 (COD)	Pakeitimas
<p style="text-align: center;">15 straipsnis</p> <p style="text-align: center;">Laikinosios globos sąlygos</p> <p>2. Laikinoji globa vykdoma specialiuose laikinosios globos centruose. Kai valstybė narė neturi galimybių apgyvendinti tokius asmenis specialiaame laikinosios globos centre ir turi naudoti įkalinimo įstaigų patalpas, ji užtikrina, kad asmenys, kuriems nustatyta laikinoji globa, yra nuolat fiziškai atskirti nuo eilinių kalinių.</p> <p>Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas pažeidžiamiesiems asmenims. Valstybės narės užtikrina, kad nepilnamečiai, kuriems nustatyta laikinoji globa, nebūtų laikomi bendroje įkalinimo įstaigose. Nelydimi nepilnamečiai turi būti atskirti nuo suaugusiųjų, nebent manoma, kad tai prieštarauja vaiko interesams.</p>	<p style="text-align: center;">15 straipsnis</p> <p style="text-align: center;">Laikinosios globos sąlygos</p> <p>2. Laikinoji globa vykdoma specialiuose laikinosios globos centruose. Kai valstybė narė neturi galimybių apgyvendinti tokius asmenis specialiaame laikinosios globos centre ir turi naudoti įkalinimo įstaigų patalpas, ji užtikrina, kad asmenys, kuriems nustatyta laikinoji globa, yra nuolat fiziškai atskirti nuo eilinių kalinių.</p> <p><u>Esant psichinėms ir fizinėms problemoms, turi būti užtikrinama tinkama medicinos priežiūra. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas sukrėtimus patyrusių asmenų priežiūrai.</u></p> <p><u>Ypač turi būti atsižvelgiama į ypatingus moterų ir mergaičių poreikius. Laikinosios globos sąlygomis jos moterys bet kuriuo atveju fiziškai atskiriamos nuo vyrų.</u></p> <p>Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas pažeidžiamiesiems asmenims. <u>Valstybės narės užtikrina, kad būtų laikomasi 1989 m. lapkričio 20 d. Vaiko teisių konvencijos.</u> Valstybės narės <u>visų pirma</u> užtikrina, kad nepilnamečiai, kuriems nustatyta laikinoji globa, nebūtų laikomi bendroje įkalinimo įstaigose. Nelydimi nepilnamečiai turi būti atskirti nuo suaugusiųjų, nebent manoma, kad tai prieštarauja vaiko interesams.</p>

Paaiškinimas

Pasiūlyti pakeitimai turi aiškiai parodyti, kad valstybės narės yra įpareigosos laikinosios globos sąlygomis užtikrinti tinkamą medicinos priežiūrą.

Turi būti aiškiai įtvirtintos moterų ir mergaičių teisės.

1989 m. lapkričio 20 d. Vaiko teisių konvencija turi būti iš esmės įgyvendinta. Ypač būtina pabrėžti minties, sąžinės ir tikėjimo laivę, privatumo apsaugą, apsaugą nuo prievartos, kankinimo ir priežiūros stokos, teisę į sveikatos priežiūrą, teisę mokytis, lankyti mokyklą ir profesinį rengimą bei mažumų apsaugą.

10 rekomendacija

11 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas COM(2005)391 final – 2005/0167 (COD)	Pakeitimas
<p style="text-align: center;">11 straipsnis</p> <p style="text-align: center;">Forma</p> <p>1. Sprendimai grąžinti ir įsakymai išsiųsti priimami raštu.</p> <p>Valstybės narės užtikrina, kad sprendime ir (ar) įsakyme būtų nurodyti faktiniai ir teisiniai motyvai ir kad atitinkamam trečiosios šalies piliečiui raštu būtų suteikta informacija dėl galimų teisinių teisės gynimo būdų.</p>	<p style="text-align: center;">11 straipsnis</p> <p style="text-align: center;">Forma</p> <p>1. Sprendimai grąžinti ir įsakymai išsiųsti priimami raštu.</p> <p>Valstybės narės užtikrina, kad sprendime ir (ar) įsakyme būtų nurodyti faktiniai ir teisiniai motyvai ir kad atitinkamam trečiosios šalies piliečiui raštu būtų suteikta informacija dėl galimų teisinių teisės gynimo būdų.</p> <p><u>1a. Valstybės narės pripažįsta ir sudaro sąlygas pristatyti kitų valstybių narių oficialius dokumentus ir sprendimus pirmiau nurodyta tvarka.</u></p>

Paaiškinimas

Kad veiktų šioje konkrečioje direktyvoje numatyta sistema, turi būti užtikrinta, kad būtų pripažįstamas valstybių narių dokumentų pristatymas kitų valstybių narių teritorijoje ir jiems sudaromos sąlygos. Tai užtikrinama sudarant dvišales arba daugiašales sutartis, kurios turi taip pat apimti būtiną institucijų bendradarbiavimą.

11 rekomendacija

16a straipsnis (naujas)

Briuselis
COM(2005) 391 final

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

Dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse šiuo metu pirmiau pateiktą dokumentą sudaro I–VI skyriai.

Regionų komiteto nuomone tekstas turėtų būti papildytas šiuo Va skyriumi:

V a skyrius CENTRINĖ INFORMACINĖ SISTEMA

16 a straipsnis

Asmens duomenų centrinė informacinė sistema

1. Valstybės narės kaupia ir atnaujina ES centralizuotai tvarkomoje informacinėje sistemoje nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių, kuriuos tam tikros valstybės narės grąžina arba turi grąžinti, procesinės svarbos asmens duomenis.
2. Valstybių narių vykdomosios institucijos turi prieigą prie šios sistemos ir yra įpareigosios keistis 1 dalyje nurodytais duomenimis.

2006 m. balandžio 27 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Michel DELEBARRE

Regionų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją dėl tarptautinio mobilumo Bendrijoje švietimo ir mokymo tikslais: Europos mobilumo kokybės chartija

(2006/C 206/07)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Pasiūlymą priimti Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją *dėl tarptautinio mobilumo Bendrijoje švietimo ir mokymo tikslais: Europos mobilumo kokybės chartija* COM(2005) 450 final;

atsižvelgdamas į Tarybos 2005 m. spalio 10 d. sprendimą pasikonsultuoti su juo šiuo klausimu, vadovaujantis Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio 1 dalimi;

atsižvelgdamas į RK pirmininko 2005 m. lapkričio 10 d. sprendimą pavesti Kultūros ir švietimo komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į 2006 m. kovo 1 d. Kultūros ir švietimo komisijos priimtą nuomonę (CdR 34/2006 rev.1) (pranešėjas Luciano Caveri, Aostos slėnio autonominio regiono pirmininkas (IT/LDAE),

64-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. balandžio 26–27 d. (balandžio 27 d. posėdis), priėmė šią nuomonę.

1. Regionų komiteto pastabos

įgūdžių ir juos pritaikant skirtingomis sąlygomis, žmogaus intelektualinių išteklių valdymo strategijoms formuoti, jo nepriklausomybei ir bendravimo įgūdžiams stiprinti bei skatinti;

Regionų komitetas

1.1 **pažymi**, kad Lisabonos strategijoje Europa pripažino visą gyvenimą trunkantį mokymąsi asmeninės ir profesinės raidos pagrindu. Švietimas ir mokymas, ne tik siekiant profesinės karjeros, bet ir viso aktyvaus gyvenimo metu, vardan technologinių naujovių ir konkurencijos, atlieka lemiamą vaidmenį kuriant naujas darbo vietas ir rengiant darbuotojus, kurie užims šias darbo vietas;

1.2 **primygtinai teigia**, kad mokymas yra veiksmingesnis, kai suvokiamas kaip aktyvaus tyrinėjimo procesas, o ne kaip pasyvus žinių gavimas. Suaugusiųjų mokymas yra veiksmingesnis, jeigu suteikia galimybę vystyti šiuolaikinei visuomenei reikalingus įgūdžius ir žinias, kad žmonės, kaip asmenys ir kaip piliečiai, galėtų sąmoningai apsispręsti dėl savo veiklos ir profesinės ateities. Dalyvavimas mokymo programose tampa ypač prasmingas tuomet, kai žmogus aktyviai planuoja profesinę ir asmeninę ateitį, galvodamas apie savo asmeninę raidą, bet sykiu ir pasitarnaudamas visuomenės pažangai;

1.3 **pabrėžia**, kad mokymosi, profesinio mokymosi ar darbo užsienyje patirtis yra priemonė savo pačių pažinimo procesams ir strategijoms suvokti bei, tikslingai siekiant konkrečių

1.4 **teigia**, kad užsienyje įgyta mokymosi ar darbo patirtis, jei jai tinkamai pasirengta, jei ji tinkamai nukreipta ir sulaukia tinkamos pagalbos, turi daug didesnę švietėjišką svarbą nei sėkmingas profesinio mokymosi užbaigimas ir apima žymiai daugiau. Jeigu suvokiame kultūrą ne vien kaip žinias, bet kaip tam tikros asmenų grupės elgesio, vertybių ir praktinių įgūdžių visumą, kas galėtų geriau už patirtį užsienyje sudaryti tikrosios Europos Sąjungos kultūros pagrindą?

1.5 **pažymi**, kad tarpkultūrinis požiūris į kitas realijas lemia pasirengimą mainams ir empatiją, o geriausios sąlygos įvairovei priimti ir įvairių kultūrų sudėtingumui pripažinti yra darbas ir mokymasis. Iš tiesų, jiems suteikiamos svarbos dėka organizavimo formų įvairovė ir lankstumas bei tarpasmeniniai santykiai gali padėti nugalėti prietarus ir stereotipus;

1.6 **mano**, kad mobilumo patirties kokybės gerinimas sudaro sąlygas, būtinas visapusiškam asmens vaidmens, keliant žinių ir įgūdžių lygį kilmės šalyje ir diegiant naujas žinias, kultūrinius stimulus, tradicijas ir kalbos žinias priimančioje šalyje, pripažinimui;

1.7 **pritaria** Komisijos pasiūlymui, kuris, atitinkdamas pirmiau pateiktus argumentus, prisideda prie bendrosios Europos mokymo kokybės gerinimo, siūlydamas modelį, kuriame, pripažįstant centrinį suinteresuoto asmens vaidmenį, užtikrinama, kad bus optimaliai pasinaudota siūlomu mokymu, ir tai turės teigiamos įtakos ne tik asmeniui, bet ir visuomenei;

1.8 **pabrėžia**, kad vertė, kurią asmenys suteikia mainų patirčiai, turėtų atitikti vertę, kurią kilmės šalis ir priimanči šalis savo ruožtu suteikia asmeninei patirčiai ir apskritai mainų programoms. Šiuo atžvilgiu Europos mobilumo kokybės chartijos rekomendacijos yra prielaida tam, kad dalyvių patirtis tiek priimančioje šalyje, tiek grįžus į kilmės šalį būtų teigiama. Šio tikslo bus lengviau pasiekti, jeigu vietos ir regionų valdžios institucijos galės valdyti ir koordinuoti mobilumo patirtį;

1.9 **mano**, kad būtent vietos ir regionų bendruomenių ar valdžios institucijų lygmeniu yra įmanoma užtikrinti teisingą ir visaapimančią informacijos sklaidą, paskatinti asmenis naudotis galimybe išvykti mokytis į užsienį ir tai numatyti planuojant savo profesinę ateitį bei įvertinti įgytą patirtį sukaupę ir kilmės šalies darbo aplinkoje pritaikomų įgūdžių požiūriu. Taigi, vietos administracija gali atlikti itin svarbų vaidmenį nustatant mobilumo programų kokybę ir veiksmingumą;

1.10 **teigia**, kad regionų ir vietos valdžios institucijos gali geriau užtikrinti informuotumo apie mobilumo suteikiamas kultūrinio ir profesinio tobulinimosi galimybes didinimo priemonių, kuri būtų skirta plačiajai visuomenei ir ypač jaunimui, įgyvendinimą. Tokios priemonės leistų įveikti ekonominio, ir kultūrinio pobūdžio kliūtis siekiant veiksmingo asmenų mobilumo;

1.11 Be to, Regionų komitetas **mano**, kad būtina dalyviams siūlyti ne tik kalbinį, pedagoginį ir praktinį pasirengimą, bet ir orientavimą kuriant savo kultūrinės ir profesinės raidos projektą paramą. Šiuo metu labiau nei bet kada, Europos profesinio mobilumo programos turėtų susitelkti į asmenį ir teikti privalomų darbo rinkoje. Šiuo atžvilgiu, dalyviams grįžus į kilmės šalį, reikėtų supaprastinti patirties pavertimą darbo aplinkoje pritaikomais įgūdžiais, pasinaudojant esančiomis įgytų žinių pripažinimo ir panaudojimo priemonėmis (pvz., Europass mobilumo priemone);

1.12 **mano**, kad lygiagrečiai su koordinavimo ir ryšių su priimančios šalies institucijomis vaidmeniu, kurio tikslas yra pasirūpinti logistinės paramos ir globojimo kokybe, būtina užtikrinti bendrą stebėseną, vykdant mobilumo patirties poveikio gyventojų visumai, švietimo sistemoms ir gamybos sistemai kontrolę ir įvertinimą. Šiuo požiūriu būtina užtikrinti įmonių, mokymo institucijų, mokyklų ir universitetų sąveikas, kad kiekviena institucija savo lygmenyje galėtų panaudoti dalyvių gautus formalius ir neformalius įgūdžius;

1.13 **primygtinai teigia**, kad būtina atsižvelgti į tai, kad Europos mobilumo kokybės chartijos įgyvendinimas leidžia įvairių valstybių narių vietos valdžios institucijoms ir specializuotoms tarnyboms keistis žiniomis ir susitikti, o tai savo ruožtu turėtų leisti nustatyti abipusiu susitarimu grindžiamą veikimo būdą. Be jokios abejonės, šie procesai lems konstruktyvių projektų kūrimą įvairiose srityse, nuo teritorinės ekonominės plėtros iki darbuotojų mokymo ir mainų, tokiu būdu leisdami užmegzti naujus pasitikėjimo ir bendradarbiavimo ryšius kaip abipusio pripažinimo pagrindą.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

1 rekomendacija

Priedo 1 punktas

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Europos mobilumo kokybės chartija</p> <p>1. Patarimai ir informacija</p> <p>Būtų gerai, jeigu potencialūs mobilumo kandidatai galėtų naudotis patikimais patarimų ir informacijos apie mobilumo galimybes ir sąlygas, kurios leistų dalyvauti mobilume, šaltiniais.</p>	<p>Europos mobilumo kokybės chartija</p> <p>1. Patarimai ir informacija</p> <p>Būtų gerai, jeigu potencialūs mobilumo kandidatai galėtų naudotis patikimais patarimų ir informacijos apie mobilumo galimybes ir sąlygas, kurios leistų dalyvauti mobilume, šaltiniais.</p> <p><u>Vietos ir regionų lygmuo atlieka esminį vaidmenį teikiant informaciją, ir, kur dera, ryšius su vietos ir regionų valdžios institucijomis reikėtų įtraukti į dalyvių mobilumo programas.</u></p>

Paaiškinimas

Potencialūs mainų programų dalyviai informacijos ir patarimo visų pirma kreipiasi į vietas ir regionų lygmenį. Šis lygmuo yra arčiausiai piliečių ir visuomenės poreikių, todėl jam lengviausia parodyti esančias galimybes, planuoti veiksmus ir dalyvių orientavimo ir konsultavimo paslaugas, siekiant užtikrinti kuo didesnę dalyvių skaičių ir maksimalų programų veiksmingumą.

2 rekomendacija

Priedo 3 punktas

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Europos mobilumo kokybės chartija</p> <p>3. Pritaikymas asmeniniams poreikiams</p> <p>Mobilumas, kuriame dalyvaujama švietimo ir mokymosi tikslais, turėtų kiek galima labiau būti pritaikytas prie asmeninių dalyvių mokymosi įpročių, įgūdžių ir motyvacijos bei turėtų būti parengtas siekiant tobulinti ar papildyti šiuos mokymosi aspektus.</p>	<p>Europos mobilumo kokybės chartija</p> <p>3. Pritaikymas asmeniniams poreikiams</p> <p>Mobilumas, kuriame dalyvaujama švietimo ir mokymosi tikslais, turėtų kiek galima labiau būti pritaikytas prie asmeninių dalyvių mokymosi įpročių, įgūdžių ir motyvacijos bei turėtų būti parengtas siekiant tobulinti ar papildyti šiuos mokymosi aspektus, tiek formalus, tiek ir neformalus ugdymo atveju, remiantis atskirties neskatinančia pedagogika ir skiriant ypatingą dėmesį neformalaus ugdymo poveikiui jauniausiems mokiniams.</p>

Paaiškinimas

Formalus ir neformalus švietimas turėtų būti vienodai svarbūs.

3 rekomendacija

Priedo 5 punktas

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Europos mobilumo kokybės chartija</p> <p>5. Kalbiniai aspektai</p> <p>Kalbiniai įgūdžiai yra būtini siekiant veiksmingo mokymosi. Dalyviai bei juos siunčiančiosios ir priimančiosios institucijos turėtų skirti ypatingą dėmesį kalbiniam pasiruošimui. Pasiruošimas mobilumui turėtų apimti:</p> <ul style="list-style-type: none"> — prieš išvykstant, kalbos žinių įvertinimą ir galimybę lankyti priimančiosios šalies kalbos ir dėstomosios kalbos kursus, jeigu jos skiriasi; — priimančiojoje šalyje kalbinę paramą ir patarimus. 	<p>Europos mobilumo kokybės chartija</p> <p>5. Kalbiniai aspektai</p> <p>Kalbiniai įgūdžiai yra būtini siekiant veiksmingo mokymosi. Dalyviai bei juos siunčiančiosios ir priimančiosios institucijos turėtų skirti ypatingą dėmesį kalbiniam pasiruošimui, ypač ten, kur vartojamos mažumų kalbos, kad būtų skatinama didesnė integracija.</p> <p>Pasiruošimas mobilumui turėtų apimti:</p> <ul style="list-style-type: none"> — prieš išvykstant, kalbos žinių įvertinimą ir galimybę lankyti priimančiosios šalies kalbos ir dėstomosios kalbos kursus, jeigu jos skiriasi; — priimančiojoje šalyje kalbinę paramą ir patarimus.

Paaiškinimas

Regionuose, kur vartojamos mažumų kalbos, nacionalinės ir Bendrijos agentūros turėtų glaudžiai bendradarbiauti su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir universitetais, kad paskatintų kuo didesnę studentų skaičių lankyti tų kalbų kursus iki išvykstant pagal mainų programą.

4 rekomendacija

Priedo 8 punktas

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Europos mobilumo kokybės chartija</p> <p>8. Pripažinimas</p> <p>Jeigu studijų ar darbo užsienyje laikotarpis yra sudėtinė formalių studijų ar mokymo programos dalis, šis faktas turi būti užfiksuotas mokymosi plane, o dalyviams turi būti suteikta pagalba siekiant užtikrinti tinkamą pripažinimą ir patvirtinimą. Mokymosi plane turi būti nurodytas būdas, kaip bus atliekamos pripažinimo procedūros. Kitų mobilumo rūšių atveju, o visų pirmą neformalaus švietimo ir mokymo srityje, turi būti išduotas pažymėjimas tam, kad dalyvis galėtų įrodyti savo aktyvų dalyvavimą ir mokymosi rezultatus.</p>	<p>Europos mobilumo kokybės chartija</p> <p>8. Pripažinimas</p> <p>Jeigu studijų ar darbo užsienyje laikotarpis yra sudėtinė formalių studijų ar mokymo programos dalis, šis faktas turi būti užfiksuotas mokymosi plane, o dalyviams turi būti suteikta pagalba siekiant užtikrinti tinkamą pripažinimą ir patvirtinimą. Mokymosi plane turi būti nurodytas būdas, kaip bus atliekamos pripažinimo procedūros. Kitų mobilumo rūšių atveju, o visų pirmą neformalaus švietimo ir mokymo srityje, turi būti išduotas pažymėjimas tam, kad dalyvis galėtų įrodyti savo aktyvų dalyvavimą ir mokymosi rezultatus.</p> <p>RK pabrėžia pripažinimo svarbą ir ragina valstybes nares naudotis esančiomis šios srities priemonėmis arba, jeigu tokių priemonių nėra, jas sukurti. Reikėtų visapusiškai naudotis esančiomis pripažinimo priemonėmis, ypač Europos mobilumo dokumentu, siekiant užtikrinti teigiamus dalyvių išpūdžius programai pasibaigus.</p>

Paaiškinimas

Reikia pabrėžti mainų programos metu įgytų žinių ir kvalifikacijų pripažinimo svarbą, kad būtų pagerintas kvalifikacijų skaidrumas ir tokiu būdu plėtojamas darbininkų ir studentų mobilumas. RK ragina valstybes nares naudoti esamas pripažinimo priemones.

5 rekomendacija

Priedo 9 punktas

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
<p>9. Reintegracija ir vertinimas</p> <p>Dalyviams sugrįžus į savo šalį, jiems turi būti patarta, kaip jie galėtų pritaikyti užsienyje įgytus gebėjimus ir įgūdžius. Reikėtų, kad po ilgalaikio mobilumo sugrįžę asmenys galėtų gauti atitinkamą pagalbą dėl jų reintegracijos į socialinę, švietimo ir profesinę aplinką savo šalyje. Dalyviai kartu su atsakingomis organizacijomis turėtų tinkamai įvertinti įgytą patirtį siekiant nustatyti, ar mokymosi plano tikslai buvo įgyvendinti.</p>	<p>9. Reintegracija ir vertinimas</p> <p>Dalyviams sugrįžus į savo šalį, jiems turi būti patarta, kaip jie galėtų pritaikyti užsienyje įgytus gebėjimus ir įgūdžius. Reikėtų, kad po ilgalaikio mobilumo sugrįžę asmenys galėtų gauti atitinkamą pagalbą dėl jų reintegracijos į socialinę, švietimo ir profesinę aplinką savo šalyje. Dalyviai kartu su atsakingomis organizacijomis turėtų tinkamai įvertinti įgytą patirtį siekiant nustatyti, ar mokymosi plano tikslai buvo įgyvendinti.</p> <p><u>Atitinkamos institucijos turėtų įtraukti į veiklą ar įdarbinti, esant reikalui, sėkmingus dalyvius, kurie taptų „mobilumo ambasadoriais“ ir paskatintų kitus sekti jų pavyzdžiu bei jiems tiesiogiai perteiktų žinias ir patarimus.</u></p>

2006 m. balandžio 27 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Michel DELEBARRE

Regionų komiteto nuomonė dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos kultūrų dialogo metų (2008 m.)

(2006/C 206/08)

REGIONŲ KOMITETAS,

ATSIŽVELGDAMAS į Komisijos pasiūlymą dėl *Europos kultūrų dialogo metų (2008 m.)* (COM(2005) 467 final),**ATSIŽVELGDAMAS** į 2005 m. lapkričio 16 d. Komisijos sprendimą konsultuotis šiuo klausimu su Regionų komitetu, vadovaujantis Europos bendrijos steigimo sutarties 128 straipsniu,**ATSIŽVELGDAMAS** į 2005 m. balandžio 12 d. Biuro sprendimą pavesti Kultūros ir švietimo komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu,**ATSIŽVELGDAMAS** į ES steigimo sutarties 151 straipsnį, kuriame nurodoma, kad „Bendrija į kultūros aspektus atsižvelgia imdamasi veiksmų pagal kitas šios Sutarties nuostatas, visų pirma siekdama gerbti ir skatinti savo kultūrų įvairovę“,**ATSIŽVELGDAMAS** į Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 22 straipsnį, kuriame skelbiama, kad „Sąjunga gerbia kultūrų, kalbų ir religijų įvairovę“,**ATSIŽVELGDAMAS** į 2005 m. spalio 20 d. UNESCO konvenciją dėl kultūrinės raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo,**ATSIŽVELGDAMAS** į Kultūros, švietimo ir mokslinių tyrimų komisijos 2006 m. kovo 1 d. priimtą nuomonę (CdR 44/2006 rev.1) (pranešėjas András Mátis, Szirák meras, HU/STE-EA),**64-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. 26–27 d., (2006 m. balandžio 27 d. posėdis), priėmė šią nuomonę.****1. Įžanga**

visu pasauliu per prekybą, švietimą, laisvalaikį ir globalizaciją apskritai didina Europos piliečių sąveiką;

Regionų komitetas

1.1 **dar kartą pabrėžia**, kad Europos jėga slypi jos įvairovėje ir pagarba kultūrų ir kalbų, etninei ir religinei įvairovei yra vienas iš pagrindinių principų, stiprinančių Europos integracijos procesą, kurio tikslas – ne panaikinti skirtumus ar sukurti bendrą identitetą, o sudaryti palankias sąlygas glaudesniai Europos tautų bendradarbiavimui ir geresniam tarpusavio supratimui;

1.2 **atkreipia dėmesį į** šiandieninį migracijos mastą Europos Sąjungoje. Viešojo valdymo institucijos turi pasirūpinti, kad imigrantams būtų sudarytos visos sąlygos tapti kultūros mainų šaltiniu ir jie galėtų visapusiškai integruotis į visuomenę;

1.3 **pastebi**, kad vienas po kito sekę Europos Sąjungos plėtros etapai, dėl bendrosios rinkos sukūrimo padidėjęs mobilumas, ankstesni ir nauji migracijos srautai, išaugę mainai su

1.4 **sveikina** Europos Komisijos iniciatyvą dėl Europos kultūrų dialogo metų (2008 m.) ir pritaria jos pagrindiniam tikslui – padėti Europos piliečiams ir visiems gyvenantiems Europos Sąjungoje suprasti, kaip svarbu skatinti aktyvų ir atvirą pasauliui Europos pilietiškumą ir Europos bendrųjų vertybių vaidmenį kuriant vertybių bendriją, pripažįstančią kultūrų įvairovę ir grindžiamą pagarba bendrosioms Europos Sąjungos vertybėms. Europos kultūrų dialogo metai yra vienintelė priemonė atkreipti dėmesį pabrėžiant piliečių dalyvavimo svarbą; kultūrų dialogas reiškia tokį dialogą, kuris apima visas sritis ir visuomenės grupes;

1.5 **pritaria** glaudaus bendradarbiavimo su šalimis kandidatėmis idėjai kartu su kitomis iniciatyvomis įgyvendinant projektą, kuriuo siekiama skatinti kultūrų dialogą, ir **sutinka**, kad ypatingą dėmesį reikia skirti Europos kultūrų dialogo metams, kurie įgyvendinami bendradarbiaujant su EFTA valstybėmis, Vakarų Balkanų šalimis ir kitomis šalimis partnerėmis, dalyvaujančiomis Europos kaimynystės politikoje ir viena kitą papildančiomis;

1.6 **pabrėžia**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos:

- turi plačius įgaliojimus skatinti veiklą, kultūrų dialogą ir prisiima didžiausią atsakomybę kuriant ir remiant mūsų didelę kultūrų įvairovę ir integruojant į visuomenę įvairias joje esančias bendruomenes;
- atlieka pagrindinį vaidmenį skleidžiant ir taikant geriausios praktikos pavyzdžius bei keičiantis patirtimi šioje srityje, kadangi tai užtikrina įvairius aspektus apimančių vietos ir regionų tinklų koordinavimą kultūros srityje įtraukiant visus susijusius dalyvius.

2. Kultūrų dialogo svarba

Regionų komitetas

2.1 **dar kartą pabrėžia**, kad pagrindinis principas, kuriuo grindžiamas Europos integracijos procesas, yra gerbti ir skatinti kultūrų įvairovę. Kultūrų įvairovė yra neišsemiamas turtas, kurį reikėtų saugoti, ir vienas iš pagrindinių Europos savimonės ypatumų. Todėl jos teikiamas vertybes būtina branginti. Kultūrų dialogas šiuo požiūriu yra pagrindinė priemonė, padedanti geriau suprasti kultūrų įvairovę;

2.2 **pabrėžia**, kad kultūrų dialogas ypač gali padėti geriau suprasti kultūros tradicijas, religinę praktiką ir istoriją. Be to, toks požiūris gali apsaugoti mus nuo dvigubos rizikos: viena vertus, kultūrinio abejingumo ir visuotinio menkinimo, kita vertus, rasizmo ir ksenofobijos proveržių, skatinančių asocialų elgesį. RK dar kartą pabrėžia, kad reikia stiprinti kultūrinį bendradarbiavimą siekiant užtikrinti, kad kultūrų skirtumai taptų žmonių santykių stiprinimo priemone daugiakalbėje ir daugiakultūrinėje Europoje;

2.3 **pabrėžia**, kad kultūrų dialogas tai pat padeda sustabdyti radikalias kai kurių socialinių grupių tendencijas;

2.4 **pabrėžia**, kad ypač reikėtų remti veiksmingesnę imigrantų integraciją;

2.5 **pabrėžia**, kad kultūrų dialogas gali padėti perduoti pagrindines asmeninio, socialinio ir pilietinio gyvenimo vertybes: solidarumą, toleranciją, demokratiją ir kultūrų įvairovės supratimą. Kultūrų dialogas gali palengvinti įvairių kultūrų grupių bendravimą ir dalyvavimą demokratinių sprendimų priėmimo procese. Šis dialogas yra gyvybiškai svarbus intensyvė-

jant rasizmui, ksenofobijai ir įtampai. Teisė į įvairovę neturėtų lemti teisinių skirtumų;

2.6 **atkreipia dėmesį**, kad kultūrų dialogas gali padėti sušvelninti nepalankesnes sąlygas turinčių grupių socialinę atskirtį, izoliaciją ir diskriminaciją. Kultūra ir dalyvavimas kultūrinėje veikloje gali suteikti šioms grupėms, pirmiausia imigrantų, naujų galimybių sustiprinti savo tapatybę ir savigarbą bei įgauti naują statusą visuomenėje;

2.7 **pageidauja**, kad vietos lygiu būtų sukurta nuolatinė rėmimo priemonė, skatinanti kultūrų dialogą ir veiklą šioje srityje, siekiant remti įvairias iniciatyvas ir stiprinti piliečių kultūrinius mainus į kultūrą, sportą, jaunimą ir kt. orientuotomis priemonėmis;

2.8 **siūlo** skirti didesnę dėmesį horizontaliai kultūros integracijai įvairiose veiklos srityse, ypač švietimo, sporto, socialinės ir užimtumo politikos.

3. Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo skatinant kultūrų dialogą

Regionų komitetas

3.1 **ragina** skatinti Europoje mažiausiai paplitusias ir regionų kalbas, įskaitant kai kurių mažesnių valstybių narių kalbas.

3.2 **pabrėžia**, kad dėl glaudaus bendravimo su piliečiais vietos ir regionų valdžios institucijos užima geriausią strateginę padėtį, kuri leidžia jiems atsakyti į konkrečius įvairių ES kultūrinių grupių poreikius ir pageidavimus bei veiksmingai sutelkti vietos ir regionų bendruomenes skatinant aktyvesnį kultūrų dialogą;

3.3 **ragina** vietos ir regionų valdžios institucijas rimtai rengtis Europos kultūrų dialogo metų paminėjimo renginiams ir ypač informacijos kampanijoms vietos ir regionų lygiu. Dėl privilegijuotų santykių su vietos bendrijomis, kadangi joms atstovauja, vietos valdžios institucijos gali geriausiai užtikrinti, kad piliečiai ir ypač nepalankesnes sąlygas turinčios grupės būtų kuo plačiau įtrauktos į šią veiklą ir galėtų maksimaliai pasinaudoti siūlomomis galimybėmis;

3.4 **pabrėžia**, kad be to, kas jau įgyvendinta tarptautinės diplomatijos lygiu, ypač svarbu, (tačiau, be abejonės, sudėtingiau) vietos ir regionų lygiu parengti atitinkamus reglamentus ir programas, skirtas kovai su socialine ir kultūrine atskirtimi;

3.5 **pabrėžia**, kad būtina veiksmingai skatinti kultūrų dialogą, kuris vyksta **bendradarbiaujant vietos ir regionų lygiu** ir įtraukia susijusius dalyvius vietose: socialinius partnerius, švietimo ir mokymo įstaigas, NVO, jaunimo, sporto ir kultūros organizacijas;

3.6 **pabrėžia** didėjančią kultūrų dialogo tarptautiniu lygiu svarbą;

3.7 **pabrėžia**, 2005 m. spalio 20 d. priimtos UNESCO konvencijos dėl kultūrinės raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo svarbą tokiaime kontekste, kadangi joje pirmą kartą buvo rastas bendras sutarimas dėl daugelio kultūrinės įvairovės gairių ir koncepcijos, ypač priimant sprendimus prekybos politikos srityje, ir sukurtas naujas kultūros srities valdymo pagrindas;

3.8 **dėkoja** Anna Lindh Europos ir Viduržemio jūros regiono kultūrų dialogo fondui už kultūrų dialogo plėtojimą ir tikisi, kad į jį bus įtrauktos vietos ir regionų bendruomenės;

3.9 **pabrėžia** šiuo metu vykdomų bendradarbiavimo ar regionų ir (arba) savivaldybių **partnerystės** programų, skirtų miestų kultūrinio bendradarbiavimo plėtojimui, svarbą;

3.10 **akcentuoja**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos gali padėti skatinti kultūrų dialogą, plėtojamą derinant veiksmus su kitais politikos sektoriais: švietimo, mokymo bei su verslo ir užimtumo skatinimo strategija;

3.11 **pabrėžia, kad**, kartu su visomis kultūrų mainus skatinančiomis priemonėmis, Europos Sąjunga remiasi visiems europiečiams bendrais kultūros elementais, susijusiais su jų tradicijomis, kuriuos apibendrinus, būtų galima pavadinti Europos kultūra.

4. Konkretūs pasiūlymai

Regionų komitetas

4.1 **siūlo** Europos kultūrų dialogo metams numatytus veiksmus organizuoti taip, kad per tuos metus įgytos žinios ir patirtis pasitarnautų gilesnei analizei siekiant vystyti vietos ir regionų valdžios institucijų komunikacijos ir mainų priemonę;

4.2 **rekomenduoja** stiprinti tarpusavio veiksmus ir sudaryti palankias sąlygas atviram Sąjungos piliečių dialogui Europos metų kontekste siekiant skleisti informaciją apie Europos integraciją ir su ja susijusias vertybes. Be to, pabrėžia, kad ne-

užtenka vien išskirti keleto pavykusių projektų pavyzdžių, ir siūlo sukurti koncepciją, leidžiančią vidutinės trukmės laikotarpiu pritaikyti sėkmingus modelius mainų srityje;

4.3 **ragina** Europos Komisiją atsižvelgti į praėjusiais metais sukauptą, ypač ilgalaikių veiksmų programų (pavyzdžiui, Kultūra 2007 m., kuri būtent ir yra susijusi su kultūrų dialogu) metu sukauptą, patirtį;

4.4 todėl **prašo** valstybių narių į kai kurių nacionalinių ir regioninių parlamentų įstatymų leidybos darbą įtraukti kultūrų dialogo ir jo programos klausimą, ypač kalbant apie tuos norminius aktus, kurie susiję su visuomeniniu švietimu, kultūra ir piliečių iniciatyvomis;

4.5 **prašo** Europos Komisijos sukongretinti veiksmus Bendrijos lygiu (A ir B veiksmi) ir pateikti išsamios informacijos apie taikytinas priemones;

4.6 **pažymi**, kad, kalbant apie išteklių paskirstymą, pateiktą pasiūlymo projekto priede, didelė dalis kultūrų dialogo metams siūlomo biudžeto yra skirta didelio masto simbolinių veiksmų Bendrijos lygiu įgyvendinimui (8 numatyti veiksmi – b veiksmas). RK ragina būtent vietos ir regionų lygiu daugiau dėmesio skirti mažesnės apimties veiksams, duodantiems bendrijoms ilgalaikės naudos ir daugybinį poveikį bei suteikiantiems svarbios papildomos vertės kultūrinei ES veiklai. Daugelis mažesnės apimties vietinių iniciatyvų negali būti vykdomos dėl priemonių trūkumo. Taigi RK siūlo, kad Europos metais būtų skiriamas dėmesys mažesnės apimties vietinėms iniciatyvoms ir prašo, kad joms būtų suteikiama atitinkama finansinė parama;

4.7 **siūlo** remti Europos migracijos tinklo veiklą, diskusijų Europos lygiu imigracijos ir imigrantų grupių diskriminacijos klausimais platformą, skirtą kovai su kultūriniais nesupratimais ir sprendimus priimančių politikų bei piliečių informavimui;

4.8 **prašo** palankiai vertinti teigiamą vietos bendruomenių socialinių tinklų – įvairių kultūrų dialogo tarpininko, variklio ir skatintojo – vaidmenį;

4.9 **pabrėžia**, kad vietos ir regionų valdžios institucijų įtraukimas į Europos metų planų įgyvendinimą, atrodo, yra veiksmingiausia priemonė siekiant užtikrinti, kad ši iniciatyva pasiektų Europos piliečius. Kad Europos kultūrų dialogo metai būtų sėkmingai įgyvendinami, būtina, kad jie apimtų vietos ir regionų dimensiją;

4.10 **ragina** Europos Komisiją įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas į Europos kultūrų dialogo metų paminėjimo renginius ir ypač į informacijos kampanijų vietos ir regionų lygiu vykdymą.

4.11 **prašo**, kad bendriems meno projektams, apimantiems keletą meno sričių (žinoma, kurios yra susijusios su bendra projekto idėja), būtų skiriama prioritentinė parama;

4.12 **prašo** Europos Komisijos paremti Europos metus (2008 m.), trumpu kreipimusi ar aiškia išsakyta paskata, kuri visiems Europos piliečiams padėtų suprasti šūkį „Įvairovė vie-

nija“. Taip pat **prašo**, kad projektams, kuriuose pagrindinis dėmesys skiriamas (ar ketinama skirti ateityje) bendrosioms Europos kultūrinėms tradicijoms, būtų suteikta atitinkama finansinė parama;

4.13 **prašo** įvertinti kultūros integracijos priemones, kurias, atsižvelgdamos į Kultūrų dialogo metų programą, įgyvendina įvairios Bendrijos institucijos, kad būtų galima tiksliai nustatyti, kokią kultūrinę pagalbą jos suteikė imigrantams socialiai integruoti, kad jie taptų Europos dalimi, o ne jos problema.

5. Regionų komiteto rekomendacijos

1 rekomendacija

5 straipsnis

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
<p>5 straipsnis</p> <p>Bendradarbiavimas su valstybėmis narėmis</p> <p>Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinę koordinavimo įstaigą arba atitinkamą administracinę įstaigą, kurios uždavinys – organizuoti tos valstybės dalyvavimą Europos kultūrų dialogo metų veikloje. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad ši įstaiga tinkamu būdu įtrauktų nacionaliniu lygmeniu kultūrų dialoge dalyvaujančias šalis. Ši įstaiga užtikrina su Europos kultūrų dialogo metais susijusių veiksmų koordinavimą nacionaliniu lygiu.</p>	<p>5 straipsnis</p> <p>Bendradarbiavimas su valstybėmis narėmis</p> <p>Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinę koordinavimo įstaigą arba atitinkamą administracinę įstaigą, kurios uždavinys – organizuoti tos valstybės dalyvavimą Europos kultūrų dialogo metų veikloje. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad ši įstaiga tinkamu būdu įtrauktų nacionaliniu lygmeniu kultūrų dialoge dalyvaujančias šalis, <u>įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas</u>. Ši įstaiga užtikrina su Europos kultūrų dialogo metais susijusių veiksmų koordinavimą nacionaliniu lygiu.</p>

2006 m. balandžio 27 d., Briuselis

Regionų komiteto

Pirmininkas

Michel DELEBARRE